

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,
53. (1625.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3672 ▲
1 amerikai dollár	3,3478 ▲
100 magyar forint	1,4964 ▼

Aktuális 2**Vitát javasol Ungureanu**

Az egyre hangsúlyosabban feltörő idegengyűlöletről szóló magas szintű „technikai vita” kezdeményezését kérte tegnap Brüsszelben Mihai Răzvan Ungureanu román kormányfő Herman van Rompuytól, az Európai Tanács elnökétől.

Háttér 4**A leendő német államfő és a Stasi-akták**

Vasárnap választja meg a Bundestag és a Bundesrat, valamint a tartományok képviselőiből álló Szövetségi Gyűlés Németország új államfőjét. Mivel széles körű az egyetértés személyét illetően, a választás egyértelmű esélyese Joachim Gauck.

Társadalom 7**Nincs „nulladikos” tankönyv**

„A szeptembertől nulladik osztályba járó gyerekeknek nem lesznek tankönyveik” – nyilatkozta megkeresésünkre Király András oktatási államtitkár. Az előkészítősök az iskolában kiosztott feladatlapokon dolgoznak majd, így nem kell az iskolatáskát cipelniük.

Vezércikk 3**Narancsvörös örökség**

Mivel a lakossági vásárlóerő nem csupán a bérek, hanem az árak függvénye is, az illetékeseknek a béremeléshez szükséges pénz előteremtése helyett inkább a munkatermelékenység növelésével kellene törődniük.

Így a vásárlóerő növekedése is fenntarthatóvá válna, míg a mostani intézkedés nyomán a felemelt fizetéseket jövőre alighanem ismét csökkenteni kellene. ▶

Bogdán Tibor

Üzenet a kishitűeknek

*Az 1848-as forradalom hőseit idézték a március 15-i ünnepek erdélyi szónokai*Kelemen Hunor RMDSZ-elnök Szatmárnémetiben állította párhuzamba a magyar nemzet 1848-as és Erdély magyarságának 2012-es követeléseit Fotó: RMDSZ

Erdély-szerte megünnepezték tegnap az 1848-as forradalom kitörésének 164. évfordulóját. A kisebb településeken együtt, a nagyobb városokban többnyire külön ünnepeltek a magyar szervezetek és pártok. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök Szatmárnémetiben állította párhuzamba a magyar nemzet 1848-as és Erdély magyarságának 2012-es követeléseit. Budapesten negyedmillió ember előtt fogalmazta meg 1848 és napjaink célját Orbán Viktor kormányfő. **2. és 3. oldal ▶**

Startol a Reflex színházi fesztivál

Tofán Koós Imola

▶ Ma kezdődik Sepsiszentgyörgyön a romániai magyar színházi élet idei legrangosabb eseménye, a Reflex 2 Nemzetközi Színházi Biennálé. A hatvanéves háromszéki megyeszékhely idegenforgalmát csúcra járítja a nagyszabású kulturális rendezvény. A szervezők mintegy négyezer nézőre és a járulékos rendezvények látogatóival együtt összesen hétezer résztvevőre számítanak. A fesztivál egyik fő attrakciójának számító *Radio Muezzin* című produkció előadói, az öt leghíresebb kairói müezzín közül négy már Sepsiszentgyörgyre érkezett. **6. oldal ▶**

Sepsiszentgyörgy több ezer nézőre, odalátogatóra számít Fotó: Kovács Zsolt

Könnyített örökbefogadás

ÜMSZ

▶ Egyszerűsíthet a kormány az örökbefogadási procedúrán, ugyanis a napokban jóváhagyta a törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló javaslatot, lerövidítendő az örökbefogadási időt, így támogatná azokat a családokat, amelyek adoptálni szeretnének, ugyanakkor elősegítené az örökbe fogadható gyerekek mielőbbi reintegrációját a családi környezetbe. **7. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

HIRDETÉS

REFLEX 2
Nemzetközi Színházi Biennálé
Bienala Internațională de Teatru
International Theatre Biennale
Sepsiszentgyörgy / Sf. Gheorghe 16-30. 03. 2012.
Mától tizenöt napon át!

Röviden

Roncsautó-program április 3-tól

Az idén április 3-án indul a Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium egyik leg-sikeresebb programja, a magánszemélyeknek szóló roncsautó-program – nyilatkozta Borbély László környezetvédelmi miniszter. A használtautó-begyűjtők, illetve az új gépjárművek gyártói, forgalmazói március 19 és 28. között adhatják le a Környezetvédelmi Alapnál a programban való részvételükhez szükséges dokumentumokat – tudtuk meg a minisztertől.

Ismét alkotmánymódosítási próba

Jövő kedden az alkotmány módosítását tűzi napirendre az alsóház jogi bizottsága. Az ellenzék szerint a PDL kezdeményezése egyszerű kampányfogás, és az alkotmánymódosításról szóló vitáknak nem lesz következménye.

Aláírásgyűjtés a MOGYÉ-ért

Csaknem négyszázan írták alá tegnap délutánig azt az internetes aláírásgyűjtést, amelyet a MOGYE magyar oktatói és a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ) fogalmazott meg az oktatási törvény betartásáért. A kezdeményezők a kormányhatározat elfogadását, a tanügyi törvény maradéktalan betartását, törvényes Egyetemi Charta kidolgozását, a teljes körű magyar nyelvű orvostudományi és a törvénytelenül megtartott választások érvénytelenítését, megismétlését követelik.

USL-jelöltek: április 7-én

A Szociál-Liberális Szövetség (USL) április 7-én hozza nyilvánosságra jelöltjét az elnökválasztásra – jelentette be Crin Antonescu liberális pártelnök. Ugyancsak április hetedikén derül fény a szövetség kormányfő-jelöltjére is. A jövő héten a június 10-i helyhatósági választásokon indítandó személyeket is kiválasztják.

Táncos a bankárokkal találkozott

A vezető romániai kereskedelmi bankok képviselőivel találkozott tegnap Táncos Barna vidékfejlesztési államtitkár az Országos Mezőgazdasági Fórum keretében. A fórum első ülésének koordinátoraként Stelian Fuia mezőgazdasági miniszterrel és Radu Grațian Ghețeával, a Román Bankszövetség elnökével a mezőgazdaság finanszírozásának, hitelezésének fel- lendítéséről tárgyalt.

Merénylet Panetta ellen?

Valószínűleg merénylet szándékával megközelítette az amerikai védelmi miniszter repülőgépét egy férfi Afganisztánban a Pen-

tagon és a NATO közlése szerint. Leon Panetta (képünkön) és kísérete nem sérült meg. Az afgán férfi egy lopott furgonnal át-törte a repülőgépet fogadó Camp Bastion dél-afganisztáni brit támaszpont kerítését, és a leszállópályához hajtott, de járműve egy árokban kötött ki.

Fico egyedül kormányozhat

Egyedül alakít majd kormányt a szlovákiai parlamenti választások győztes pártjának elnöke, Robert Fico. A leendő kormányfő kijelentette, nem lát okot arra, hogy változtassanak a kisebbségek jelenleg érvényes status quóján, ugyanakkor valószínűleg sor kerülhet a szlovák állampolgársági törvény módosítására.

„Az utat mutatja 1848”

ÜMSZ-összeállítás

A hagyományos helyszínen, a Nemzeti Múzeum előtt rendezték meg az 1848/49. évi forradalom és szabadságharc 164. évfordulóján Budapesten az állami ünnepséget. A Parlamenttől érkező menet végén lengyelek és litvánok vonultak, hogy kifejezzék rokonszenvüket az Orbán-kormány iránt. Az 1848-as példára utalva újra a bátor változások városának nevezte Budapestet ünnepi beszédében Tarlós István főpolgármester. A Múzeumkertben felszólalt a nemzeti ünnepre Lengyelországból érkezett Tomasz Sakiewicz, a *Gazeta Polska* főszerkesztője is.

1848 szellemi örökösei

Délután teljesen megtöltötték a parlament előtti Kossuth Lajos teret a Békemenet résztvevői és a máshonnan odaérkező ünneplők, hogy meghallgassák Orbán Viktor miniszterelnök ünnepi beszédét. „Magyarország utat mutat, kövessük a magyar utat, lengyelek!” – volt olvasható a külföldi vendégek egyik transzparensén. A kormányfő kiemelte: „nem leszünk gyarmat”, majd kijelentette: „1848 politikai és szellemi örökösei vagyunk.”

Az évfordulóról megemlékezett az összes ellenzéki párt is. A szónokok nemcsak az ünnepet méltatták, hanem kemény szavakkal bírálták Orbán Viktort és kormányát is. Az Egy-

Zsúfolásig megtelt a Kossuth Lajos tér. Itt ünnepelték, másutt súlyos szavakkal bírálták Orbán Viktort

Fotó: MTI

millióan a Magyar Sajtószabadságért (Milla) ünnepi rendezvényére zsúfolásig megtelt a Erzsébet-híd pesti hídfője. A Rendszervágás elnevezésű megmozdulás több mint félezer résztvevője közbekiabálásokkal próbálta megzavarni a Milla rendezvényét, ezért a tömegeből több embert is előállítottak a rendőrök.

Bécsből Ottawáig

A bécsi magyar nagykövetség szerdán Lezsák Sándor (Fidesz), az Országgyűlés alelnöke egyebek mellett köszönetet mondott a Magyarország elleni uniós eljárások során tanúsított osztrák álláspontért.

Vajdaságban a szabadságharc hőseinek emléktábláinál, dombozműveknél, szobroknál és az elesett honvédek sírjainál koszorúztak, és ünnepséget tartottak Bácska és a Bánság több településén is.

Az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség Beregszász központjában, Petőfi Sándor szobránál tartotta meg tegnap a hagyományos központi megemlékezését. Gajdos István elnök, Beregszász polgármestere egyúttal élesen bírálta a magyar kormányt, amely szerinte diszkriminatív politikát folytat az UMDSZ-szel szemben.

Koszorúzásokkal ünnepeltek Párizsban: a Kossuth téren a helyi

önkormányzattal közösen tartották megemlékezésüket a franciaországi magyar szervezetek és a magyar külképviselet.

Több mint egy héten át tartó rendezvénysorozattal emlékeznek meg az amerikai és a kanadai magyarság közösségei, valamint a két országban működő magyar képviseletek az évfordulóról. A New York-i főkonzulátus keddi fogadásán több kitüntetést is átadtak. Horváth János (Fidesz), az Országgyűlés korelnöke megkoszorúzta a manhattani Kossuth-szobrot, és beszédet mondott a washingtoni Kossuth Házban is. Vasárnap ünnepséget tartottak az ottawai Magyar Házban is. ◀

Ildib és Homsz után Dera

Hírösszefoglaló

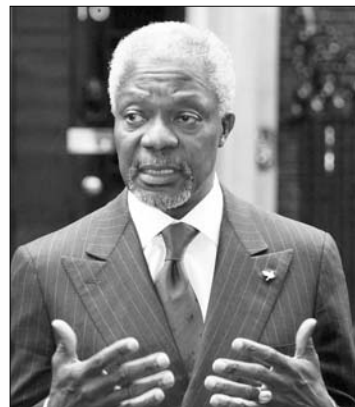
Bassár el-Aszad szíriai elnök megfogadja azokat a tanácsokat, amelyeket Teheránból kap arról, miként gyűrje le az ellene lázadó erőket – írta a *The Guardian* című brit lap az Aszad-házaspár elektronikus postládájából szerzett több mint három ezer levél alapján.

A levelezésből kiderül, hogy a szíriai elnök, de különösen felesége, Ászma továbbra is fényűző életmódot folytat, mit sem törődve a szíriai népet sújtó nélkülözéssel és szenvedéssel.

Aszad és felesége felhasználónevét és jelszavát az elnök közvetlen környezetébe beépített személy juttatta el a szíriai ellenzéknek, amely továbbította a kódokat külföldre. Így kerülhettek a nyilvánosság elé a tavaly júniusától az idén februárig kapott vagy elküldött e-mailek.

Közben Kofi Annan, a Szíriában közvetítő korábbi ENSZ-főtitkár, a világszervezet jelenlegi első emberének megbízottja (képünkön) elégedetlen a vérontás megszüntetésére megfogalmazott javaslataira kapott damaszkuszi válaszal. Oroszország is bírálta a szövetségesének számító közel-keleti országot.

Angela Merkel német kancellár pedig a Biztonsági Tanács egyértelmű állásfoglalását szorgalmazza az Aszad-rendszer ellen. Emberjogi aktivisták adatai szerint egyébként szerdán 71 embert, köztük kilenc átállt katonát öltek meg a szíriai kormányerők. A legtöbb áldozatot a harcok Ildib és

Homsz tartományban követelték. Rami Abdelhaq aktivista arról adott hírt, hogy Ildib és Homsz után most Dera következhet, miután körülbelül 20 tank és páncélos vette körül szerdán a város al-Balad körzetét, és légvédelmi fegyverekkel lövik az épületeket. A város arról nevezetes, hogy egy évvel ezelőtt Derában kezdődtek a felkelések Aszad ellen.

Az eseményekről mindazonáltal keveset tudni, az emberi jogi szervezeteket és az újságírókat ugyanis nem engedik be az országba. Az ENSZ viszont bejelentette, hogy a Szíriával szomszédos országokba emberi jogi ellenőröket küldenek, hogy összegyűjtsék a szemtanúk vallomásait.

Az ENSZ szerint eddig körülbelül 8 ezer az áldozatok száma, egy év alatt 230 ezren menekültek el az otthonaikból, 30 ezren külföldre. A menekülés lehetőségét azonban Damaszkusz hamarosan teljesen elvágja, mivel tapasztalókat telepít az ország határain. ◀

Vitát javasol Ungureanu

M. Á. Zs.

Az egyre hangsúlyosabban feltörő idegengyűlöletről szóló magas szintű „technikai vita” kezdeményezését kérte tegnap Brüsszelben Mihai Răzvan Ungureanu román kormányfő Herman van Rompuy-tól, az Európai Tanács elnökétől. Szerinte nagyon aggasztó az uniós kohéziós politikákat megkérdőjelező szélsőséges alakulatok előretörése, amelyek túsul ejtették Európát.

A találkozót követő sajtótájékoztatóján Ungureanu reményét fejezte ki, hogy az ellenőrzési és együttműködési mechanizmus keretében (MCV) készített nyári jelentés „határozottan pozitív”

lesz, ezzel hangsúlyos lökést adva a schengeni csatlakozásnak. „Bár mi semmiképpen nem akarjuk összekötni a két kérdést” – tette hozzá a román kormányfő.

Újságírói kérdésre Mihai Răzvan Ungureanu elmondta: van Rompuy a kétoldalú kapcsolatfelvétel fontosságát hangsúlyozta a schengeni csatlakozás kérdésében, szerinte ugyanis Románia így tudná a leghatékonyabban szétosztani a holland fenntartásokat. Mint ismeretes, a két legutóbbi EU-csúcson azért nem sikerült döntést hozni Románia és Bulgária schengeni csatlakozásáról a hágai kormány ellenkezése miatt, mert a holland kormány megvétózta. ◀

Az EP elítélte a holland uszítást

Az Európai Parlament tegnap kézfelemeléssel megszavazta azt a határozatot, amelyben felszólították a holland kormányt, hogy ítélje el a Holland Szabadságpárt (PVV) uszító honlapját a közép- és kelet-európai uniós polgárok elleni diszkrimináció hirdetése miatt. A holland kormány – jegyezték meg a határozatban – Románia és Bulgária schengeni csatlakozását is akadályozza.

Van Rompuy (jobbra) köszönti Ungureanut. Meddig fékezheti Hága Schengent?

Fotó: Európai Unió

Üzenet a kishitűeknek

ÜMSZ-összeállítás

Petőfi és Kossuth, vagy a márciusi ifjak követelése ma is aktuálisak, azokat nem ülte meg az esztendő pora, „az ő igazságuk a miénk, minden magyar igazsága” – mondta Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából megrendezett szatmárnémeti ünnepségen. Az István téren megjelent, több száz fős ünneplő tömeg előtt Kelemen Hunor párhuzamba állította a magyar nemzet 1848-as és Erdély magyarságának 2012-es követeléseit. „Miért küzdünk mi itthon, szülőföldünkön? Jólétünkért, biztonságunkért, és minde előtt szabadságunkért, törvény előtti egyenlőségünkért. Hogy megőrizzük mindazt, amit hosszú évtizedek munkája révén sikerült elérnünk. Hogy miénk maradjon az, ami minket, erdélyi, romániai magyarokat megillet” – fogalmazott a politikus. A szövetségi elnök szerint vannak még olyanok, akik megkérdőjelezzik a magyarság jogát arra, hogy anyanyelvét bárhol és bármikor szabadon használja és maga kell döntson az őt érintő kérdésekben. „Vannak, akik megkérdőjelezzik az oktatási törvény előírásait, melyet mindenkinek – még a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem önkényes vezetőinek is – be kell tartania. „Nekünk jogunk, hogy ugyanazon egyetemen belül a magyar oktatás számára megfelelő keretet és döntési lehetőségeket biztosítsanak” – mondta az RMDSZ elnöke.

A szatmáriai megemlékezésén Orbán Viktor magyar miniszterelnök üdvözlését dr.Szűcs Zoltán kolozsvári konzul olvasta fel.

Erdődön az ünnepség a Petőfi-Júlia szobor előtt zajlott, s jelen volt és beszédet mondott a kisváros román polgármestere is. A magyar és román gyermekekből alkotott fúvószenekar Mírcea Căcu tanár vezetésével megzenésítette Petőfi-dalokat játszott.

Folyamatos küzdelem

„Százhatvanégy év telt el 1848 március idusa óta és azóta is újra és újra meg kell küzdenünk a szabadságért!” – kezdte ünnepi beszédét Markó Béla miniszterelnök-helyettes, hangsúlyozva, hogy meg kell küzdeni az anyanyelvű oktatásért, „azért, hogy iskoláink legyenek, azért, hogy legyen önálló magyar kar a MOGYE-n, hogy anyanyelvén szólhasson a beteg az orvoshoz”. „Vannak akik belefáradnak a harcba” – mutatott rá Markó, arra figyelmeztetve a marosvásárhelyi Postaréten összegyűlteket, hogy „1849-ben az osztrákok, az oroszok, a császár és a cár is azt hitte,

végleg legyőzte a magyarokat és többé nem fogunk talpra állni. Példát statuáltak az aradi tizenhármakkal, de mégis él a magyar nemzet, él a nyelv, a kultúra, a szabadságvágy”. „Üzenjük a kishitűeknek, hogy ime megmaradtunk, élünk, dolgozunk, harcolunk a jogainkért. Ezt üzenjük azoknak is, akik meg akarnak fosztani a jussunktól, hogy nem lehet!” – fogalmazott Markó.

Kolozsváron együtt

Kolozsváron együtt ünnepelt az RMDSZ és az Erdélyi Magyar Néppárt. A Protestáns Teológiai Intézet elől induló immár

Markó Béla miniszterelnök-helyettes a marosvásárhelyi Postaréten összegyűlteket előtt mondott beszédet Fotó: Antal Erika

hagyományos több száz fős felvonulás után a Szent Mihály templomban ünnepi szentmisét tartottak. Ezt követően a megemlékezők a Biasini szálló elé vonultak, ahol minden szervezet elhelyezte a ünnepi koszorúit. Beszédet mondott Máté András Kolozs megyei RMDSZ-elnök és Gergely Balázs, az EMNP országos alelnöke is. Kisebb nézeteltérés alakult ki a Magyar Ifjúsági Tanács és a KIFOR között az előbbi szervezet beszédének megcenzúrázása miatt.

Felkokárdázott Háromszék

Az 1848-as forradalom 164. évfordulójára ünnepi díszbe öltöztek a háromszéki települések is. Sepsiszentgyörgy fő utcáinak oszlopait kokárdákkal és piros-fehérvörös lobogókkal díszítették. Dél előtt a '48-as emlékhelyek megkoszorúzásával kezdődött az ünnepség. A helyi iskolák és óvodák tanulói, és hagyományörző egyesületek tagjai helyezték el az emlékezés koszorúit. A reggeli hideg, esős időjárást követően a 16 óra körül kezdődött központi ünnepségre ragyogó napsütés fogad-

ta a város főterén gyülekező mintegy 6 ezer fős tömeget. Az ünnepség a rétyi Kovács András Fúvószenekar, a dr. Kovács Sándor Cserkészcsapat zászlósa és a 11-es Székely Huszárezred lovasainak felvonulásával kezdődött. „Az az álmom, hogy Székelyföld autonóm régió legyen, és Sepsiszentgyörgy legyen a jövő városa, Székelyföld fővárosa” – fogalmazott Antal Árpád, a város polgármestere.

Székelykeresztúron székelykaput avattak a Gyárfás-kúriánál, ahol Petőfi Sándor utolsó estjét töltötte, majd a költő szobránál rendeztek koszorúzást. Az ünnepségen beszédet mondott Borbély

Tibor RMDSZ szenátor rámutatott: március 15.-e jelkép, a magyarok jövőjének, a szabad hazának a jelképe. A március 15.-i rendezvény díszszónokának Szász Jenő, MPP elnöknek beszédét már csak pár száz ünneplő bírta kivárni, a pártelnök mondanivalója súlypontját a '48-as hősök méltatása helyett inkább a forradalmi idők áruolójának bemutatására helyezte, sűrűn emlegetve a bukaresti áruolóját és áruolásokat.

Borbély: össze kell fogjunk

Az összefogás fontosságát hangsúlyozta a Marosvásárhely melletti Jedd község központjában mon-

dot ünnepi beszédében Borbély László. „Nagy a felelősségünk, jövővől kell biztosítanunk gyerekeinknek, amit csak egy erős önkormányzattal érhetünk el, amihez összefogásra van szükségünk” – fogalmazott az RMDSZ politikai alelnöke. Később Borbély László Nyárádszeredában Kerekes Károly képviselővel, Tóth Sándor alpolgármesterrel, valamint több helyi előjával együtt felavatta Deák Farkas hírlapíró, színművész és szabadságharcos mellszobrát. Beszédében Borbély László hangot adott azon meggyőződésének, hogy a kormányzati és parlamenti jelenlét nélkül a magyar emberek számára olyan fontos magyar oktatás, a Sapientia Erdélyi Magyar Egyetem akkreditációja, valamint a MOGYE magyar karának kérdése sem oldódhatna meg.

Tökés: a szabadság minden ember joga

A szabadságot nem lehet kisajátítani, a szabadság minden ember Istentől adott elidegeníthetetlen joga – jelentette ki Tökés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke Nagyváradon. Az EMNT és az EMNP március 15-i közös ünnepi rendezvényén, a Szacsavay Imre-szobornál az EP-képviselő arra hívta fel a figyelmet, hogy a közös célok, a nemzet érdeke felülír mindent, „jó lenne egymásra találni”.

Szász Jenő áruolozott

Kézdivásárhelyen a rossz idő ellenére mintegy 4 ezer kokárdát viselő, magyar és székely zászlókat lobogtató ünneplő vett részt az ünnepségen. A hagyományokhoz híven a 15. Székely Határőrgyalogezred felvonulásával kezdődött a megemlékezés, majd Rác Károly polgármester köszöntötte az ünneplőket. Bokor

Ungureanu: a szabadság közelítette egymáshoz Kossuthot és Bălcescut

Ünnepi üzenetben kívánt méltóságteljes március 15.-ét a romániai magyar közösségnek Mihai Răzvan Ungureanu román kormányfő. „Románok és magyarok együtt akarják a modern román nemzetállam megszilárdítását, a romániai magyar közösség képviselői pedig tiszteletnek örvendenek az ország kormányzásához való hatékony hozzájárulásukért” – írta a miniszterelnök. Hozzátette: a szabadságeszme közelítette egymáshoz Bălcescut és Kossuthot, ez köti össze ma is az európai nemzeteket, ez erősítette a kapcsolatot románok és magyarok között. Mihai Răzvan

Ungureanu hangsúlyozza: az egy hónappal korábban vállalt miniszterelnöki projektben fontos helyet foglal el a romániai nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak tiszteletben tartása, minden állampolgár etnikai és kulturális identitásának megőrzése. „Biztosíthatom önöket, hogy a partnerük leszek minden olyan törekvésben, amely az alapvető jogok és szabadságjogok gyakorlásával, a közös értékek megőrzésével, az intolerancia felszámolásával kapcsolatos” – fogalmaz a miniszterelnök, aki minden romániai magyarnak méltó ünneplést kíván.

Narancsvörös örökség

Bogdán Tibor

Természetesen csakis a szerencsés véletlenek egybejárása hozhatta úgy, hogy az államfő, majd a kormánykoalíció által eldöntött fizetésemelésre éppen június elsejétől, vagyis néhány nappal a

helyhatósági választások előtt kerül sor. Az az szó sincs valamiféle választási megvesztegetésről. Ezt nem is győzik hangsúlyozni a demokrata liberálisok, akik azt is tisztázni kívánták, hogy voltaképpen nem is emelik, csak „újrakiegészítik” a 2010-ben levágott béreket.

Mivel választási évben vagyunk, amikor is a demokrata liberálisok szénája igencsak rosszul áll, biztosra vehető, hogy a narancsvörös hatalom ezúttal állja a szavát – kerüljön ez bármibe is. Mert ezúttal nem csak anyagi természetű gondokról van szó, az intézkedést törvényes előírások is nehezítik. A pénzügyi-adófelelősségről szóló jogszabály ugyanis tiltja, hogy a közszférában a költségvetésben előirányzott összeg fölé emeljék a személyzeti kiadásokat. Ez a megszorítás csupán 6,8 százalékos emelést tenne lehetővé, márpedig a bérek „újrakiegészítéséhez” legalább 15 százalékos növelésre lenne szükség, azaz két milliárd lejjel kellene túllépni az engedélyezett keretet.

Ugyanez a törvény azt is tiltja, hogy a kormány mandátumának lejártá (vagyis a parlamenti választások) előtti 180 napon belül bármilyen jogszabályt fogadjanak el a költségvetési alkalmazottakkal járó személyzeti kiadások növeléséről.

Ráadásul éppen a „bérkiegészítés” kezdeményezője, Traian Băsescu államfő írta alá tavaly decemberben a nyugdíjakat és költségvetési béreket 2014. január 1-jéig befagyasztó rendeletet, amiről – úgy tűnik – most nem kíván tudomást venni.

És van még egy ugyancsak nem elhanyagolható bökkenő: a kormány Nemzetközi Valutaalaphoz intézett szándéklevelében semmiféle fizetésemelés nem szerepel – vagyis abba még a pénzügyministry romániai küldöttségét vezető Jeffrey Franks is beleeshet.

No de aligha lehet kétség afelől, hogy a szorult helyzetükben minden szalmaszálba belekapaszkodó narancsvörösök mindezen tiltászik magukat, a törvényszegés sosem volt gyenge pontjuk.

Gazdasági és pénzügyi szakértők viszont máris bírálják a tervezett lépést. Mivel a lakossági vásárlóerő ugyanis nem csupán a bérek, de legalább olyan mértékben az árak függvénye is, szerintük az illetékeseknek a béremeléshez szükséges pénz előteremtése helyett inkább a munkatermelékenység növelésével, a kutatás, az újítás, a termelés és a szolgáltatások korszerűsítésével kellene törődniük, aminek nyomán mérséklődhetnek a sok esetben csillagászatiak mondható árak. Így a vásárlóerő növekedése is fenntarthatóvá válna, míg a mostani intézkedés nyomán, megfelelő pénzügyi erőforrások hiányában, a felemelt fizetéseket jövőre alighanem ismét csökkenteni kellene majd.

No de ez a gond legyen már a következő kormány öröksége.

Román lapszemle

Miniszterelnökként képzelel el magát 20 év múlva Raluca Turcan demokrata-liberális képviselő. (România liberă) ► Nyolcvankét éves korában elhunyt Șerban Rădulescu-Zoner volt politikat fogoly, a Demokratikus Koalíció volt parlamenti képviselője. (România liberă) ► Eddig több mint 2,7 milliárd lej kárpótlást volt kénytelen fizetni az állam, azoknak akiknek, olyan államosított ingatlant adtak el a helyi hatóságok, amelyeket utóbb visszaszolgáltattak eredeti tulajdonosaiknak. (Evenimentul zilei) ► A konstancai kikötőben jó összeköttetésekkel rendelkező taxis prostituáltakhoz szállította a tengerészeket. (Evenimentul zilei)

A villamos áram rázós ára

Öt esztendő leforgása alatt, azaz 2013 és 2017 között teljes mértékben megszüntetik a villamos energia árszabályozását a háztartási fogyasztók esetében.

Bogdán Tibor

A kormány, a Nemzetközi Valutaalap, az Európai Unió és Világbank képviselőinek megállapodása értelmében a következő időszakban növelik az villamosenergia-árakat, és megszüntetik a sérülékeny fogyasztókat támogató szociális tarifákat.

Öt év múlva: árszabályozás nélkül

Jóllehet a kormány már korábban bejelentette, a háztartási fogyasztók esetében elhalasztja a villamos energia árának liberalizálását, arról nem tájékoztatót, végül is mikor és milyen ütemterv alapján lát majd hozzá a fájdalmas folyamathoz.

A lakossági fogyasztók esetében az energiaárakat jelenleg az Energetikai Ársza-

bályozó Országos Ügynökség határozza meg, társadalomvédelmi szempontokat figyelembe véve. A Nemzetközi Valutaalap és az Európai Bizottság azonban most már elvárja a román kormánytól, hogy liberalizálja az energetikai díjszabásokat, és így módon az ország felzárkózzék az Európai Unió szintjén alkalmazott árakhoz.

Az áremelésekre egyébként a kormány által kidolgozott határozattervezetnek megfelelően fokozatosan, több lépcsőben kerülne sor.

A Mediafax hírügynökség birtokába került hivatalos kormánydokumentumból kiderül, hogy az egyéni fogyasztók esetében tíz szakaszt állapítanak meg. Az elsőben a versenypiacról származó energia mennyisége jövő év júliusától 10 százalékra emelkedik majd, 20 százalé-

ra növekszik 2014 januárjától, ugyanebben az esztendőben, júliustól az innen beszerzett energia részaránya eléri a 30 százalékot. A folyamat 2015-ben folytatódik, amikor is januárban már a háztartási villamos energia 40 százalékát szerzik be a versenypiacról, és ez a részarány júliusban az egyéni fogyasztók számára szolgáltatott áramennyiség felét teszi már ki. A lakosság 2016 januárjában és júliusában 60, illetve 70, majd 2017 elején és közepén 80 továbbá 90, decemberben pedig 100 százalékát versenypiaci áron fizeti majd. Ez azt jelenti, hogy 2013 és 2017 között, azaz öt esztendő leforgása alatt, fogják teljes mértékben megszüntetni a villamos energia árszabályozását a háztartási fogyasztók esetében. Az ipari fogyasztóknál a folyamat gyorsabb lesz és mindössze hat szakaszra tagolódik. Esetükben a versenypiaci áron beszerzett árammennyiség már idén szeptember elsejétől 15 százalégra nő, jövő év januárjától 30, áprilistól 45, júliusá-

tól 65, szeptemberétől 85 százalékra emelkedik. Az átállás 2014. januárjában zárul le, amikor is az ipari fogyasztók teljes áramszükségletét a versenypiacról fedezik.

Sérülékenyek előnyben

A sérülékeny fogyasztókat három csoportba sorolják majd, az őket mindeddig védő szociális tarifákat pedig már a jövő év elejétől lassan felszámolják az első jövedelmi kategóriába besorolandó személyek és családok esetében. Ezzel szemben a második jövedelmi kategóriába kerülők még 2014 januárjáig részesülhetnek ezekben a díjszabásokban, amelyeket viszont 2015 januárjában mindeki számára – tehát a harmadik jövedelmi kategóriások esetében is – megszüntetnek. Az állam azonban, tervei szerint, nem hagyja teljesen védtelenül a rászorulókat. Számukra pénzügyi támogatást tervez, ám, a Mediafax hírügynökséghez kiszivárgott hírek szerint ezekben az összegekben csak azok a személyek, illetve csa-

ládok részesülhetnek, ahol az egy főre eső nettó jövedelem nem haladja meg az országos szintű minimálbért. Ez jelenleg havi 700 lejnek felel meg.

Az illetékes szervek statisztikai adatai szerint ez időtájt Romániában több, mint 8 millióra tehető az egyéni villamosáram- és földgáz-fogyasztók száma. Közülük 1,15 és 1,4 millió közötti mély minőségű sérülékeny fogyasztónak, illetve kap majd támogatást a szociális tarifák felszámolását követően. Így tehát azok száma, akik anyagiul mindenképpen megérik az áremeléseket 6,9-7,2 millió főre tehető. Azt, hogy egészen pontosan kiket sorolnak majd a sérülékeny fogyasztók kategóriájában és milyen módon kárpótolják őket, kormányparti források szerint április végéig tisztázak majd az illetékes hatóságok.

További kormánylépések

Mindezzel a forgalmazókat arra kötelezik, hogy a szállított elektromos energia

egy – progresszíven növekvő – részét a versenypiacon vásárolják meg. Ezzel egyidőben azonban az illetékes hatóságok bevezetnek egy tarifáris elemet is, amely az áram versenypiaci egységes árát tükrözi. A kormány elképzelésének megfelelően mindennek nyomán érezhetően csökken a forgalmazók által felvállalt kockázat, hiszen ez a rendszer lehetővé teszi a tarifáris elem negyedévenkénti időszerszerűsítését, ezáltal egyben a végfogyasztó számára elkerülhetővé válnak a hirtelen és drasztikus árnövekedések, de megelőhetővé lesznek a nagybani árampiacon is a váratlan áremelkedések.

Az áremelésekkel párhuzamosan a kormány több más lépést is fontolgat. Így például elképzeléseinek megfelelően arra köteleznék az energiaszolgáltatókat, hogy előnyben részesítsék a sérülékeny fogyasztók részéről beérkező panaszokat, segítséget nyújtásuk számukra a számlák értelmezéséhez, illetve, ha igény van rá, a fogyasztó lakásán szedik be a díjakat. ◀

A leendő német államfő és a Stasi-akták

Vasárnap választja meg a Bundestag és a Bundesrat, valamint a tartományok képviselőiből álló Szövetségi Gyűlés (Bundesversammlung) Németország új államfőjét. Mivel széleskörű az egyetértés a személyében, a választás egyértelmű esélyese Joachim Gauck.

Gy. Z.

Joachim Gauck nevét a német újraegyesülés után ismerte meg a világ. Bár Gauck nem válogat a politikai oldalak között, egy muma neki is van: a kommunisták. A politikus tizenegy éves volt, amikor hajóskapitányként dolgozó apját a megszálló szovjet csapatok kényszermunkára elhurcolták a Szovjetunióba. Négy évig volt Szibériában; családja azt sem tudta, él-e. A leendő államfő korán kezdte a lázadást: nem volt hajlandó belépni a keletnémet állampárt ifjúsági szervezetébe (az FDJ-ba), és ezért dugába dőltek az újságírói karrierről szőtt álmái. Mivel nem tanulhatott német nyelvet és irodalmat az egyetemen, teológiára ment, és 1965-ben evangélikus lelkészé avatták. Lelkészként folyamatosan megfigyelte a keletnémet titkosszolgálat, a Stasi, de egyházi tisztsége némi védelmet is jelentett neki. Vezető szerepe volt az 1989-es mozgalmakban: istentiszteletei gyakran alakultak át tömegtüntetésekké. A két Németország egyesítése után őt bízták meg a szinte mindenkit megfigyelő Stasi levéltárának felügyeletével és a kommunista bűnököt vizsgáló bizottság vezetésével; ezt a munkát tíz éven át, egészen 2000-ig végezte.

Megfigyelés a temetőben

Hogy ki mindenki került a Stasi látókörébe, igazán tekintélyes névsort tesz ki. A keletnémet titkosszolgálat az NDK állampolgárai mellett előszeretettel figyelte meg a nyugatnémet politikusokat. Egy friss hír szerint ott voltak Hans-Dietrich Genscher nyomában is, amikor az NSZK korábbi külügyminiszter magánlátogatást tett a hetvenes-nyolcvanas években szülővárosában, a tübingi Halléban. Genscher 1974 húsvétján utazott először a Saale partján lévő városba, ő volt az első szövetségi miniszter, aki az NDK-ban töltötte szabadságát. Az ügynökök a közkedvelt FDP-politikust még a temetőben is ki-kémlelték, amint nagyapja sírjához zárandokolt. A Stasi precíz rögzítette: „A temető elhagyása után Halle-Reideburgban fölkereste a Freyberger Straße 3. szám alatti ingatlant. Genscher feltételezett szülőházáról van szó.” A politikai feleségével, Barbarával 1976-ban másodszor is ellátogatott Halléba. A Stasi titokban lefénnyképezte mindkettejüket, és lehallgatta a telefonjaikat. Egy következő alkalommal, 1987 júniusában egy fedett ügynök követte őt, miközben tíz másik állt készenlétben.

Horst Köhler korábbi ál-

lamfő sem kerülhetett el a Stasi figyelmét. A hajdani kommunista német állam hírhedt titkosszolgálatára már a nyolcvanas évek elején ráragadt Köhlerre, amikor – akkoriban a német szövetségi pénzügyminisztérium magas rangú munkatársaként – az NDK-ban járt.

Képek a pápa nyomában

Helmut Kohlról épp a pártfinanszírozási botrányok közepette derült ki, hogy a keletnémet titkosszolgálat a nyugatnémet kancellár telefonját is lehallgatta. Feltehetően nem alaptalanul tételezték fel szakértők, hogy a lehallgatott beszélgetések a pártkorrupció tisztázásához is hozzájárulhatnak. A német joggyakorlat szerint a közélet szereplői nagyobb nyilvánosságot kötelesek elkövetni, mint más. Ugyanakkor még velük szemben sem használható fel az az információ, amit a Stasi demokráciákban tiltott eszközökkel gyűjtött róluk. Helmut Kohl német állampolgár bíróság-hoz fordult: lehallgatottként maga is áldozattá vált. A bíróság a keresetnek helyt adott, az ítélet után azonban sor került a törvény módosítására, nehogy a precedens nyilvánosság korlátozását eredményezze.

A keletnémet állambizton-

Joachim Gauck – vasárnaptól Németország új elnöke? Mellette élettársa, Daniela Schadt

sági minisztérium 1974-től Joseph Ratzinger teológia-professzort, a mai XVI. Benedek pápát is megfigyelés alatt tartotta. A Stasi elsősorban második világháborús múltjával kapcsolatban próbált terhelő anyagra szertenni. Joseph Ratzinger a második világháborúban a Hitlerjugend tagjaként időnként légvédelmi kiegészítő szolgálatként tevékenykedett. A jelenlegi pápát a keletnémetek „a kommunizmus egyik legkérdelhetlenebb ellenfelének” tekintették.

Willy Brandt bukása

Korábban már ismertté vált, hogy a Stasi az 1968 és 1972 közötti bonni parlament legtekintélyesebb tagjai

közül többet megfigyelt, és aktát vezetett róluk. Köztük szerepelt Willy Brandt egykori kancellár, Herbert Wehner, a szociáldemokrata Bundestag-frakció korábbi elnöke, valamint Franz Josef Strauss, a bajor CSU elnöke, aki az ötvenes években védelmi miniszter volt a bonni kormányban, majd a bajor tartományi miniszterelnök tisztségét töltötte be. A legnagyobb botrányt 1973-ban az úgynevezett Guillaume-ügy kavarta, amikor kiderült, hogy a Stasi ügynököt helyezte el Willy Brandt közvetlen közelében. A botrány a legendás kancellár lemondásába került.

Günter Guillaume-ot az ötvenes évek elején képezték ki (felesége is „ügynökta-

nonc” volt), majd 1956-ban „átdobták” őket az NSZK-ba. Egy év múlva belépett a Szociáldemokrata Pártba (SPD). Szorgalma és szervezőtehetsége lévén 1972-ben a kancellár személyes titkára lett magánügyekben, még nyaralni is elkísérte. A nyugatnémet biztonsági szolgálatnak 1973 közepétől megvoltak a gyanújelei a Guillaume házaspár ellen. Mégis egy egész év múlt el, mielőtt letartóztatták. Öntudatoságának bizonyítéka, hogy őrizetbe vételekor büszkén jelentette ki: „Az NDK polgára és tisztje vagyok. Ezt tartásuk tiszteljen!” Willy Brandt bukása pedig a Stasi legnagyobb sikerének számított, noha a legkevésbé sem szolgálta az NDK érdekeit. ◀

Laptop

A nap címe. Az USA és az EU kedvező jelzést küldött az USL hatalomátvételéről, Liviu Ioan Stoiciu, *cotidianul.ro*

Magyarzat. Jól előre meg kell mondani: a cím nem egy szenzációs információt jelent, hanem a szerző helyzetlemző cikkének következtetése. „Nyilvánvaló, hogy az RMDSZ és az UNPR zsarolásának eredménye, hogy Băsescu-PDL hirtelen megjelent a tévében és saját ötleteként eladta azok követelését a 2010 júliusában levágtatott fizetések visszaállítására. Băsescu viselkedése egyre több csalódást okoz. A SIE mi-niszterelnök, M. R. Ungureanu ki-nevezésétől sokan azt remélték, hogy Băsescu többé nem játssza meg a kormányfőt – na hiszen, az abszolutista (autokratikus) hatalom betegsége mélyen beleivódott az ország elnökének agyába. (...) Másfelől csodálatra méltó az egyesült ellenzék következetessége, amellyel folytatja parlamenti tiltakozását. (...) A választók számára az USL hosszú távon jelent alternatívát a jelenlegi hatalomra, amely megcsúfolta őket. (...) A szlovákiai választások a baloldalt hozták hatalomra, ő fog kormányt alakítani, noha kevesebb százalékot szerzett meg, mint amennyit az USL remél megszerezni.”

Szép az élet. Mardale karikatúráján (*Cațavencii*) egy nő dicsekszik a másiknak: „– A férjem teljesen megváltozott... Eddig, amikor veszekedtünk, lehordott az eszméletlenségig, most állandóan pénzt ad, hogy járjak a fodrászhoz...” Nem kevésbé inkorrekt politikailag Mardale másik vicce. Páciens, ágyban fekvő, de orvoshoz: „– Fene a jó dolgot, látom, tudsz románul, amikor rossz híreket mondasz.” S egy legkevésbé korrekt: egy képen Tőkés László „buborékban” azt „mondja” Markónak: „– Béla bácsi, elhatároztam, hogy a feleségem után elvállalok az RMDSZ-től is. De ül nyugodtan, titeket nem verlek meg.”

A nap állírá. Halált megvető bátorsággal Traian Băsescu bejelentette, hogy március 15. alkalmából ő is üzenetet fogalmazott meg a magyarokhoz, de bánatában a sok megaláztatás miatt nem hozta nyilvánosságra. (Amúgy az ünnep napján több román fővárosi és vidéki lap is piros–fehér–zöld színű fejléccel, rajta kokárdával jelent meg.)

Minden napra egy mondás

„A tigris előbb gondolatban kell elejteni – a többi csak pusztá formalitás.”
Konfuciusz

A nagy orosz forradalom valódi története

Horváth Szekeres István

Küzdőtársak

SZELLEMLÉNY

A bécsi udvar visszahúzó erőinek elsődleges célja a független felelős magyar kormány és a népképviselői országgyűlés jogkörének a lehető legszűkebbre szabása volt. (...) Elszámították azonban magukat. Kossuthék reformkori előkészítő munkája és az ezekben a forró napokban az elvi következetességet a szükséges hajlékonysággal jól ötvöző politikája, nem különben az ifjú forradalmárok vezetőinek érettsége biztosította, hogy a népi tömegek és az átalakulás nemesi hívei nem polgárháborús ellenfélként, hanem küzdőtársaként találtak egymásra. A túlnyomó többségében ismét Kossuth szavára hallgató pozsonyi országgyűlés és a Vasvári, Petőfi vezette fiatalok által felvilágosított pesti nép egyidejű határozott fellépése adta meg azt a támaszt a Bécsben tárgyaló Batthyányéknak, ami biztosította, hogy kompromisszum árán ugyan, de szentesített törvényekké váljanak a legfontosabb forradalmi vívmányok.

„Nem minden ez, mi az egész nemzet jövőjét magában foglalja, hanem alapja jövő kifejlődésünknek” – írta az utolsó rendi országgyűlés végezetével, 1848. április 16-án Kossuth (...) követelésében. Felszámolva a feudális kiváltságrendszert, alapot vetettek a polgári fejlődés számára, és visszaszorítva az abszolutizmus erőit, kialakították az önkormányzathoz jutó Magyarország polgári alkotmányos jogállammá alakulásának kereteit. A honfoglalás óta a magyar nép addigi történetének legnagyobb tétét hajtották végre, a legtöbbel ők járultak hozzá minden addig élt magyar politikus közül elmaradottságunk leküzdéséhez, fejlődésünk kibontakozásához.

Szabad György: Kossuth politikai pályája

Rabok legyünk-e vagy?

Magyarként – forradalom és szabadságharc idején – ki vagyunk művelve a kérdésben: a magyar a világ legszabadságszeretőbb népe, történelme a szabadságharcok sora, mert büneiért nagy gyakorisággal rablásra vették bűnhődés céljából. Petőfi nevű világirodalmi rangú költőnk – mint azt Karinthy oly találon leírja – rájött, hogy az ember sokkal jobban érzi magát egy napsütötte virágos mezőn, mint egy sötét szobában megkötözve fejjel lefelé, tehát a szabadság jó dolog, a rabság rossz.

Megtanultuk a leckét, szabadok akarunk lenni, és a rabságot mélységesen megvetjük. Kis népünk nagy történelme pontos eligazítással szolgál, főként ha a rockoperák feldolgozásait tanulmányozzuk, hogy miben is áll a nemzeti szabadság, s hogyan tudjuk honfivérünk árán akár megvédeni azt. Ez egy olyan igazi rockandroll érzés, üvöltő blues-hangú énekes-sel, erős ritmus szekcióval a háttérben, s a szövegben történelmi közhangulat fősorolásával, miszerint gyáva népek nincs hazája, meg ilyenek. Vele szemben gregorián meg egyházi dallamok képviselik a megalkuvó helyzetfelismerést, amely látszólag legyőzi a lázadó szélsőségeket, de a parázs nem alszik ki, hanem létrejön valami slágergyanús harmónia, ami legkevésbé a közönség kétharmadának tetszik. (Pontosítás: nem a magyarok kétharmadának, hanem akik ezt a műfajt szeretik. Ezeket hajlamosak manapság összekeverni, amikor kétharmadról beszélnek.)

Ugyebár rabok lenni nem akarunk, mert fényesebb a láncnál a kard, ezért beazonosítjuk azokat az ellenes erőket, amelyek rabba akarnak tenni bennünket. Visszafordulva a múlt irányába, mit követelt a magyar 1848-ban meg 1956-ban? Sajtószabadság, cenzúra eltörlése, ne vigyék a katonáinkat külföldre, törvény előtti egyenlőség polgári és vallási tekintetben, felelős magyar minisztérium Buda-Pesten, közös teherviselés... Kemény követelésekkel lehetne formálni a tartalmukat akár most is, a saját zsebre dolgozó politikusaink sorát tekintve. De lássuk be, idejélmúlt fogalmi rendszert használunk, már rockandrollal megzenésítve sem dobognak meg a szívek a Márciusi Ifjak radikalizmusán.

Mi fenyegeti a mai magyar szabadságot? A hitel, a világ meg a stádiumunk. S ugyanott vagyunk, mint '48 után. Kérdés: ellenállunk-e hosszasan mindenféle belénk avatkozásnak, és passzív rezisztenciában berendezkedünk-e szabadságunk nemzeti fülkéjében az árpád-sávós komfortterezésbe, vagy meggyorsítva a folyamatot, mielőbb eljutunk egy normális kiegyezésig?

Mellesleg: március 15.-én gyakran megkérdezik a hivatalos szónokok, hogy akarunk-e rabok lenni. Akar a fene. Régen nem ez a kérdés.

Krebsz János

Tévedtem

Nincs mit tennem, be kell látnom: tévedtem. Elkövettem egy hibát, amit az újságíróiskolákban talán már a legelső órán tanítanak: soha ne írj emlékezetből! Eddigi – negyven éves elmúlt – pályafutásom során hányszor, de hányszor emeltem le a Gutenberg-galaxis gyermekeként nagyapámtól örökölt, de magam által is gyarapított könyvtáram polcáról valamely kötetet, hogy ellenőrizsem a pontos adatot. Mindmostanáig.

De nem erről akarok írni. Hanem arról, hogy tévedtem. Tévedésemre jó barátom és kenyerestársam – egyúttal állandó, hűséges olvasóm –, T. Attila hívta fel a figyelmemet. Attilával kerek tíz esztendőn át dolgoztunk napról napra egymás mellett (ismeretségünk még messzebbre nyúlik: immáron négy évtizedes), kezdetben kicsiny szobába „összezárván”, amely szobából – a folyosón savanyú képpel fős alá járkáló kollégáink, kollégánőink irigykedve jégyezték meg – gyöngyöző kacaj (nevezük nevén: éktelen röhögés)

Gyulay Zoltán

hangja szűrődött ki. Egymás mellett ültünk később a nagytermi rendszerben is, „összeeresztve” a teljes szerkesztőséggel; mit érdekelte a vezetőséget, hogy ezzel kinek-kinek sérül az intimszférája; hogy az embereknek nem egyforma a hőérzékletük és az ingerküszöbük; hogy elmélyült munkához többnyire csend és magány szükséges; hogy az állat is szeret időnként elkülönülni a falkától, s meghúzni magát valahová beavakolva – de mi igyekeztünk megőrizni a magunk függetlenségét. Amikor a nagyterem és a létszám is a kétszeresére bővült, mi ketten egy sarokban sikeresen kialakítottuk saját kis körletünket. És közben jókat kuncogtunk, amikor például a helyesírás-ellenőrző program, félreértve valamit az általunk leírtból, szigorúan figyelmeztetett: „Ilyen szót (kifejezést) nem illik képernyőre vetni!” (Tetszik figyelni? Eredetileg nyilván a „papírra vetni” szerepelt, majd utóbb kijavították, de persze csak félig...)

De még csak nem is erről akarok írni. Hanem arról, hogy tévedtem. Tévedni ugyan

emberi dolog, és az vesse rám az első követ, aki még nem tévedett az életében, ám a tények makacs dolgok, és ha még csak nem is szándékosan, de megváltoztatjuk őket, az – több mint bűn, ez hiba. Két megjegyzés ezzel kapcsolatban. „Antoine de Boulay gróf, Meurthe megye küldötte Louis Antoine Henri de Bourbon-Condé francia királyi herceg elrablásáról és kivégzéséről nyilvánosan kijelentette: Ez több mint bűn: ez hiba; a bonmot-t korabeli fültanúk

hallották és idézték, de mivel Boulay képviselő nevét a nagyközönség alig ismerte, találo mondását később gyakran Fouché pénzügyminiszternek, sőt magának Talleyrand külügyminiszternek, az emberrablás értelmi szerzőjének tulajdonították.” (Idéztem a Wikipédiából, és ezt azért tartom fontosnak megjegyezni, nehogy később plágiummal vádoljanak.) A bonmot-t egyébként manapság már következetesen rosszul használják, s ezáltal csak az értelmét – bocsánat – herélik ki, amikor így citálják: „Több mint hiba, bűn”. Erről aztán végképp nem akarok írni. Ha-

Amikor 1948-ban tiltakozásul ülve (és nem térdepelve) hallgatta a Himnuszt, már régen »férfi« volt...

nem arról, hogy tévedtem. És most ismét citátum következik, méghozzá T. Attila barátom hozzám intézett elektronikus leveléből. „A második világháborút követő években nem Schlachta Margit volt az egyetlen női képviselő a magyar Parlamentben. Több, mint egy tucatnyian voltak nők. Az viszont igaz, hogy az első világháborút követően ő volt a magyar történelemben az első női képviselő. A második nő a szociáldemokrata Kéthly Anna volt, és Schlachta kiválása után 1945-ig az egyetlen a »szébbik nem« tagjai közül az Országgyűlésben. Először óráragasztották rá – kemény felszólásai miatt – a fordulatot: »egyetlen férfi van a magyar parlamentben – az is nő«. Schlachta Margit attól lett első ízben »férfi« (1946-ban) a Parlamentben, hogy felszólalt a királyság mellett. Egy évvel később a hitoktatás szabadságáért kardoskodott. Ekkor méltatta őt Parragi György képviselő így: »Egyetlen férfi a nemzetgyűlésben!« Szóval, amikor 1948-ban tiltakozásul ülve (és nem térdepelve) hallgatta a Himnuszt, már régen »férfi« volt...” Tévedésemért elnézést kérek. És szégyellem magam.

Startol a Reflex színházi fesztivál

Tofán Koós Imola

▶ Ma kezdődik Sepsiszentgyörgyön a romániai magyar színházi élet idei legrangosabb eseménye, a REFLEX 2 Nemzetközi Színházi Biennále.

A hatvanezres megyeszékhely idegenforgalmát csúcra járítja a rendezvény – mondta el lapunknak Pál Attila, a fesztivál koordinátora. „Mintegy ötszáz vendégnek foglaltunk szállást a város szállodáiban, panzióiban, ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag nem maradt szabad szoba a városban, sőt, a környező falvak vendégfogadó létesítményeit is igénybe kellett vennünk” – tette hozzá Pál Attila, aki mintegy négyezer nézőre és a járulékos rendezvények látogatóival együtt összesen hétezer résztvevőre számít.

A fesztivál egyik fő attrakciójának számít a *Radio Muezzin* című produkció előadói, az öt leghíresebb kairói müezzín közül négy már Sepsiszentgyörgyre érkezett. Egyikük azonban csak tegnap kapta meg a vízumot, így ő ma érkezik a városba. Eligazodásukat egy arab tolmács segíti majd Szentgyörgyön – árulta el a fesztivál kulisszatitkait a koordinátor. A berlini Rimini Protokoll és a kairói Goethe Ins-

Jelenet a *Radio Muezzin* című előadásból. A szereplők nem színészek, hanem valóságos kairói müezzinek

titut előadását szombat este láthatja a nagyrémű. Az előadás az „automatizálódásra” váltás drámája egy nagyon sajátos – a kairói müezzinek – szemszögéből. Kairót az „ezer mecset városának” is nevezik, ám a valóságban a város közel 30 ezer ilyen muszlim szent helyet számlál. Ima idején a sok ezer müezzín hangja egyetlen, önmagát fölhangosító hangburokként fűdi be a várost. Ez a burok semmisülhet meg azáltal, hogy az ország vallásügyi minisztériuma lassanként bevezeti a központi müezzint, ami annyit jelent, hogy egyetlen rádióadóból hangzik fel egyetlen müezzín

hangja egyszerre valamilyen kairói mecsetben. Mi lesz a több ezer elnémult müezzinnel? – ezt a témát dolgozza fel előadásában a három német alkotó alapította dokumentum-színházi műhely, a Rimini Protokoll. Az előadást háromhónapnyi kairói kísérlet, próba és előbemutató után 2009 márciusában mutatták be Berlinben, ahol nem engedélyezett a müezzinek általi hangos műzálás.

A járulékos rendezvények már pénteken megkezdődnek: délután hattól nyitja meg kapuit a Magma Kortárs Művészeti Kiállítóterben két felvidéki képzőművész, a

dunaszerdahelyi Németh Ilona és a pozsonyi Jaro Varga *MESTER és TANÍTVÁNYA* című kiállítása, amelyet Hushegyi Gábor művészeti író méltat. Este nyolctól pedig a világhírű avangárd vonósnegyes, a brit Balanescu Quartet ad koncertet a színház nagytermében.

A színházi seregszemle szombaton rajtol: hattól a bukaresti Teatrul Act *Absolut* című darabja látható a kamarateremben. A darab Ion Creangă *Ivan Turbincă* című meséje alapján született. „Vitákat és terápiát jelentett számunkra a mesélés veszélyes művészete, melyben kipróbáltuk magunkat. Nem is

akármilyen mese ez. Olyan, amelynek szereplői között ott találjuk a Fennvalót, a Halált, az Ördögöt... Az emberek, akik ezt végighallgatják, egy ideig még biztosan emlékezni fognak rá, hogy felhajtás nélkül, humorral, könnyedén is lehet beszélni a nagy és lényeges dolgokról” – mondja Alexandru Dabija rendező a gyermekkori olvasmányán alapuló *Absolut* című előadásáról, amelyben Marcel Iureș játssza a főszerepet. Ezt követően kerül sor a már említett *Radio Muezzin* előadásra, amelyet közönségtalálkozó követ.

Pál Attilától azt is megtudtuk: noha minden bérlet elfo-

gyott és a stúdió-előadásokra is elméletileg beteltek a helyek, érdemes minden előadás előtt kapunyitáskor próbálkozni, mert számos helyet foglaltak le a szponzoroknak, akik valószínűleg nem foglalták el maradéktalanul a számukra fenntartott helyeket. „A rendezvény költségvetése 1 700 000 lej, 250 ezer lejjel finanszírozta a fesztivált a városi, és 250 ezerrel a megyei önkormányzat. A fennmaradó egymillió-kétszáz ezret a Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium, a magyar Nemzeti Erőforrás Minisztérium jóvoltából, valamint cégek és mecénások támogatásából sikerült biztosítani. Nyilvánvaló, hogy számunkra, illetve képviselőik számára fenntartunk helyeket, ha meg óhajtják tekinteni az előadásokat. De ha nem telnek be ezek a helyek, kapunyitáskor áruba bocsátjuk őket” – mondta Pál Attila, aki azt is elárulta: mivel a Kolozsvári Állami Magyar Színház *Hedda Gabler* című produkciójára különösen nagy az érdeklődés, a sepsiszentgyörgyi színház április hónapra két kolozsvári *Hedda Gabler* előadásra lefoglalja a helyeket, és buszokat biztosít azoknak a szentgyörgyiieknek, akiknek a fesztivál során nem sikerül megnézni a kolozsvári ak produkcióját. ◀

HIRDETÉS

TRANSILVANIAN MUSIC AWARDS
az erdélyi közönség kedvencei

Szavazz kedvenc előadóra, hogy találkozhass vele élőben a Transilvanian Music Awards 2012 Zenei Díjkiosztó Gálán.

Az év legnagyobb showműsorára 2012. március 30-án, Sepsiszentgyörgyön a Szabó Kati Sportcsarnokban kerül sor.

Szavazni 2012. március 5-19. között a www.transilvanianmusic.ro oldalon lehet.

Like www.facebook.com/transilvanianmusic

A Fűszál Csíkszeredában

Nagy Éva Dorottya, a Fűszál fuvólása, énekes
ÚMSZ

▶ Az első születésnapját ünneplő Csíki Anyák Egyesülete a Fűszál együttes koncertjével örvendezteti meg a csíki zenekedvelőket. Március 17-én, szombaton, a József Attila Általános Iskola dísztermében kerül sor az eseményre, amely az idei év CsAkEgy-es koncertjeinek első állomását képezi.

Az együttes zenéje főképp a fiatalokat célozza meg, de a megzenésített versek minden korosztály számára élményt nyújtanak. A repertoárban fellelhetők Ady Endre, József Attila, Szilágyi Domokos, Áprily Lajos, Weöres Sándor és a csíkszeredai Ferencz István műveire írt dalok, valamint saját alkotások egyaránt. A Fűszál honlapján elérhetők az eddig megjelent albu-

mok: <http://fuszal.e-scape.ro/letoltesek>.

A szombati koncert különlegesnek ígérkezik, hiszen az együttes 2010 óta nem lépett fel Csíkszeredában. Saját elmondásuk szerint interaktív koncertre számíthat a közönség, a műsor folyamán a gyerekek minél jobb szórakoztatására fektetik a hangsúlyt.

Jegyek elővételben a Petőfi utcában vásárolhatók Ola Évánál (telefonos szaküzletben), érdeklődni a 0724-222 588-as telefonszámon lehet, valamint az előadás napján a helyszínen 17:30-tól. Gyerekek 4, felnőttek 8 lejért vehetnek részt az eseményen. Két éven aluli gyerekek számára, valamint egy családon belül a harmadik gyerektől ingyenes a belépés. A koncertet Csíkszereda önkormányzata támogatja. ◀

Röviden

Könyv egy egyházközségről

Pénzes Lóránd: *A sepsiszentgyörgyi katolikus egyházközség a 18–20. Században* című kötetét mutatják be ma 17 órától a Székely Nemzeti Múzeum Bartók termében. A szerző egy tágabb történeti keretbe ágyazott elemzést adja a sepsiszentgyörgyi római katolikus egyházközség történetének. Bemutatja az iskolai tanítást, a hitbuzgalmi társulatok működését, az egyházközségi lelkipályokat, missziókat, püspöklátogatásokat és bérmlásokat, az előadásokat és az egyházi sajtót.

Beszélgetés a szlovákiai választásokról

A kolozsvári Jakabffy – Sapientia Klub következő kerekasztal-beszélgetésének témája: *Választások Szlovákiában magyar szemmel. Mit mondanak az eredmények az erdélyi magyaroknak?* A beszélgetés résztvevői: Rákóczi Krisztián, politológus, jogász, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet munkatársa, valamint Székely István-Gergő, politológus, Nemzeti Kisebbségkutató Intézet kutatója. A rendezvényre szerdán, 2012. március 21-én kerül sor, a kolozsvári Bocskai ház Óváry termében 18 órai kezdettel.

Könnyített örökbefogadás

ÚMSZ-összeállítás

► Könnyít a kormány az örökbefogadási procedúrán, ugyanis a napokban jóváhagyta a vonatkozó törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló javaslatot. Eszerint lerövidítene az örökbefogadási időt, így támogatná azokat a családokat, amelyek adoptálni szeretnének, ugyanakkor elősegítené az örökbe fogadható gyerekek mielőbbi reintegrációját a családi környezetbe. Azokat az újszülötteket, akiknek szülei kiléte ismeretlen, 30 nappal a születési anyakönyvi kivonat kiállítása után örökbe lehet fogadni. A nemzetközi örökbefogadást viszont – a miniszterelnök külön kérésére – nem érintik majd a változások. A törvény egy évig lehetőséget ad a szülőknek és hozzátartozóknak, hogy visszafogadják a kicsiket, az év leforgása után más családok is örökbe fogadhatják őket. Az új törvényről jelenleg még zajlik a közvita, végleges formája április 7-én lép érvénybe.

Nem is volna olyan egyszerű?

Az új örökbefogadási törvény az eddigiekhez képest kevés könnyítést hoz, inkább bürokratikusabbá teszi az

A törvény egy évig lehetőséget ad a szülőknek és hozzátartozóknak, hogy visszafogadják a gyerekeket

örökbefogadási procedúrát, mondta el lapunk érdeklődésére Fehér Gabriella. A Kovászna Megyei Gyermekjogvédelmi Igazgatóság szóvivője szerint az új jogszabály pozitívuma az, hogy az érintett családok számára a szociális ankét után kiadott bizonylatot nem kell évente megújítani, bonyolódik viszont a bizonylat kiadásának procedúrája. Eddig ugyanis szociális munkásoknak, pszichológusoknak és tanácsadóknak 60 nap alatt kellett felmérniük az illető család al-

kalmasságát, ezután pedig 120 napos lesz ez az időszak. Ezt követően kezdődik a számukra megfelelő gyerek keresése, ami akár egy évig is eltarthat. Ha sikerült össze-párosítani egy árvát egy családdal, akkor következik egy 90 napos „próbaidó”, ami alatt a szakemberek rendszeresen ellenőrzik, hogy hogyan alkalmazkodnak egymáshoz. Végül pedig a törvényszék dönt az örökbe adásról. „A törvénytervezet értelmében az örökbe fogadandó gyermeket kezdetben

kísérleti jelleggel fogadhatja be új családjá, az örökbefogadásra alkalmas szülőket pedig a Román Örökbefogadási Hivatal választja ki” – nyilatkozta a Marosvásárhelyi Televízió Deák Elida, a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság Maros megyei igazgatóhelyettese.

Magyar gyerekek magyar szülő

Az örökbefogadást jelenleg megnehezíti az, hogy ha a gyerek biológiai szülei nem

mondanak le jogaikról, akkor az állami gondozásában marad. Az új törvény szerint a hatóságnak fel kell keresnie az érintett kiskorú negyedfokú rokonait is, de amennyiben egy évig senki nem jelentkezik, elkezdhetik az adoptációs procedúrát. Ha a törvényszék örökbe fogadhatóvá nyilvánít egy gyereket, az felkerül egy országos listára, de első tíz alkalommal a szülő megyéjében próbálnak számára új családot találni, ha viszont ez nem sikerül, akkor a szomszédos megyékben keresik számára az örökbefogadókat. Elsősorban olyan szülőket keresnek, akik révén például a magyar anyanyelvű kiskorú megőrizheti nemzeti identitását, de ugyanez vonatkozik például a vallási hovatartozására is. Statisztikai adatok szerint Háromszéken az adoptáltak száma 2001-ben volt a legmagasabb, akkor 21 gyermek került ki a rendszerből. Később, 2008-ban és 2009-ben egyaránt öt árva talált szülőkre, míg 2010-ben nyolc gyereknek találtak új családot. Az elmúlt évben tíz család kapott bizonylatot, 13 gyereknek indították el az örökbe adási procedúrát, 9 kiskorút helyeztek el családknál próbaidőre és 7 gyereket adtak örökbe, mondta el lapunknak Fehér Gabriella. ◀

Röviden

Tüntetnek a postások

Az ország több városában is a prefektúrák elé vonulnak ma a postai alkalmazottak. A szakszervezeti tagok a falusi postahivatalok felszámolása ellen, illetve béremelésért tiltakoznak. Ma Kolozsváron 14 és 15 óra között, Szatmárnémetiben pedig reggel 9 és 10 óra között lesz tüntetés. Székelyföld több településén, köztük Csíkszeredában és Szentgyörgyön a szakszervezetek nem kérték engedélyt a megmozdulásra. Ha nem sikerül kiegyezni, március 29-én Bukarestben vonulnak fel. A Román Posta egyike a veszteséges állami vállalatoknak. Tavaly 85 százalékkal csökkent a vállalat vesztesége, mégis 4,3 millió eurós hiánnyal zárta az évet.

Konferencia Vásárhelyen

Határokon Átnyúló Összefogás a Magyar Nyelvű Felsőoktatásért címmel szervez konferenciát szombaton 10-15 óra között a Romániai Magyar Orvos és Gyógyszerész Képzésért Egyesület (RMOGY-KE) Marosvásárhelyen, a Kultúrpalota kistermében. A találkozón a hazai egyetemek képviselői mellett budapesti, debreceni, szegedi és pécsi tudományegyetemek oktatói tartanak előadást a romániai magyar felsőoktatás helyzetéről.

Nincs „nulladikos” tankönyv

ÚMSZ

► „A szeptembertől a nulladik osztályba járó gyerekeknek nem lesznek tankönyveik” – nyilatkozta megkeresésünkre Király András oktatási államtitkár. Az előkészítősök az iskolában kiosztott feladatlapokon dolgoznak majd, így nem kell az iskolatáskát cipelniük. Az gyerekeknek kilenc tantárgyat fognak oktatni: társadalmi nevelés, matematika és környezetfelfedezés, vallás, zene és mozgás, információs és beszédkészség fejlesztése, testnevelés és sport, vizuális művészetek és kézimunka valamint tanácsadás. A gyerekek és oktatók a „tanácsadás” órák keretében szabadon be-

szélgethetnek az iskola körüli kérdésekről. A beszédkészséget fejlesztő órákon a magyar és román nyelvet gyakorolják majd, illetve opcionális tantárgyként idegen nyelvet is tanulhatnak – mondta az oktatási államtitkár. A foglalkozások hossza 45 perc lesz, ebből a gyakorlati munka nem több mint fél óra, a maradék 15 percet a pedagógusok pedig a tananyag felvezetésére, óra végi ismétlésre vagy játszásra használhatják. Amennyiben sikerül külön termet biztosítani az előkészítő osztályosok számára, abban játszó-, pihenősarkot is ki fognak alakítani. Király András szerint, a gyerekek megközelítőleg heti 20 órát töltenének az iskolában, legfeljebb négy óra-

juk lesz naponta. A pedagógusoknak figyelniük kell a kötetlen időbeosztásra, sok játékos programmal várják majd a szeptemberben előkészítő osztályba érkező gyerekeket. A mai nap folyamán lejár az iskolai iratkozások első szakasza, Oana Badea tanügyminisztériumi államtitkár a Mediafaxnak elmondta, a hét közepéig mintegy 170.000 gyereket iskoláztak be az előkészítő és első osztályokba, így a szeptembertől iskolába járó előkészítősök és elsősök több mint 60 százalékát beiratták. A második beiskolázási szakaszt március 20–27., a harmadikat április 23–25., az utolsókat május 2–9. illetve május 11–18. tartják meg. ◀

Elektronikus recept júniustól

ÚMSZ

► Elektronikus recepteket adnak majd ki az orvosok júniustól, augusztusra pedig elkészül az országos egészségügyi kártya. A háziorvosok tehát számítógépen írják meg a recepteket, és elektronikus formátumban küldik tovább a gyógyszertáraknak. Emellett a beteg nyomtatott verzióban is megkapja majd az orvosi előírást. Lucian Duță, az egészségügyi biztosító elnöke a Mediafaxnak azt nyilatkozta, ezekkel az intéz-

kedésekkel mintegy 150-200 millió eurót lehet megspórolni. Az egészségügyi biztosító elnöke szerint a rendszer nem érinti majd negatívan a beteget, hanem számos előnyt jelenthet számukra. A biztosító idén 4 milliárd eurós költségvetéssel számol, ebből 1,6 milliárd eurót szánnak a kórházaknak, a gyógyszerek támogatására pedig 1,2 és 1,4 milliárd között biztosítanak keretet. A maradék egymilliárdból fedeznék a többi költséget, háziorvosok kifizetését, laboratóriumi költségeket, or-

vosi felszereléseket és egyebeket. Az egészségügyi kártya bevezetését korábban Cseke Attila korábbi egészségügyi miniszter indítványozta. Elképzelése szerint, a kártya tartalmazná a páciens személyi adatait, valamint a teljes kórtörténetét, beleértve az összes diagnosztizált betegséget, kezelést és laboratóriumi leletet. Ezt a kezdeményezést szeretné az év második felében gyakorlatba ültetni Ritli László miniszter, az új egészségügyi törvény bevezetéséhez szükséges lépésként. ◀

HIRDETÉS

Váratlan kiadás?

Segítünk Önnek!

**LEJ ALAPÚ
FIX KAMAT
7 éves futamidőre**

**Gyors elbírálás,
48 órán belül***

Szabad felhasználású, lej alapú személyi kölcsön, amely a nemzetközi árfolyamkockázatoktól mentesen, ingatlanfedezet nélkül vehető igénybe.

A rögzített törlesztőrészeknek és a fix kamatnak (15,79%, 16,98% THM) köszönhetően a visszafizetendő összeg könnyen kiszámítható**.

- 0%-os havi kezelési költség;
- 0%-os hitelbírálati díj;
- 0%-os folyósámlanyitási és -kezelési költség.

*A teljes dokumentáció benyújtását követően
**Egy 10.000 lej összegű, 7 éves futamidőre személyi kölcsön havi törlesztőrészele 15,79%-os kamat és 16,98%-os THM esetében 197,43 lej, a teljes visszafizetendő összeg pedig 16.583,82 lej.
Az ajánlat 2012. április 30-ig érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

lej alapú személyi kölcsön

SZOMBAT
2012. március 17.

A nap filmjei

DUNA TV, 20.40
Bánk bán

1213. Gertrud királyné meráni honfitársai dorbézolnak a királyi várban. A békétlenkedő magyar nemesek félrehúzódnak szemlélik a dárídót, s Petur bán vezetésével összeesküvésre készülnek. Haragjukat csak fokozza, hogy miközben a távolban csatázó király helytartója, Bánk bán az országot járja, az udvarban hagyott feleségét, a szépséges Melindát a királyné léha öccse, Ottó egyre nyíltabban ostromolja.

m1, 21.10
Újrakezdők

Sandy, a negyvenéves, kertvárosi anyuka a kisfia születésnapján videóját nézve döbben rá, hogy a férje megcsalja. Azonnal összecsomagol, és a két gyerekével együtt New Yorkba költözik. Sikerül állást találnia, de egy békés életre van szüksége. Szerencsére a lakása alatti kávézóban megismerkedik az ott dolgozó Arammal, a húszéves fiatal ember elvállalja, hogy vigyáz a gyerekekre.

RTL Klub, 22.05
Az utolsó számuráj

A polgárháborúnak vége. Az egykori hős, Nathan Algren nem találja a helyét a békés, egyre praktikusabb országban. A vakmerőség, az önfeláldozás, a hűség - az ő katonaevényei - itt már értéktelenné váltak. Ebből az állapotból egy sok pénzzel kecsegtető ajánlat mozdítja ki. Algrennek Japánba kell utaznia, ahol a fiatal, Amerika-barát császár modern hadseregébe kiképzőtisztnek szerződött.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!/Híradás, Telefonsajáték, Filmajánló, Világjárók
10.05 Térérő
14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó/Ótói tea: Megy a magnó, Súrlott grádics, A hét zeneműve, Versmúsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Hangoló
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.05 Slágerlista
18.10 Hírek, műsorism.
16.10 Láthatár
16.40 Havi Agytakarítás, Zenenegyed
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.40 Bernarda Alba háza (magyar tévéf., 1987)
9.15 Duna anxyz
9.30 Családi krónikák
10.10 Daktari (am. kaland sor.)
11.00 Zarándokutakon
11.30 Világ-nézet
12.30 Munka-Társ
13.02 Híradó - Déli
13.15 Száműzött magyar irodalom
13.45 Vannak vidékek
14.15 Heurék! Megtaláltam!
14.40 Sírjaik hol domborulnak...
15.15 Önök kérték! (ism.)
16.05 Pannon expressz
16.35 Talpalatnyi zöld
17.05 A nagy Waldo Pepper (am. filmdráma, 1975)
19.00 Híradó
19.40 Hogy volt!?
20.40 Bánk bán (magyar operaf., 2002)
22.40 Törzsasztal
23.35 Dunasport
23.50 Palya Bea koncert a Művészetek Palotájában
1.25 Éjfél a jó és a rossz kertjében (am. krimi, 1996)
4.10 Családi krónikák (ism.)
Simon Balázs képzőművész

m1

6.40 Barangolások öt kontinensen
7.10 Anno
7.40 Forma-1 Ausztrál Nagydíj időmérő edzés (élő)
9.25 Híradó
9.30 Sporthírek
9.37 Michélsz Norbert
10.05 Delta
10.35 Mozdulj!
11.05 Aranymetszés (ism.)
12.00 Angi jelenti
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.05 Zöld Tea
13.35 Családom és egyéb emberfajták (am. sor.)
14.00 Melissa és Joey (s)
14.30 Forma-1 Ausztrál Nagydíj időmérő edzés (ism.)
15.50 Ebadta szerelem (am. vígj.)
17.35 A Szövetség
18.35 Gasztroangyal
19.30 SzerencseSzombat
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.10 Újrakezdők - Szerelmes szingli szittert keres (am. rom. vígj., 2009)
22.45 Demjén koncert 2011
23.40 Székely János: Caligula helytartója
1.25 Porrá leszünk (krimisor.)

m2

8.10 Fejezetek a magyar vasutak történetéből
8.30 Sam, a tűzoltó
8.40 Zorro legendája
9.30 Sandokan
9.55 Mátyás, az igazságos (mesef.)
11.00 Varázslók a Waverly helyből (am. családi vígj., 2009)
12.30 Pecatúra
13.01 Marslakók (magyar sor.)
14.50 Magyarország története
15.15 Optika - Flieg auf Benedek
15.40 Vers mindenkinek
15.45 Hogy volt!?
17.45 A lámpás (magyar f.)
19.20 Mi kicsoda
19.45 Esti mese
20.10 Szerelmem, Afrika (német-olasz kaland sorozat)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Forma-1 Ausztrál nagydíj időmérő edzés (ism.)
22.55 Gasztroangyal
23.45 Telesport - OTP Bank Liga Vasas Híd - Győri ETO FC
1.30 Újrakezdők - Szerelmes szingli szittert keres (am. rom. vígj., 2009)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Björn mackó kalandjai, Kisvakond, Yakari, Tom és Jerry új kalandjai, Hupikék törpikék, Frédi és Béné, avagy a két kőkorszaki szak, Garfield
11.05 Boci és Pipi
11.35 Asztro Show
12.25 Házon kívül
12.55 Autómánia
13.30 Amerika legkeményebb melói (am. dok. sor.)
14.25 Lost - Eltűntek (am. kaland sor.)
15.25 Eltűntek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
16.25 Hetedik érzék (am.-kan. sor.)
17.25 Kapás van (am. rom. vígj., 2001)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Csillag Születik - A válogatás 2012 Tehetségkutató show-műsor
22.05 Az utolsó számuráj (am.-új-zél.-japán tört. kalad., 2003)
Utána: RTL-hírek
1.10 Edison (am.-német thriller, 2005)

TV2 TV 2

7.25 Tv2 matiné 414-es küldetés, Bajkeverő majom, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
11.25 Babavilág
12.25 Tűsarok (magazinnősor)
12.55 Bajnokok Ligája magazin
13.25 Gyilkos számok (am. krimisor.)
14.25 TopSpeed
14.55 Autóguru
15.25 Xena (am. kaland sor.)
16.25 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.25 Hawaii Five-0 (am. sor.)
18.25 Sas kabaré
19.30 Tények Hírműsor
20.00 Aktív Extra A TV2 tudományos és ismeretterjesztő magazinja
20.35 Babe 2 - Kismalac a nagyvárosban (am. kalad., 1998)
22.25 Cool túra 2.: A sörpingpong (am. vígj., 2009)
Közben: Kenósorsolás
0.15 Emma titka (német romantikus vígjáték, 2006)
2.10 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
3.10 Kalandjártat (ism.)
3.35 Teleshop

HÍR TV

9.05 Befutó
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
11.05 Ikon (ism.)
11.30 Ösök tere (ism.)
12.05 Tíz perc
12.30 Stopper (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Panaszkönyv (ism.)
14.30 GyógyHír
15.05 Garázs
15.30 Bruttó (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Európai híradó (ism.)
17.05 Ázsia
17.30 Globál (ism.)
18.00 Híradó
18.30 BBC Reporters (ism.)
A BBC riportműsora
19.05 BBC Hard Talk (ism.)
19.30 Célpont (ism.)
20.00 Híradó
20.30 Retrográd (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó
22.30 Riasztás (ism.)
23.05 Vetítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
23.06 Négy lábbal a földön (dokumentumf.)
0.05 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
0.30 Felfedező (ism.)

TVR 1

6.15 Teleshopping
6.55 Románia himnusz
7.00 Rajzfilm klub
7.55 Zoom
8.10 Az ember és az idő
9.30 Zarándok
10.00 A templomos lovagok elveszett kincse (dán kalandfilm, 2008)
11.30 Közéleti hozzászólás
12.00 Pro Patria
12.30 Az én Európám
13.00 Játsszám és érdekek
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Egyszer az életben (ism.)
15.30 Egyszer az életben (ism.)
16.30 Találkozunk a TVR-ben - talk show (live)
18.00 Tévéenciklopédia
18.53 Hírek, időjárásjelentés
20.00 Napló viták
21.25 Sztárgyár - verseny show
23.25 Profzionisták (talk show)
0.25 A dicsőség kapui (francia vígjáték, 2001)
2.00 Találkozunk a TVR-ben - talk show (ism.)
3.20 Nemzetközi cirkusz előadás (ism.)
3.40 Dana kertjében (ism.)

TVR 2

8.00 Cap compas
8.30 Szentek és mesterségek
9.00 Balkáni szokások (ism.)
10.00 Caterina és a lányok (olasz sorozat)
11.00 Városi kaland
12.00 Minden pénzt megér
13.00 UEFA Champions League Magazin
13.35 Figyelem énekelünk!
15.10 Kutyául vagyok, de gyógyítatom magam (am. családi vígj., 2003)
17.00 Román útlevél
18.35 Rázushow
20.00 Lehet, hogy nem tudtad
20.10 CSI: A helyszínelők (amerikai-kanadai krimisorozat)
21.55 Topping - life-style magazin
22.30 Hírek, időjárásjelentés
23.30 Gitárok ideje
0.00 Csillagközi romboló (sor.)
0.30 Autó mánia
1.00 Adrenalitica
1.15 Kutyául vagyok, de gyógyítatom magam (am. családi vígj.) (ism.)
3.00 Cap compas (ism.)
3.30 Caterina és a lányok (ism.)

PRO TV

5.30 Pro Motor - sport magazin (ism.)
6.00 Magyar Hour - szórakoztató magazin (ism.)
7.00 Pro Tv-hírek, Mi történik doktor úr?
10.00 Mi történik doktor úr?
10.45 Fogadás az étellel (román sorozat) (ism.)
12.00 Fogadás az étellel (román sorozat) (ism.)
13.00 Pro Tv-hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 A hős legendája (amerikai akció sorozat)
14.00 A Maszk 2. - A Maszk fia (amerikai-német vígjáték, 2005)
16.00 A románok tehetségesek - verseny show
19.00 Pro Tv-hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Az Amazonas kincse (amerikai akciófilm, 2003)
22.45 Peacemaker (amerikai akciófilm, 1997)
1.30 Az Amazonas kincse (amerikai akciófilm, 2003) (ism.)
3.15 Peacemaker (amerikai akciófilm, 1997) (ism.)

ANTENA 1

4.00 Közvetlen hozzáférés - talk show Simona Gherghe-vel (ism.)
5.45 Lale (török sor.) (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Robinson Crusoe kalandos élete (am. kalad., 1997)
12.00 Herkules (amerikai sorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Menyasszony a fiannak - reality show Mirela Boureanu Vaida műsora
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
17.00 Menyasszony a fiannak - reality show
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Valhonna ismerlek - verseny show
23.30 Stephen King: Halálsoron (amerikai fantasztikus thriller, 1999)
Sz.: Tom Hanks, Michael Clarke Duncan, David Morse
3.00 Híradó (ism.)

PRIMA TV

5.30 Senki sem tökéletes (ism.)
6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 A Hold és a csillagok (magyar-olasz-angol rom. dráma, 2005)
10.00 Teleshopping
10.30 Mosoly négy keréken
11.00 Stílustitkok
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Idősek és nyugtalanok (ism.)
12.30 Fintescu hídja
13.30 Kandikamera
14.00 Zsaru végveszélyben (ausztrál krimi, 2003) (ism.)
16.15 Anyacsere - reality show (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán (ism.)
20.30 Határok nélkül (am.-német rom. kalad., 2003)
23.15 Ne törd össze a szívem! (angol romantikus vígjáték, 1999)
1.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
3.00 Határok nélkül (ism.)

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok
8.00 Autókereskedők - MRII Mark
9.00 X-Machines - A szupergépek
10.00 A mérnök szemével
11.00 Ki ad többet? - A Rolling Stones sznűkerasztala
13.00 Licitvadászok - Vajon valódi?
14.00 Egyszemélyes hadsereg
15.00 Édesvízi szörnyek - A mutilátor
16.00 Túlélés? - Vízbeűlés
17.00 Autókereskedők - újratöltve - Jeep CJ7
18.00 Egyszer egy ilyet vezetni!
19.00 Újjáépítők - Meglepetés
21.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban - Élő tesztbábú
22.00 Japán újjáépítése - A jövő városa
23.00 Ki ad többet? - Jövendőmondó mérleg, Elvis Cadillacje
0.00 Viharvadászok - Vihar St. Louis felett
1.00 A borzalom pillanatai
2.00 Fegyvertények - A harctér királyai

VIASAT 3

9.15 Zsirégetők
10.10 Dawson és a haverok (sorozat)
11.00 Halottak a csók (s)
11.55 Columbo: A főnyeremény halál (krimi)
13.45 Szívek szállodája (sorozat)
14.35 Egy kapcsolat szabályai (sorozat)
15.05 Szex és New York light (sorozat)
16.05 Éden Hotel 2 (ism.)
18.10 Hajrá csajok 4. (am. vígj.)
20.00 Harry Potter és a Tűz Serlege (kaladfilm)
23.00 Hetedik (am. krimi)

SPORT.RO

9.00 Sport.ro Hírek
10.00 Sport.ro Hírek
10.05 ProMotor
11.00 Pontos sportidő
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Europa League összefoglaló
15.00 Sport.ro Hírek
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Mitica ligája
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Mitica ligája
20.00 Fogadás a félelemmel
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Wrestling SMACK, Showtime
23.00 1000 halálos történet

ACASA

7.45 Titkok a múltból (mexikói sorozat)
10.45 Elárult lélek (mexikói sorozat)
12.15 Eva Luna (sorozat)
14.30 Esmeralda (mexikói sorozat)
15.30 Érzéki ölelések (mexikói sorozat)
20.30 Mesés hölgyek
17.30 A lángoló ég alatt (am.-kol. sorozat)
19.30 Elárult lélek (sorozat)
20.30 Eva Luna (sorozat)
22.00 Lola (am. sorozat)
23.30 Hét bűn (sorozat)
0.30 Igaz történetek (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.15 Idegroncs derbi (amerikai vígjáték)
12.55 Üldözési mánia (amerikai-kan. vígjáték)
15.00 Harry Potter és a Főnix Rendje (angol-am. családi kalad.)
17.35 Segíts, musmus! (am. víjáték)
19.45 Holnapután (amerikai sci-fi kaladfilm, 2004)
22.00 Rambo 3 (am. akciófilm, 1988)
0.00 Revans (am. filmdráma, 1990)
2.15 Vespa (magyar filmdráma, 2009)

KANAL D

8.15 Ne vessünk!
8.30 Először szerelem (török vígjáték)
10.30 Csapd le csimpánz 2. (amerikai családi vígjáték)
12.30 Kanal-D Hírek
13.30 Véletlen anyja
15.00 Cancan TV
16.45 Minden nap hiányzik (román film)
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Ez Románia!
20.30 Esküvő meglepetésekkel
22.30 Gyémánt-csapda - Szupertitkos küldetés 2. (amerikai akciófilm)

ETV

8.00 Surányi Z. András: Munkida
8.30 Zene
8.45 Ízelítő ism.
9.00 Néptánc
9.30 Hítlelet, ismétlés
10.00 Népzene
10.15 Néptánc
16.00 Hítlelet
16.30 Piactér, ism. ism.
16.30 Piactér, ism. ism.
18.30 Híradó
19.00 Erdélyi Kávéház
19.30 Híradó
20.00 Piactér, ism. ism.
20.30 Híradó
22.00 Több-szemközt ism.
22.30 Híradó
23.30 Tájékp, ismétlés

VASÁRNPAP

2012. március 18.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00

Míg a jackpot el nem választ

Joy egy nagy csalódást elfelejteni, Jack pedig bármilyen csalódást elkerülni jön Vegasba. A véletlen úgy hozza, hogy egy este együtt buliznak, éjszaka viccből összeházasodnak és reggel egymás mellett ébrednek. De nem csak egy házaspárt nyertek az éjjel, hanem meg is gazdagodtak: egy játékgéppel megütötték a főnyereményt. Kie lesz a vagyon? Aki jobban bírja.

TV2, 21.05

A randiguru

Albert, a jámbor könyvelő fülig szerelmes egy hírességbe: az elbűvölő és gyönyörűsége Allegra Cole-ba. Albert trenírozása közben azonban Hitch is emberére talál a bámulatos és ambiciózus Sara Melas személyében, aki – mivel egy pletykárovnak dolgozik – állandóan Allegra nyomában van. Hitch, az agglegények utolsó mohikánja hamarosan azt veszi észre, hogy örülten behabbarodott Sarába.

m2, 1.35

Az igazság nyomában

Mark és David fotóriporterként tudósítanak a világ forró pontjairól. 1988 tavaszán Kurdisztánban vannak, az elszigetelt hegyi településen várják a közelgő offenzíváról szóló híreket. Davidnek már elege van, haza akar menni Dublinba, a várandós feleségéhez. Mark megígéri, hogy néhány nap múlva követi őt. Egy héttel később Mark otthon van sebesülten.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben – faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.05 Vidékről vidékre
16.30 Aranyhangok
17.00 Operett
17.25 Rádióistentisztelet református műsor
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.30 Töredékek
7.50 Moliere:
Scapin furfangjai
9.00 Rosszcsont kalandjai (am. sor.)
9.55 Magyar első
10.10 Másfélmillió lépés Magyarországon
11.00 Élő egyház
11.30 Isten kezében
12.00 Istenisztelet
13.02 Híradó
13.20 Nyelvtörz
13.50 Akadálytalanul
15.20 Csellengők
14.50 Határtalanul magyar
15.15 Szerelmes földrajz
15.50 Hazajáró
16.20 Magyar első
16.35 A nagy fejedelm (magyar tévéjáték, 1997)
17.45 Piri mindent tud (magyar vígj., 1932)
19.00 Híradó
19.35 Heti Hírmondó
20.00 Önök kérték!
21.00 Lúdas Matyi (magyar f., 1949)
22.45 Klubszoba
23.45 Dunasport
23.55 Caracas - Szerelm mindhalál (venez. f. dráma, 2000)
0.40 Korea, Kína és Japán kultúrájának története
2.25 Törzsszlat (ism.)

TVR 1

5.25 A falu élete
6.15 Teleshopping
6.55 Románia himnusza
7.00 Disney Klub
7.55 Zoom
8.10 A hit világa (live)
10.00 Dana kertjében
10.35 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete - kulturális magazin
13.00 Sajtó és hatalom
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Tizenkét asztal
15.00 Népi hagyományok - szórakoztató műsor
17.00 Dánut S.R.L. (szórakoztató műsor) (ism.)
18.00 Joker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorolás
18.53 Hírek, időjárásjelentés
20.00 Napló viták
20.40 Alariste kapitány (francia-spanyol-amerikai kalandfilm, 2006)
23.00 100%-ban garantált
0.10 A múlt terhei (angol akciófilm, 1999)
2.00 Dánut S.R.L. (szórakoztató műsor) (ism.)
3.00 Női siker (ism.)
3.30 Caterina és a lányok (olasz sor.) (ism.)

VIASAT 3

10.25 A nagy házalakítás
12.20 Trendközömbös
12.45 Jumanji (am. kalandfilm, 1995)
14.45 Szex és New York light (sorozat)
15.45 Éden Hotel 2
17.50 Hajrá csajok: A nagy összecsapás (am. vígj., 2009)
20.00 Négy esküvő
21.00 CSI (sorozat)
21.55 Nikita (sorozat)
22.50 Beverly Hills-i nindza (am. akció-vígjáték, 1997)
0.40 Őrült város (am. filmdráma, 1997)

m1

7.30 Forma-1 Ausztrál Nagydíj futam (élő)
10.25 Engedjétek hozzám
10.40 Katolikus krónika
11.05 Útmutató
11.30 Kérdések a Bibliában
11.45 Református magazin
12.10 Református ifjúsági műsor
12.20 Balatonfelvidéki református templomok (ism.)
12.30 Túrmezei Erzsébet portré
13.01 Hírek
13.05 Anno
13.35 Telesport - Sport 7
14.00 Út Londonba
14.30 Forma-1 Ausztrál Nagydíj futam (ism.)
16.55 Telesport (élő) - OTP Bank Liga Videoton FC - DVSC-TEVA
19.00 Rex Rómában (krimisor.)
19.50 A Lényeg
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.10 Magyarország, szeretlek!
22.20 Országos Premier
22.30 Munkaügyek
23.30 Az igazság nyomában (ír-sp.-belga f. dráma)
1.10 A szerelem határai (angol életr. drám.)

TVR 2

8.00 Topping (ism.)
8.30 Kaland és természet
9.00 Román útlevél (ism.)
10.00 Caterina és a lányok (olasz sorozat)
11.00 IT zon@
11.30 Olimpiai magazin
12.00 Női siker
12.30 Jamie forradalma
13.35 Robbanásvesztély
15.00 Sztárgyár
17.00 Balkáni szokások
18.00 Csavargó halász
18.35 Distractis (szórakoztató magazin)
19.00 Szélességek
19.30 Nagy lábón
20.00 A divat világa
20.10 Vírus a fedélzeten (am. akcióf., 2007), 2. rész
21.40 Adrenalitica
21.55 Monden
22.30 Hírek, időjárásjelentés
23.40 AG Weinberger zenéi műsora
0.30 Légy formában! (ism.)
1.00 Bortestvérek (ism.)
1.35 Vírus a fedélzeten (am. akcióf., 2007), 2. rész (ism.)
3.00 Női siker (ism.)
3.30 Caterina és a lányok (olasz sor.) (ism.)

SPORT.RO

9.00 Tiki taka
9.30 Sport.ro Hírek
10.00 Sport.ro Hírek
10.05 Pro Motor
11.00 Pontos sportidő
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Ploiesti harcok
15.00 Sport.ro Hírek
16.00 Mitica ligája
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Mitica ligája
20.00 Wipeout
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 A KO szabályai
23.00 Estate of panic, Premier
0.00 Sport.ro Hírek
0.10 Pontos sportidő

m2

6.50 Főtér
8.15 Fejezetek a magyar vasutak történetéből
8.35 Sam, a tűzoltó
8.45 Zorro legendája
9.35 Sandokan
10.00 Szaffi
11.15 Ebadta szerelem (am. vígj.)
13.15 Katolikus krónika
13.40 Útmutató
14.05 Kérdések a Bibliában
14.20 Református magazin
14.45 Református ifjúsági műsor
14.50 Balatonfelvidéki református templomok
15.05 Túrmezei Erzsébet portré
15.30 Magyarország története
16.00 Mátyás, az igazságos (mesef.)
17.05 Demjén koncert
17.55 Az aranyrózsa barlangja (olasz f.)
17.25 Mi kicsoda
19.55 Esti mese
20.05 Szerelmem, Afrika (sor.)
21.00 Híradó este
21.30 Forma-1 Ausztrál Nagydíj futam (ism.)
23.55 OTP Bank Liga: Videoton FC - DVSC-TEVA
1.35 Az igazság nyomában (ír-sp.-belga f.)

PRO TV

6.00 Tutenstein (amerikai rajzfilm sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 20 év után - talk show
11.00 A Maszk 2. - A Maszk fia (amerikai-német vígjáték, 2005) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.05 Apropó-Tv - szórakoztató magazin
14.00 Bazi nagy görög lagzi (amerikai-kanadai romantikus vígjáték, 2001)
16.00 Részeges karatemester (hongk. akció-vígjáték, 1978)
18.00 Románia szeretlek!
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek, sport
20.30 Én, a robot (amerikai fantasztikus akciófilm, 2004)
22.45 Alul semmi (angol-amerikai vígjáték, 1997)
0.15 Apropó-Tv - szórakoztató magazin (ism.)
1.15 Én, a robot (amerikai fantasztikus akciófilm, 2004) (ism.)
3.15 Alul semmi (angol-amerikai vígjáték, 1997) (ism.)

ACASĂ

7.45 A lángoló ég alatt (sorozat)
10.45 Elárult lélek (sorozat)
12.15 Eva Luna (sorozat)
14.30 Esmeralda (mex. sorozat)
15.30 Érzéki ölelések (sorozat)
16.30 Mesés hölgyek
17.30 A lángoló ég alatt (mexikói sorozat)
19.30 Elárult lélek (mexikói sorozat)
20.30 Eva Luna (am.- mex. sorozat)
22.00 Lola (am.-mex. sorozat)
23.30 Hét bűn (brazil sorozat)
0.30 Mesés hölgyek (ism.)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub Garfield-show, Björn mackó kalandjai, Éliás, a kis mentőhajó, Tűzoltó mesék, Tom és Jerry új kalandjai
11.00 Trendmánia
11.30 Teleshop
12.25 Törzsutas
12.55 Havazin
13.25 Tuti gim (am. sor.)
14.20 Gossip Girl - A pletykafészek (am. sor.)
15.10 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
16.10 Tru Calling - Az őrangyal (am. akció sor.)
Közben: 16.00 Hatoslottó-sorsolás
17.10 Piedone Afrikában (olasz akció-víg., 1978)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akció sorozat)
21.00 Míg a jackpot el nem választ (am. romantikus vígjáték, 2008)
23.00 Heti hetes Vidám, aktuális talk-show
Utána: RTL-hírek
0.20 Portré
0.55 Hannibal ébredése (angol-cseh-francia thriller, 2007)

ANTENA 1

4.00 Odüsszeia (am.-angol-német-olasz-török kalandf.)
5.45 Lale (török sorozat) (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
10.00 Johnny Tao kalandjai (amerikai akciófilm, 2007)
12.00 Herkules (amerikai sorozat)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
13.30 Gabi Firea Show (szórakoztató magazin)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
16.30 Valhonna ismerlek - verseny show (ism.)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
20.20 A fenébe is - szórakoztató műsor
21.40 James Bond: Aranyszem (am. kalandf., 1995)
0.30 A szerelem tengere (amerikai krimi, 1989)
2.30 A fenébe is - szórakoztató műsor (ism.)
3.45 Johnny Tao kalandjai (amerikai akciófilm, 2007) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.15 Csonthülye 2. - Csapás a múltból (amerikai-indiai-dél-afrikai vígjáték)
13.15 Segíts, mumus! (amerikai vígjáték)
15.20 Holnapután (amerikai sci-fi kalandfilm, 2004)
17.35 Szárguldas gyilkosságokkal (am. akció-víg., 1976)
19.45 Csillagkapu (amerikai sci-fi) (ismétlés)
22.00 Hét év otthon - reality show
23.30 Sötét kiút (Pénzhajhászok) (amerikai-kanadai f.)

TV2 TV 2

7.45 Tv2 matiné 414-es küldetés, Bajkeverő majom, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
11.40 Stahl konyhája
12.10 Kalandjártat (ism.)
12.40 Borkultusz (magyar kult. mag.) (ism.)
13.10 Talpig nő (magazinműsor)
13.40 Több mint Testőr
14.10 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)
15.10 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.10 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.15 Másodállás
17.40 Babe 2 - Kismalac a nagyvárosban (am. kalandf., 1998) (ism.)
19.30 Tények
20.00 Napló
21.05 A randiguru (am. vígj., 2005)
23.20 Frizbi Hajdú Péterrel (talk show)
Közben: Kenősorsolás
0.20 Célkeresztben (am. krimisor.)
1.20 A hét kard legendája (dél-kor.-hongk.-kínai akcióf., 2005)
3.50 EZO.TV

PRIMA TV

6.00 Ismerkedj, álmodj, szeress! - life style magazin (ism.)
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Ízek, három szakács
8.30 Apák és kicsik
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress!
12.30 Fintescu hídja
13.30 Ne törd össze a szívem! (angol romantikus vígjáték, 1999) (ism.)
15.45 Kötelkedők krónikája - szórakoztató magazin (ism.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 A skorpió megszelídítése
23.00 Hatalmon az anyós - reality show
0.00 Fagyos csók (amerikai filmdráma, 2009)
2.00 Hírek (ism.)
3.00 Fagyos csók (amerikai filmdráma) (ism.)

KANAL D

8.15 Minden nap hiányzik (ismétlés)
10.15 Esküvő meglepetésekkel
12.30 Hírek
13.30 Találd meg a családomat (ismétlés)
15.00 Cancan Tv (ismétlés)
16.45 Ellenállás (ismétlés)
17.45 Ez Románia!
18.45 A nap híre
19.00 Hírek
19.45 D-Paparazzi
20.30 Szemek az árnyékból (ismétlés)
22.00 Hét év otthon - reality show
23.30 Sötét kiút (Pénzhajhászok) (amerikai-kanadai f.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Felfedező (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Sportré
14.30 Ösök tere (ism.)
15.05 Tíz perc (ism.)
15.30 Visszajátszás (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Bruttó (ism.)
19.30 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Versus
23.05 Vétítő
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
23.06 Zsolnayék kapcsos könyve (magyar dokumentumfilm)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.30 Ötödik sebesség
7.00 Amerikai hotrodok
8.00 Autókereskedők
9.00 Sivatagi autókirályok
10.00 Amcsi motorok - Családban marad
11.00 Amerikai hotrodok - 40-es Ford
12.00 Amerikai hotrodok - Újraélesztés
13.00 Autókereskedők - Audi Quattro
15.00 Óriás költözötök - Magas tornyok
16.00 Keith Barry trükkjei - A randevú
17.00 X-Machines - A szupergépek
18.00 Ki ad többet? - Azok a nyolcvanas évek!
19.00 A rábeszélők
20.00 Hogyan csinálják? Mobiltelefonok, vágányok, sőbányák, kerécsere
21.00 Autókereskedők - Chevy teherautó
22.00 Autókereskedők - Karmann Ghia
23.00 Újjáépítők - Az elhanyagolt Galaxis
1.00 Egyedül a rengetegben - Éhség
2.00 Mike Brewer: Célkeresztben - Irány a harctér

ETV

8.00 Zene
8.45 Ízelítő
9.00 Lakatos Iván: Festő a kofferban
9.30 Metszet
10.00 Néptánc
10.30 Hitélet
16.00 Piac tér
16.30 Székelyföld Magazin, ism.
17.00 Hitélet
17.30 Erdélyi Kávéház
18.00 Több-szemközt
18.30 Híradó
19.00 Kultúrcsepp
19.30 Híradó
20.00 Tájékoz
20.30 Híradó
21.00 Erdélyi Kávéház
21.30 Híradó
22.00 Metszet
22.30 Híradó
23.30 Székelyföld Magazin
0.00 Piac tér (ism.)

HÉTFŐ
2012. március 19.

A nap filmjei

TV2, 13.35

Mike kapitány hadjárata

Michael Moore, a Fahrenheit 911 című film rendezője, 2004-ben az amerikai elnökválasztás előtt, országjáró kampánykörütra indult. Azt szeretne volna elérni, hogy az amerikai állampolgárok nyissák fel végre a szemüket és értsék meg, hogy George W. Bush a hazugságok és a halott katonák árán akar elnök maradni.

Antena 1, 20.20

Sziklaöklű szerzetes

Lasko, a szerzetesnek állt egykori katona kénytelen megszegni a fogadalmát, amikor terroristák szállják meg a keresztény zarándokokkal teli vonatot, amely a Szent Atya nyilvános miséjére tart. Vezérük, a mindenre elszánt Lennart nagyszabású terrorakcióra készül. A misére összegyűlt, félmillió tömegben akarja elengedni azt a gyilkos vírust, amit egy titkos laborból loptak el.

m2, 0.05

A szerelem határai

Zajlik a II. világháború, a németek Londont bombázzák. Egy bárban Dylan Thomas véletlenül találkozik gyerekkori szerelmével, Vera Phillips-szel, aki énekesnőként lép fel éjszakaiként. Szikrázik közöttük a levegő, úgy tűnik, a régi érzelmek újra feléledtek. Így a lányt teljesen váratlanul éri, amikor egy nap a költő bemutatja neki a feleségét.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenei üzenetek.
14.00 Híradás, KultúrPresszó
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.40 Híradó
7.00 Élő egyház (ism.)
7.30 Híradó
7.35 Isten kezében (ism.)
8.00 Kárpát Expressz
8.30 Híradó
8.35 Korea, Kína és Japán kultúrájának története
9.30 Híradó
9.35 Közbeszéd (ism.)
10.05 Klubszoba (ism.)
11.00 Család-barát
11.50 1 könyv
12.00 Heti Hírmondó (ism.)
12.30 Térkép (ism.)
13.02 Híradó
13.30 Napirend előtt
14.00 Parlamenti közvetítés
17.10 Magyar történelmi arcképcsarnok
17.30 Korea, Kína és Japán kultúrájának története
18.20 Kisváros (s)
19.00 Híradó
19.30 Közbeszéd
20.00 Térkép
20.30 Hagyaték
21.00 Kultikon
21.50 Híradó
22.05 A férfi a legjobb orvosság (német vígj. sor.)
23.40 Sportaréna (magyar sportműsor)
0.35 Szép volt fiúk... (dok. sor.)
1.05 Belső fény (koncertf.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Románia nap mint nap
10.10 A palota titkai (koreai drámasorozat)
11.25 Túl a hírnéven
11.30 Sajtó és hatalom
12.25 Sztárgyár
12.45 Az etévedt lovas legendája (koreai drámasorozat)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.45 Teleshopping
15.30 Magyar adás az egyeszen
16.50 Alagút a szabadság fele (olasz-magyar filmdráma, 2004)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.40 Az etévedt lovas legendája (koreai drámasorozat)
18.53 Hírek, időjárásjelentés
20.00 Prim Plan (talk show)
20.50 Sztárgyár
21.00 VIII. Henrik (angol-am. minisor.)
22.00 Négy szemközt
23.10 Visszajátszás
0.30 Éjszakai beszélgetések
1.30 Alagút a szabadság fele (olasz-magyar filmdráma, 2004)
2.15 Négy szemközt (ism.)

VIASAT 3

8.55 Gyilkos sorok (sorozat) 9.55 Harry Potter és a Tűz Serlege (angol-am. f.) (ismétlés) 12.55 A dadus (sorozat) 13.55 Amerikai mesterszakács 14.55 Monk (sorozat) 16.40 CSI (ism.) 17.35 Esküdt ellenségek (sorozat) 18.35 Gyilkos számok (sorozat) 19.30 Amerikai mesterszakács 20.30 Jóbarátok (sorozat) 21.25 Két pasi (sorozat) 22.20 Éden Hotel 2. 23.20 Kettős ügynök (sorozat)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.25 A Lényeg
6.55 Ma Reggel
Benne: Híradó, sporthírek
10.05 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
11.10 Rex Rómában (sor.)
12.00 Most a Budapest!
12.30 Napirend előtt
13.01 Híradó
13.25 Roma Magazin
13.55 Domovina
14.25 Hungaria, Európa rejtett kincse
14.40 Marslakók (ism.)
15.15 A Szövetség
16.10 Angyali érintés (am. sor.)
17.00 Veszélyes szerelem (am. sor.)
17.45 MM
18.45 Everwood (am. sor.)
19.30 Maradj talpon!
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.10 Marslakók (magyar sor.)
21.40 Kékfény
21.40 Hacktion (magyar akció sor.)
23.35 Az Este
0.10 Aranymetszés
1.10 Múlt-kor
1.40 Zöld Tea Öko-magazin
2.05 Everwood (am. sor.) (ism.)
2.50 MM (ism.)

TVR 2

8.10 Robbanásveszély
9.30 Csavargó halász
10.00 Sztárgyár
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Biznisz óra
13.00 Városi kaland
14.00 Teleshopping
14.35 Együtt Európában
15.30 Teleshopping
16.00 Caterina és a lányok (olasz sorozat)
17.00 Vallomások Társaság (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.25 Egészségpasztilla
18.35 Nagy lábón
19.00 Oroszlánok arénája
20.00 Sztárgyár - verseny show
20.30 Biznisz óra
21.30 Késhegyen
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Minden pénzt megér
23.30 Sztárgyár - verseny show
0.00 Esküdt ellenségek (amerikai krimisorozat)
0.55 Ma a holnapról (ism.)
1.25 Caterina és a lányok (sorozat) (ism.)
2.15 Sztárgyár (ism.)
2.45 Biznisz óra (ism.)
3.40 Késhegyen (ism.)

SPORT.RO

10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Sport.ro Hírek
15.00 Prosport óra
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk
20.00 Pontos sportidő
20.05 A KO királyai
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Halálos ütések
23.00 Sport.ro Hírek
23.10 Wrestling WWE Superstars

m2

6.55 Ma Reggel
10.00 Pecatúra
10.25 Lássuk Indonéziát!
10.35 MacGyver (. sor.)
11.25 Az aranyrózsa barlangja (kalandf., 1. rész)
13.01 Híradó délben
13.19 Sporthírek
13.25 Fótér
14.50 English 4U
15.15 Magyar rock
16.10 Família Kft. (sor.)
16.40 MacGyver (am.-kan. sor.)
17.30 Felfedező úton a Robinson család (kaland sor.)
17.55 A Nyereg Klub (sor.)
18.20 Lizzie McGuire (am. sor.)
18.45 Anya, az állatorvos (német sor.)
19.35 Esti mese
20.15 Veszélyes szerelem (am. sor.)
21.00 Híradó este
21.30 Rocca parancsnok (olasz sor.)
22.25 Maradj talpon!
23.20 Angyali érintés (am. sor.)
0.05 A szerelem határai (angol életr. drám., 2008)
1.50 Stingers (krimisor.)
2.35 Drága doktor úr (vígj. sor.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 Részeges karatemester (hongk. akció-vígj.) (ism.)
12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.30 Aprovo TV (ism.)
14.30 Román Komédia Társaság (ism.)
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour (szórakoztató magazin)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Fogadás az étellel (román sorozat)
21.30 Fogadás az étellel (román sorozat)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Spartacus: Vér és homok (amerikai filmsorozat)
0.00 Las fierbinți (román vígjáték sorozat) (ism.)
1.00 Románia szeretlek! (ism.)
2.00 Pro Tv-hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)

ACASĂ

9.15 A lángoló ég alatt (sorozat) 10.45 Elárult lélek (sorozat) 12.15 Eva Luna (sorozat) 14.30 Mese és hölgyek (sorozat) 15.30 Erzéki ölelések (sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Titkok a múltból (sorozat) 19.30 Elárult lélek (mexikói sorozat) 20.30 Eva Luna (sorozat) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Elátkozott szerelem (amerikai akció sorozat) 23.30 Hét bűn (brazil sorozat)

RTL KLUB

7.05 Jó reggelt, skacok!
8.35 Reflektor Reggel
8.50 Reggeli - Csak sajak
9.25 A szerelem rabjai (argentín sor.)
10.20 Második esély (amerikai-mex.-kol. sorozat)
11.25 Top Shop
13.05 Asztro Show
14.10 Trükkös halál (kan.-am. akció sor.)
15.10 Sarokba szorítva (amerikai sor.)
16.10 Döglött akták (amerikai krimisor.)
17.20 Marichuy - A szerelem diádala (mex. sor.)
18.20 Teresa (mex. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 1 perc és nyersz! Ügyességi vetélkedő
21.10 Fokusz
Utána: ValóVilág Klikk
21.45 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 Dr. Csont (am. krimisor.)
23.20 Showder Klub Vidám show-műsor
0.25 PokerStars.net - Big Game
1.30 Reflektor
1.45 Kedves szomszéd, mi a hézag? (kan. thriller, 2006)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle - Mircea Badea műsora
10.50 Menyasszony a fiamnak - reality show
11.30 Kémkölykök (amerikai akció-vígjáték, 2001)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiamnak - reality show
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés (talk show) (live)
Simona Gherghie műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Sziklaöklű szerzetes (német akciófilm, 2006)
22.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.00 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora
1.00 Sziklaöklű szerzetes (német akciófilm, 2006) (ism.)
3.00 Szindbád kalandjai (kanadai sorozat)
3.45 Közvetlen hozzáférés (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.15 Szálguldás gyilkosságokkal (amerikai akció-vígjáték) 13.15 Cyrano de Bergerac (francia rom. dráma) 16.10 Csillagkapu (amerikai sci-fi) 18.25 OSS 117: Képtelen kémregény (francia vígjáték) 20.15 Tuti terv (kanadai-amerikai akció-vígjáték, 2003) 22.00 Sztriptíz (am. akció-vígjáték, 1996) 0.10 Ne nézz vissza! (francia-olasz-lux. filmdráma, 2009)

TV2 TV 2

7.00 Aktív Extra (ism.)
A TV2 tudományos és ismeretterjesztő magazinja
7.25 Tények Reggel Hír-magazin
8.00 Mokka
10.35 Stahl konyhája (ism.)
10.45 Teleshop
10.55 Babapercek
12.00 EZO.TV
13.35 Mike kapitány hadjárata (am. dokumentumf.)
15.20 Marina (mex.-am. sor.)
16.20 Rex felügyelő (osztrák-német-olasz krimisor.)
17.20 La Pola (kol. drámasorozat)
18.20 Update Konyha
18.25 Tiltott szerelem (török sor.)
19.30 Tények
20.35 Aktív
A TV2 magazinja
20.55 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.00 NCIS (am. krimisor.)
23.00 NCIS: Los Angeles (am. krimisor.)
Közben: Kenősorsolás
0.20 Aktív (ism.)
A TV2 magazinja
0.50 Tények Este Hír-műsor
1.25 EZO.TV

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Mindent az anyákról (ism.)
8.00 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (ism.)
10.30 Médium (amerikai sorozat)
11.00 Apák és kicsik (vígjáték sorozat)
11.30 Teleshopping
12.00 Senki sem tökéletes (román sor.)
13.00 Teleshopping
13.30 Kandikamera
13.45 Teleshopping
14.15 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Mindent az anyákról
16.00 A cseresznye a tortán - reality show
17.00 Lököttek (román sor.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
20.30 Mondenii (szórakoztató műsor)
21.45 Idősek és nyugtalanok
22.15 Lököttek (román sor.)
23.15 Focus Monden
23.45 A tízes (am. vígj., 2007)
1.30 Hírek (ism.)

KANAL D

7.30 A szív utjai (török sorozat) 8.45 Pilótafelelések 10.00 Kedves barátnőm - szórakoztató műsor 12.30 Hírek 13.15 Légy az enyém 15.15 Egy lépéssel a boldogságtól (török sorozat) 16.45 Célpontban 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 20.00 A szívnek parancsolni nem lehet (sorozat) 22.30 Cancan TV 0.30 Hírek 1.30 A szívnek parancsolni nem lehet (sorozat) 3.00 Cancan TV

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Zöld övezet (ism.)
12.30 Bruttó (ism.)
13.00 Déli híradó
13.45 Közvetlen ajánlat
14.05 Ázsia (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul
15.05 Civil kaszinó (ism.)
16.00 Híradó (ism.)
16.30 Keresztmetszet (ism.)
Riportmagazin
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág (ism.)
19.20 Stopper
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá
23.00 Híradó
23.30 BBC Reporters (ism.)
A BBC riportműsora

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok
8.00 Autókereskedők - Suzuki SJ410
9.00 Hogyan készült?
10.00 Sci-Fi tudomány - Hogyan építsünk repülő csészealjait?
10.30 Hogyan csinálják? Repülőgépek jegesedése, képes újságok, 200 km/h-s elektromos autók
11.00 Állítólág... - James Bond különkiadás
12.00 Megavilág
13.00 Autókereskedők
15.00 Újjáépítők
16.00 Hogyan csinálják?
16.30 Hogyan készült?
17.00 A túlélés törvényei

- Nagyvárosi túlélő
18.00 A túlélés törvényei
- Ember a vadonban
19.00 Autókereskedők
21.30 Hogyan készült?
22.00 Keith Barry trükkjei
23.00 Dynamo
- varázslat a világ körül
0.00 Egy időtábla külföldön
1.00 Autókereskedők
2.00 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
3.00 A túlélés törvényei

ETV

10.00 Átjáró 10.30 Kárpát Expressz 16.30 Híradó 16.15 Kultúrcepp 16.35 Kárpát Expressz 17.00 A gyakornok 17.30 Híradó 17.50 Egészséges percek 17.55 Könyvajánló 17.57 Életképek 18.00 Néptánc 18.30 Híradó 19.00 Piacról 19.30 Híradó 20.00 A jazz születésétől napjainkig 21.00 Híradó 21.30 Piacról 22.00 A kenyér 22.30 Híradó 23.00 Marosvásárhely fekete márciusa

Március 16., péntek

Az év 11. hete és 76. napja, hátravan 290 nap

Ma a **Henrietta** és **Zádor** nevéük ünnepe.

A Henrietta név a Henrik férfinév francia kicsinyítőképzős női változatából, az Henriette-ből származó Henriett latinos továbbképzése.

A Zádor régi magyar személynév, szláv eredetű, a jelentése: erőszakos, heves. Szombaton **Gertrúd**, **Patrik** napja lesz. Vasárnap az **Edéket**, **Sándorokat** köszöntjük.

Évforduló

• 1926 – Goddard elindítja az első működőképes folyékony hajtóanyagú rakétát.

Március 17., szombat

• 1848 – V. Ferdinánd király kinevezi Batthyány Lajost miniszterelnökké. Megalukul az első felelős magyar kormány.

Március 18., vasárnap

• 1861 – Kikiáltják az egységes Olaszországot, melynek első uralkodója II. Viktor Emánuel király.

• 1965 – Az első űrséta: a szovjet Voszhod-2 űrhajósa, Alekszej Leonov, 12 percet tölt kint az űrben.

Vicc

Az orvos megvizsgálja a beteget, majd így szól:

– Mit szeret jobban? A nőket vagy a bort?

– Az az évjárattól függ, doktor úr!

Recept

Kossuth-kifli

Hozzávalók: 20 dkg vaj, 18 dkg liszt, 20 dkg porcukor, 4 tojás, késhegynyi sütőpor, 1 citrom reszelt héja, 10 dkg dió vagy mandula a tetejére.

Elkészítés: A vajat a cukorral habosra keverjük, majd egyesével hozzáadjuk a tojás-sárgákat, mindegyikkel jól keverve. A végén beletesszük a citromhéjat. A tojásfehérjéket kemény habbá verjük és óvatosan beleforgatjuk a vajas-cukros-tojásos masszába. Hozzáadjuk a sütőporos lisztet, elkeverjük. Tepsibe simítjuk a tésztát, a tetejét megszórjuk durvára vágott dióval vagy mandulával. Közepesen kicsit erősebb tűzön kb. fél óra alatt megsütjük. Miután kihűlt, pogácsaszaggatóval félholdakat szaggatunk belőle.

A hatos lottó nyerőszámai:

10, 11, 2, 12, 49, 39

Gondolatjel

Visky István rovata

Azok, akik nem tudnak teljes szívükből sírni, nem tudnak tiszta szívből nevetni se. Sírásunkat mindig igyekezünk visszafogni, könnyeinket elnyelni, mintha szégyellenénk a sírást. Nevetni viszont mindig tele szívvel szeretnénk, és csodálkozunk, hogy nem tudunk. Sírás és nevetés összetartoznak az életünkben. A sírás megtisztít, a nevetés pedig meggyógyít, kü-

lönösen ha önmagunkon is tudunk nevetni. Aki viszont nem tud őszintén, önmagát teljesen átadva sírni, az a hamisság útjára lép, és a hamisság soha nem engedi a szívet megtisztulni. Azért nem, mert minden hamisságnak az ellenszere a fény. A nevetés fényt hoz az ember szívébe, tehát a hamisság megakadályozza a szívet, hogy teljesen kitarja magát. Neved ki magadat.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Az idők a keltetésnél is változóknak, de különösen a felettekkel szemben nem jó kimutatnia a bosszankodását.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Mostanában egészségügyi problémák kínozzák. Minden testi bajnak lelki gyökerei vannak.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

A hirtelen harag már sokszor keverte bajba őnt. A mai napon is hajlamos lehet arra, hogy a dűhe eluralkodjon.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Jobb lenne, ha a mai napon végre nem foglalkozna munkáügyekkel. Önnek is joga van a pihenésre.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Ma minden megy a maga útján, végre semmilyen akadályba nem ütköznek a terveit.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ha nem akarja, hogy a rossz kedv uralkodjon el ön felett, akkor készítsen listát a jó és rossz dolgokról.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Ma mintha kifejezetten önnel packázna a sorsa. Ma épp egy olyan embert vet ön elé, akivel már rég leszámolt az életében.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Az uralkodó bolygóival együtt álló Hold ma időzített bombát jelez a családi életében. A vélemények ütközése vitát okozhat.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

A Nyilas-szülottek a mai napot a kalandoknak szánják. Ha eddig nem volt bátorsága megtenni valamit, most erőt gyűjt hozzá.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

A Bak jegyében járó Hold álmodozóvá és figyelmetlenné teheti. Az érzelmek elöntik, és felkavarják. Lehetetlen ellenállnia.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Időnként elragadják az ideái, de van ön mellett egy társ, aki visszafogja. Köszönje meg neki!

HALAK (II. 20.–III. 20.)

A mai nap a romantikáé lehet. Ez egy olyan találkozás, ami már korábban is megtörténhetett volna. Késleltetés kellett ahhoz, hogy komolyan vegye.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Egy hidegfront hatására főleg a Kárpátok mentén eleinte még több lehet a felhő, másutt jobbra napos, csapadéktelen időre van kilátás. Tavasziasra fordul az időjárás jellege.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Hojnap hajnali hőmérséklet
Arad	derült, napos idő	16°C
Brassó	napsütés felhőkkel	9°C
Bukarest	derült, napos idő	16°C
Csikszereda	napsütés felhőkkel	7°C
Kolozsvár	sok napsütés, kevés felhő	13°C
Marosvásárhely	sok napsütés, kevés felhő	10°C
Nagyvárád	sok napsütés, kevés felhő	15°C
Szatmárnémeti	sok napsütés, kevés felhő	14°C
Temesvár	derült, napos idő	15°C

Meglepetés a háznál

Horváth Szekeres István

***	FÁK KIVÁGÁSA	LÁMPÁT KIKAPCSOL	MAGA	I. JÓZSEF PORTUGÁL KIRÁLY EGYIK NEVE	ÉNEK	KUTYA LAKIK BENNE	...-SEC; FÉL-SZARAZ	LAPRA VÉSETT	MŰHELY TULAJA
KÖZBEJÖN, ELŐFORDUL									
RESZELNI KEZDI!			ZSIVÁNY BANDA KÉRVÉNYT BENYÚJTÓ						
RITMUST VER						RUHÁT TISZTÍT KALAP-FAJTA			
FELTŰNŐEN NAGY					JELENTÉK-TELEN JÁRNI KEZDI				
... AZ EGEREKET; PITYEREG							TIPI EGYNEMŰII HEVENY		
AJÁNLOTT BETŰ!	RITKA NŐI NEV ... DE JANEIRO							IDEA! ESŐBEN ÁLLÓ	
KIRÁLYI SZÉK					MINT NÉVELŐ				
RÉSZBEN RÁISMER!			KÁLYHA ÜREGE RÓKAFEJE!						
EGYMÁS-UTÁNI									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet. Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó” OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Társadalom)
Tofán Koós Imola (Kultúra)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)
Vásárhelyi-Nyemec Réka (maszol.ro)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0721-251429 (Sepsiszentgyörgy), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Grafikus:
Horváth Szekeres István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logotancsok:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

MÉDIAPARTNEREK

Apróhirdetés

A bukaresti AFI Palace mallban lévő MBT szaküzletbe gyógytornász-képesítéssel rendelkező orvostanhallgatót, kereskedelmi végzettséggel rendelkező eladót alkalmazunk.

Érdeklődni lehet a 0259-425 255-ös telefonszámon!

A fényképes önéletrajzokat kérjük a következő e-mail címre küldeni: info@simplestep.ro.

Újra elindul a száguldó cirkusz

Forma-1

Turós-Jakab László

▶ A vasárnapi Ausztrál Nagydíj rajtját megelőző pénteki szabadedzésekkel 63. alkalommal indul újtára a Forma-1-es autós gyorsasági világbajnokság. A szabályok idén nem változnak jelentősen, és az olyan visszatérők mellett, mint Kimi Räikkönen, Pedro de la Rosa, Narain Karthikeyan és Romain Grosjean, igazi újonc is csak kettő lesz a mezőnyben: Charles Pic, illetve Jean-Eric Vergne. A csapatok között mégsem maradt minden a régiiben, hiszen a Renault-ból Lotus lett, a Lotusból Caterham, míg a Virgin átvedlett Marussiává.

A csapatvilágbajnok Red Bull Racing a zsinórban két vb-címet nyert német Sebastian Vettelre és a tapasztalt ausztrál Mark Webberre számít, a Ferrari pedig idén is a spanyol Fernando Alonso és a brazil Felipe Massa. A McLaren 2012-ben is teljesen brit (Jenson Button és Lewis Hamilton), a Mercedes pedig száz százalékosan német (Nico Rosberg és Michael Schumacher) csapat marad.

A Forma-1-be két éves ralikaland után visszatérő Kimi Räikkönen a Lotust választotta, a finn pilóta csapattársa a tehetséges francia Romain Grosjean. A többiek pedig:

Force India: Paul di Resta (brit) és Nico Hülkenberg (német). Sauber: Kobajasi Kamuj (japán) és Sergio Perez Mendoza (mexikói). Toro Rosso: Jean-Eric Vergne (francia) és Daniel Ricciardo (ausztrál). Williams: Pastor Maldonado (venezuelai) és Bruno Senna (brazil). Caterham: Vitalij Petrov (orosz) és Heikki Kovalainen (finn). Hispania Racing Team: Pedro de la Rosa (spanyol) és Narain Karthikeyan (indiai). Marussia: Timo Glock (német) és Charles Pic (francia).

A motorokat illeti, négy istálló Renault RS27-et, három Ferrari 056-ot, kettő Mercedes FO108Y-t, illetve Cosworth CA2011-et, egy pedig Mercedes FO108Z-t fog használni.

Mindent a látványosságért

Az FIA Motorsport Világtanácsának (WMSC) tavaly Újdeléhiben meghozott

A 2012-es versenynaptár

Ausztrál Nagydíj: március 18.; **Maláj Nagydíj:** március 25.; **Kínai Nagydíj:** április 15.; **Bahreini Nagydíj:** április 22.; **Spanyol Nagydíj:** május 13.; **Monacói Nagydíj:** május 27.; **Kanadai Nagydíj:** június 10.; **Európa Nagydíj:** június 24.; **Brit Nagydíj:** július 8.; **Német Nagydíj:** július 22.; **Magyar Nagydíj:** július 29.; **Belga Nagydíj:** szeptember 2.; **Olasz Nagydíj:** szeptember 11.; **Szingapúri Nagydíj:** szeptember 23.; **Japán Nagydíj:** október 7.; **Koreai Nagydíj:** október 14.; **Indiai Nagydíj:** október 28.; **Abu Dzabi Nagydíj:** november 4.; **USA Nagydíj:** november 18.; **Brazil Nagydíj:** november 25.

A száguldó cirkusz szerelmesei nagyon kíváncsiak a finn kedvenc Kimi Räikkönen visszatérésére

döntése értelmében a versenyek hossza a megszokással együtt sem lehet majd több négy óránál, a leköroztöttek pedig nem fog-

ják zavarni az éllovasokat a Safety Car-fázisok után. Egy másik újítás szerint a megszokással együtt sem lehet majd több négy óránál, a leköroztöttek pedig nem fog-

Ugyanakkor idén a versenyzőknek nehezebb lesz ki-
védeniük a támadásokat, mert miután lehúzódtak az ideális ívről, hogy megakadályozzanak egy előzési kísérletet, egyáltalán nem húzódtatnak vissza rá a következő kanyarig. Szabályba foglalták azt is, hogy a versenyzők a jövőben a fel- és levezető kö-

rökben sem vágthatják le indokolatlanul a kanyarokat, vagy hagyhatják el a pályát. Idéntől a pénteki edzésnapon bármennyit felhasználhatnak a hétvégén rendelkezésükre álló gumiszettek közül – eddig csak két garnitúra elsődleges (rendszerint a keményebb) és egy garnitúra opciós (lágyabb) keverékű slickből gazdálkodhattak.

A WMSC jóváhagyta a technikai szabályzatban tervezett módosításokat is. Az összes csapat által használt egységes motorvezérlő-elektronika, az ECU beállítási paramétereit 2012-től a

nem az istállók között szétosztott technikai direktívákban, hanem a nyilvános szabályzatban teszik majd közzé. Az autót a sportbírók által vészhelyzetben az eddiginél könnyebben elérhető áramtalanítóval szerelik fel, és bővítik a kötelező töréscsövek körét.

A legfontosabb, várhatóan az erőviszonyokat is befolyásoló műszaki változás azonban az lesz, hogy a kipufogókat felfelé vezetik ki, mégpedig olyan módon, hogy a kiáramló gáz minél kevésbé legyen hatással az autók aerodinamikai teljesítményére. Ez a befűjt diffúzorok különféle változatainak idej elterjedése miatt vált szükségesé. A változtatás a szakemberek szerint éppen a csapatvilágbajnok Red Bull Racinget fogja a legérzékenyebben érinteni.

Az idénynyitó Ausztrál Nagydíjat vasárnap a melbourne-i Albert Parkban, az 1996-ban épült pályán rendezik meg. Romániai idő szerint 9 órától az 5,303 km-t 58-szor róják le a versenyzők, körönként 16 kanyar teszi próbára rátermettségüket. A pályacsúcs a világbajnoki címvédő Sebastian Vettelé, aki tavaly 1:23.529 perc alatt teljesítette a távot. Az idei versenyeket Romániában a Digi Sporton, Magyarországon az m1-en, és immár hagyományosan a német RTL-en követhetők élőben. ◀

Kerek tíz gól a BL-szerdán

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A Real Madrid és utolsóként a Chelsea jutott a legjobb nyolc közé a labdarúgó-Bajnokok Ligájában, miután a spanyol fővárosban és Londonban is a szerda esti visszavágó 4-1-es eredménnyel zárult.

A Santiago Bernabeu Stadionban a vendég CSZKA Moszkva játékosai veszélyeztettek többet az első negyedórán, de a királyi gárda hamar átvette a kezdeményezést. A 26. percben jött is a Real-gól: Khedira jól ugratta ki Kakát, akinek középre adását Higuain passzolta a hálóba, 1-0. A 34. percben Musa villant, 16 méterről megeresztett, lécc alá tartó lövését Casillas bocszolta szögletre. Fordulás után Kaká lövése került el a kaput, majd Ronaldo lövését védte Csepicsugov. Hét perc múlva növelte előnyét a Real, Cristiano Ronaldo futtából, 25 méterről lőtt, a labda pont Csepicsugov előtt pattant meg, a kapus ölbe akarta venni, de a furcsán mozgó labda a karjáról és a bal kapufáról a hálóba pattant, 2-0. A 69. percben Higuain helyére Karim Benzema állt be, aki Özil passzából első labdaérintésre

még a kapust találta el, másodjára azonban nem hibázott, 3-0.

A 77. percben szépítettek az oroszok: Tosic kicslezte, sőt, elfektette Pepét, majd 20 méterről óriási gólt lőtt a jobb felső sarokba, 3-1. A végeredményt Ronaldo állította be, akit Benzema hozott kihagyhatatlan helyzetbe – a Real Madrid 5-2-es összesítéssel jutott a negyedöntőbe.

A Stamford Bridge-en Roberto Di Matteo első nemzetközi kupamérkőzését vívta, a nápolyi odavágón ugyanis még a portugál André Villas-Boas ült a Chelsea kispadján. Az új tréner a tapasztalt John Terry-Frank Lampard-Ashley Cole triónak szavazott bizalmat, az eltöltött Raúl Meirelest Michael Essien pótolta.

Óriási lendülettel kezdett a Chelsea, de hamar lendületbe jött az SSC Napoli is. A 16. percben a nápolyi angol találat szerzője, Mata gólt lőtt, amit azonban Felix Brych német játékvezető lesmatt nem adott meg. A 29. percben Drozba villant, aki öt méterről fejelte védhetetlenül a hálóba Ramires bal oldali beadását, 1-0. Szünetig Sturridge, Essien, majd David Luiz növelhette volna a londoniak előnyét, a to-

vábbjutást jelentő második gól azonban csak a 47. percben született meg, amikor Terry fejelte a hálóba Lampard jobb oldali szögletét, 2-0. Az 55. percben Terry pont Gökhan Inlerhez fejelte ki a labdát, aki kihasználta a lehetőséget, és a jobb sarokba vágódó kapásgóllal szépített, 2-1 – s ismét Walter Mazzari csapata volt a továbbjutó. Húsz perc múltán Dossena kezelt a 16-oson belül, s Lampard büntetőjével a nápolyi végeredmény alakult ki, fordított előjellel: következhetett a hosszabbítás. A ráadás első felének utolsó percében góllá érett a Chelsea fölénye: Ivanovic közeli lövését nem védhette De Sanctis, 4-1.

A Chelsea-nek sikerült az, amire kevesen számítottak: nemcsak hogy ledolgozta hátrányát, de a maga javára is fordította a szépségdíjas csatát.

A mai, nyoni sorsolást tehát két spanyol (FC Barcelona és Real Madrid), valamint egy-egy olasz (AC Milan), portugál (Benfica Lisszabon), ciprusi (APOEL Nicosia), francia (Olympique Marseille), német (Bayern München) és angol (Chelsea London) csapat várhatta. Lapzártá után az Európa Liga negyedöntőjének a mezőnye is kialakult. ◀

Kosárdráma Szeredában

Kosárlabda

T. J. L.

▶ Hat találkozóval folytatódott szerdán este a férfikosárlabdabajnokság 26. fordulójára. Az idegenlégiósok nélkül maradt Dinamo megsemmisítő vereséget szenvedett Bukarestben a CSU Ploiești-től, 66-130. A már korábban távozott Antonio Haymon és Shemik Thompson után Jerel Blockert és Jervaughn Johnson is elűzték, Paul Nelson pedig sérülése miatt nem vállalhatta a játékot. Csikszeredában és Craiován is vendégsiker született. A Hargita Gyöngye KK 16 pontos előnyről veszített a CS Municipallal szemben (98-99) a bukarestiek győztes kosarát 7 másodperccel a vége előtt szerezte Vízitü. A Temesvári BC elsősorban a tíz triplának köszönhetően győzte le az „oltyán fővárosban” a SCMT-t, 73-82. Marosvásárhelyen sokáig nyeregben voltak a vendég nagyszbeniek, a hajrá azonban Calvin Watsonról szólt, aki 20 másodperc alatt öt pontot szerzett és a Maros KK végül így nyert 87-82-re. Pitești-en a hazai vereségek átka alól szabadult a BCM U, amely 94-85-re verte az újonc CSS Giurgiut. A forduló csúcscrangadóját Medgyesen vívta a Gaz Metan és a Ko-

lozsvári U-Mobitelco BT. A palánkok alatti csatát uraló házigazdák fordulatot küzdelen után győzték le a bajnokokat (83-77), annak ellenére, hogy a legjobb dobók külön párbajában a kolozsvári Kyndall Dykes 29-28-nyert a medgyesi Deven Mitchell ellen. Izgalmas alapszakaszjárára várható, miután a rájátszásért folyó küzdelemben pillanatnyilag Gaz Metan (42 pont), Maros KK (41), Temesvár (41), Ploiești (41), U-Mobitelco BT (40), CSM (40), Nagyvárad (38), Pitești (36), Rovinari (34) a sorrend, s a temesváriak és a nagyváradiak egy-egy, a roviniariak pedig két mérkőzéssel kevesebbet játszottak. A 27. forduló keretében szombaton Giurgiu-Rovinari, CSM-Craiova, Ploiești-Nagyszben, Pitești-Maros KK (17 óra, Digi Sport), Temesvár-Dinamo (18 óra, TVR 3), U-Mobitelco BT-Hargita Gyöngye KK mérkőzéseket rendeznek, míg a Nagyvárad-Gaz Metan rangadóra vasárnap (20 óra, Digi Sport) kerül sor.

A női bajnokság hétvégi 28. fordulójának műsora: Bball 6 Seps BC-Craiova, Kolozsvári U-Poli Iasi, Rapid-Nagyvárad, Szatmárnémeti-Buk. Olimpia, Targoviste-Gyulafehérvár, Alexandria-Temesvár, Arad-Marosvásárhely. ◀

Röviden

Kötelező győzelem

A férfi kézilabda-Nemzeti Ligában ötödik Székelyudvarhelyi KC a Temesvári Poli ellen javíthat a 20. fordulóban, szombaton. Pénteken Dinamo Călărași-Bákói Știința-találkozót rendeznek, vasárnap pedig Krassószerény HC-Konstancai HCM-, Tordai Potaișsa-CSM Ploiești- és Kvári U-Transilvania-Energia Tg. Jiú-mérkőzéseket. A Bukaresti CSM-Bucovina Suceava-meccset március 21-én pótolják.

Magyar vereségek

Nem jutott be a férfi vízilabda-Eurokupa fináléjába a Szolnok, miután 10-10-re mérkőzött otthon a spanyol Sabadell-lel, és 18-19-es összesítéssel búcsúzott. BL negyedöntős párharcok első mérkőzésein: Mladost Zág-ráb (horvát)-Szeged 8-6 és Jug Dubrovnik (horvát)-Vasas 12-8. A visszavágókat április 18-án rendezik.

Labdarúgó-Magyar Kupa

Az MTK és a tavaly döntős Videoton is kettős győzelemmel jutott a labdarúgó-Magyar Kupa elődöntőjébe, ahol Újpest-Debreceni VSC és MTK Budapest-Videoton párosításban játszanak.

A természet patikájában

Pokorny László gyógyszerész szerint egyensúlyra kell törekedni a mesterséges és növényi orvosságok használatában

Marosvásárhelyi beszélgetőtársunk már egyetemi tanulmányai idején különleges figyelmet szentelt a fitoterapeutai, gyógynövénykutatói képzést biztosító tanulmányainak. Miután az egyetemet elvégezte, egy Arad megyei faluban kezdett dolgozni gyógyszerészként. Doktori tézisében a gyógynövényalapú orvosságokat tanulmányozza. Pokorny Lászlóval természet és szakma kapcsolódásairól beszélgetünk.

Antal Erika

► **Honnan ez a hosszan tartó érdeklődése a gyógynövények iránt?**

– A Maros partján nőttem fel, és gyerekkoromban mindenki ismert és használt is valamilyen teát, nagymamám nagyon sokat tudott a gyógyfűvekről, és ez természetes is volt akkoriban. Horgászokként is érdekelt az élővilág. Természetesen következtek egymásból a dolgok. A '80-as években sajnos nem vettek fel a doktori iskolába, külföldre sem engedtek, ám '91-ben rögtön felvettek, és fél év alatt lementek a vizsgák, mert annyi megfigyelésem, adataim gyűlt össze, amennyi biztos alapot nyújtott; felkészültem, az időszaki dolgozatokat megvédtém, bemutattam. 1992 végére kellett volna elkészülnöm a dolgozattal, de annyira visszavetett a politika, hogy két évig irni sem tudtam, nem volt kedvem, lelkiileg nagyon megviselt a polgármester-jelöltség, vagyis az, hogy vissza kellett lépnem. Nem kevés erőfeszítésembe került talpon maradni akkor, tudtam, a megoldás: a továbblépés. Aztán befejeztem a dolgozatot, farmakológiából doktoráltam, találmányaim vannak: gyógynövény-alapú gyógyszerek. Három egyetemem tíz évet oktattam: a Corvinus nyáradszeredai kihelyezett kertészmérnöki tanszékén, a vásárhelyi orvosi és gyógyszerészetin, illetve a Sapistván Egyetem kiadásában, pillanatnyilag a Stúdium Kiadónál egy gyógy(tó)teákról szóló könyvem vár kiadásra, ugyanis

egyre többen fordulnak hozzám ez ügyben.

► **Most újra reneszánszát éli a gyógynövények használata. Mit gondol, át lehet-e esni a ló túloldalára, amikor csak erre esküszik mindenki?**

– A könyv hátlapjára írtam egy szöveget, és pontosan erre figyelmeztettem a nyájas olvasót: ez ügyben nagyon nehéz igazságot tenni. Tudniillik a gyógyszergyárak és a gyógyszerforgalmazók tudományosan előkészítik a gyógyszereik reklámjait, érdekük, hogy eladják a vegyi úton előállított patikaszerket, akár hatásosak, akár hatástalanok, esetleg a mellékhatásuk erősen kockázatos. A másik oldalon ott állnak a gyógynövénypártiak, akik azt tartják, hogy minden vegyi anyag mérgező, a gyógynövény az igazi, és az ősember is ezzel gyógyította magát. Csak azt felejtik el, hogy az emberiség őskorában elődeink átlagéletkora 30–35 év volt. Ma meg, ugye, ennek több mint a kétszerese. Ez esetben tehát mindenképpen egyensúlyra kell törekedni. A mi dolgunkat nagyon megnehezítette az ún. etnobotanikus szerek körüli botránykeltés. Szerencsétlenségünkre bekerült a megnevezésbe a „botanika” szó. Az a feladatunk, hogy megmagyarázzuk: a gyógynövényhasználat nem egyenlő a kuru-szlással. A gyógyszerárakban és boltokban is kaphatók „gyógyfűvek”, ahogyan a régiek hívták, ám ezek hatása nem jön meg egy nap alatt, nem látványos. Ezt az öregek nagyon jól tudták. Ezért a gyógynövények leginkább a krónikus betegségekben ajánlottak, hatásuk is csak idővel észlelhető. Ám akár egymagukban, akár kiegészítő terápiás készítményként használja a beteg, biztos hatást fejtenek ki. Mostanában elszaporodtak a divatos kuru-szlások, amelyek csodákat ígérnek, ilyen felkapottak például az

antioxidánsok, a rák kezelésében a perui őserdők „kincseivel”, a macskakarommal hozakodtak elő. Kiderült, hogy nincs annyi macskakarom, mint amennyi gyógyszerből készítettek. Ember legyen a talpán, aki itt eligazodik... Valószínű, a gyógynövény-szaküzletekben található készítményeknek is vitatható a hatásuk. Nem tudom, hogyan ellenőrzik, de tény, hogy erről alig-alig hallani valamit.

► **Azt mondják, egy gyógynövény, illetve az abból főzött tea, ha nem is használ, nem árt.**

– Árthat. Tudniillik az is tévedés, hogy elenyésző lenne a mellékhatása. Például a fekete áfonya, amely kítűnő vízelhajtó, vesetisztító, székrekedést is okozhat. A hasajtó gyógyszerek legfontosabb összetevője a kutyabenge kérge, ez, ha huzamosabb ideig használják, rákkeltő hatású.

► **Hány gyógynövényt teképezett fel?**

– Az első könyvemben kétszázötvenet. Vannak olyanok, amelyek hatása nagyon gyors, erős, mint például a mákban található ópium vagy a szívgyógyászatban használt gyűszűvirárgyökér. Ezek hatása biztos, de felhalmozódnak a szervezetben, ezért nagyon oda kell figyelni rájuk.

► **Tavaly a Magyar Tudományos Akadémia kültagja lett. Milyen kutatásokkal érdemelte ki a legmagasabb tudományos fórum kitüntető figyelmét?**

– Rácz Gábor professzor úrral kezdtem, aki annak idején a doktori dolgozatom témavezetője volt. Ő az akadémia rendes tagja, olyan tudós, aki évtizedekre meghatározza tanítványai gondolkodását. 1978-ban először mentünk fel együtt a Madarasi Hargitára, és egy olyan, tíz hektárnál nagyobb tőzegláp tanulmányozásába kezd-

A szerző felvétele

tünk, amelyet még nem írtak le tudományos szempontból véleményünk szerint. Talán épp idejében, hiszen mára egyre zsugorodik a favágások és a nagy rönkszállító járművek pusztítása következtében, amelyek visszavágják a vízrendszert. Éveig dolgoztunk a témán, végül is dr. Jakab Samuval átfogó geobotanikai dolgozatban írtuk le az ott honos növényzetet. A jégkorszakból ránk maradt reliktnövények is akadnak közöttük. Például a tőzegáfonya, a légyfőgő, a mármorka és az a tőzegeper, amelyre tavaly bukkantam rá, holott úgy tudtuk, hogy három évtizede kipusztult. Nem egyedülálló, más tőzeglápokban is előfordul, de itteni jelenléte különösen érdekes tudományos szempontból: hosszabb szünet után felbukkant, pedig az életkörülmények nem javultak. Ez a növény túlélte, épp olyan rejtélyesen, ahogyan eltűnt. A Hargitán különféle táblákat tettem ki a turistautak mentén, például egy Szibériából származó metélő hagymafajra hívtam fel a figyelmet, amit ugyan csak Rácz professzorral találtunk meg. Ez mára kivészett, teljesen eltűnt. Kétféle lejt ajánlottam annak idején annak, aki még rábukkan egyetlen egyedére. Sajnos, az erdőt letarolták.

► **Miért fontos ezeket a növényeket leírni, tanulmányozni?**

– Túl azon, hogy már önmagukban is csodálatosak a növények, a kutató szemével nézve is csodás élmény látá-

suk, tapintásuk, vizsgálatuk, mondom, ezen túl kincs ez, gazdagság, felbecsülhetetlen élő vagyon, amelyet mindenhol védenek, ahol adnak az ilyesmire. Napjainkban annyit elértünk, hogy első lépésként védetté nyilvánították azokat. De ez távolról sem elégséges, az élőhelyeket fokozottan védett területté is kellene nyilvánítani. Egészen más törvénykezés vonatkozik rájuk. Létesítünk rezervátumokat, mert nemcsak afféle ritka növények találhatók ebben a környezetben, amelyek különös érdeklődésre tartanak számot, van ott sok más érdekes élőlény is. A természet, ha hagyják, nagyon gyorsan regenerálódik, csodálatos ereje van, és ebből kellene tanulni. Ne törjünk-zúzunk, hagyjuk békében élni, gyarapodni. Elégséges már ez is, ha nincs elegendő pénz a védelemre, hogy legalább nyugalmat biztosítsunk számára.

► **Újjá lehet, úgymond, „élesíteni” egy jégkorszaki növényt?**

– Igen, ha megvan egy gén vagy egy sejt, akár a klónokkal is ki lehet fejleszteni. Ezt nem nagyon pártolják, ebben a tekintetben megoszlanak a vélemények. Ugyanígy lehetne reprodukálni az őszállatokat is. A baktériumok esetében ez már sikerült. De ezt a tudást rossz irányba is el lehet téríteni...

► **Mi a véleménye a genkezelt növényekről?**

– Minden, ami erőltetett, és amibe beavatkozunk, anélkül, hogy eléggé ismernénk a következményeket legálább középtávon, káros lehet – és legtöbbször az is. Mert a Jóisten, amikor megteremtette a világot, kölcsönözte ehhez a növényeknek és állatoknak az egyensúlyt, az arányokat.

Folytatása a 14. oldalon

Pokorny László (1953, Marosvásárhely)

Gyógyszerész, kutató. Egyetemi tanulmányait a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen végezte (1977), 1996-ban pedig növényi alapú gyógyszerek előállítására irányuló kutatásaival szerzett doktori címet. 1977–1980 között az egyetem gyógynövénykutató laboratóriumában dolgozik, 1980–1991 között a Maros megyei takarmánynövény-ellenőrző laboratóriumában, 1991-től a szellemi fogyatékosokat gondozó marosvácsi központ igazgatója. Főként természetvédelmi tárgyú írásai legnagyobb részét a marosvásárhelyi *Népújságban* jelentek meg. A '90-es évek elejétől kutatási területe áttekintette a szellemi fogyatékosok ápolásának és gondozásának problémáira is, e témakörben több külföldi szakmai tanácskozáson, konferencián vett részt. Könyvei: *Gyógyító fűvek, fák* (Marosvásárhely, 2000), *Mérgező növények kézikönyve* (Marosvásárhely, 2003). Kültagja a Magyar Tudományos Akadémiának.

Mikszáth Kálmán

Jókai Mór élete és kora

A nagy nap részletek)

Kétségtelenül nagy nap ez a március 15-ike Magyarországon életében is (...). Erre a napra sok munka vár és mind be fog végezteni. Pedig a Pilvaxbeli ifjak öt-hat órát átaludtak, szóval nyolc-kilenc óra már elveszett és mégis elegendő a még megmaradt tizenöt óra.

Úgy tűnik fel nekünk Jókai innentől kezdve, mintha mindaz, ami övele amott történt, nem léteznék, mintha ő is e napon keletkezett volna. Páratlan népszerűségének lombozata e naptól kezdődik és innen veszi táplálékát, mint a fa koronája a földtől, amelybe a gyökere lenyúlik. (...)

Ha ez a nap nincs, élete más irányt vesz, munkáit hiszen megírja, az európai hírt is megszerzi velük, de fényes karrierjének másik fele, melyet nemzetének vezérifjai közt töltött az ország első tanácsában és mindenütt, ahol a történelem szövődött, elmarad.

Petőfi talán le se feküdt vagy ha lefeküdt, nemigen aludt, mert már hét órakor reggel talpon volt, benézett Jókai szobájába, felköltötte, aztán nyugtalanul sietett a Pilvaxba. Útközben Vasvári-val találkozott, ki szinte a Pilvaxba tartott. Borongós, ködös, szinte pépes márciusi pirkadás volt, csípős szél fújdogált és feszegette a még jobbára csukott boltok cégtábláit.

A Pilvaxban még nem volt senki, csak a koránkelő Buljovszky Gyula, minél fogva még visszamentek mind a hárman Jókaiért, ki nek szobájában tanácsoztak ama néhány bevezető szó fölött, mellyel a tizenkét pontot proklamálni fogja.

Kevéssel nyolc óra előtt, most már négyen nyitottak be a Pilvaxba, de még most is kevesen voltak, ami láthatólag lehangolta a türelmetlen Petőfit. Vártak még egy kissé: lassan szállingóztak a tegnapi „héroszok”. Eppen a leglármásabbak maradtak el. Megjött Emődy, Vajda, majd a hórihorgas Pálffy Albert nyitott be nagy disputában a nyalka Dobsával. Különösen megörültek báró Nyáry Albertnek. Betoppant Degré, aki vidékről jött, egy pár jurátus is beváltotta a szavát, de még mindig igen szegényes gyülekezet volt egy forradalomcsinálásához. Nem rebellis a magyar korán reggel – sopánkodott Jókai, ki Buljovszkyval egyetemben amellet volt, hogy mintsem nevetségessé váljanak, inkább ne csináljanak semmit. De Petőfit nem lehetett eltántorítani. Különben is a kávéház nem volt néptelen. Eppen szerdai nap és pesti vásár lévén, sok idegen reggelizett az asztaloknál, akik mind kíváncsian és érdek-

Fotó: keparoszk.hu

Jókai Mór író: a március 15-i történelem egyik főszereplője is volt

lődvé nézegették az ifjúság hullámzását. Végre kilenc felé annyian gyűltek össze, hogy Jókait felerőszakolták egy asztalra.

Jókai felállt és felolvasta pár bevezető szóval, hogy „mit kíván a magyar nemzet?”

„Valami villanyos melegség állta el akkor minden tagomat – írja ő maga –, érzem, hogy végzetes szó az, amihez kezdek; de el voltam rá szánva, ha áldozatul esem is.”

Utána Petőfi olvasta el a „Nemzeti dal”-t. Ekkorra már mind odagyűltek a vásárosok is, s a dal refrénjét utána zúgták ők is: „Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk”.

A „főpróba”, mert annak kellett azt tartani, kitűnően sikerült. A vers feltűzte az ifjúságot, s most már lelkesedve indult a megállapodások szerint az orvosi egyetem felé a Hatvani és az Újvilág utca sarkán levő épület udvarára.

Még mindig nagyon kicsiny volt a csoport, de a felkavart ifjak, kik előtt egy trikolórt vitt egy nagytermetű jurátus, felköltötték útközben az érdeklődést. Minden lépésnél nőtt a csoport: „Éljen a szabadság! Egyenlőség! Éljen Kossuth!” kiáltások hangzottak. Az orvosifjúság, dacára, hogy leckeóra volt, az udvarra tödült, hol Jókai ismételte rövid beszédjét.

„Testvéreim, a pillanat, melyet élünk, komolyabb teendőkre szólít fel bennünket. Európa minden népe halad és boldogul, haladunk és boldogulni kell nekünk is. Legyen béke, szabadság és egyetértés! Követeljük jogainkat, melyeket tőlünk eddig elvontak s kívánjuk, hogy legyenek azok közösek mindenkivel.”

Petőfi elszalvta a Talpra

magyart, s a menet, most már az orvosnövendékekkel megszorodva, sorba járta a többi fakultásokat. Az Egyetem térről újra visszaindult ezerekre és ezerekre szaporodva, megállt a Hatvani utcában a Pálffy-ház előtt, amelynek földszintjén akkoriban a „Landerer és Heckenast” nyomda volt.

Petőfi felállt a kapu alatti szögletkőre.

– Most egy bizottság be-megy a nyomdába s kinyomatja a tizenkét pontot. Addig türelem idekűnt!

Havas eső szitált az égből. A rivalgó tömegek az esernyőket rázták a levegőben.

– A nemzeti dalt is nyommassák ki – követelte a tömeg.

Jókai felkiáltott:

– Le az esernyőkkel! Hogy állunk ma holnap esetleg golyók elé, ha az esőcseppek is terhünkre vannak?

Mire suhogás támadt a levegőben, mintha ezer madár szállna: ezer esernyő kapcsolódott le.

Erre Petőfi vezetése alatt Jókai, Vasvári, Degré és Irinyi behatoltak a nyomdába, mint a nép küldöttjei. Az ajtó nyitva volt. Könnyen bemehtettek. Landerer Lajos a nyomdahelyiség ajtajában várta őket.

– Azért jöttünk – fordult Petőfi Landererhez –, hogy e két kéziratot kinyomassuk.

Landerer megnézte a kéziratokat.

– Lehetetlen – felelte szárazon –, nincs rajta a cenzor engedélye.

A nép küldöttjei zavartan néztek össze; Landerer oda-súgja Irinyinek:

– Foglaljanak le egy sajtógépet!

Egy géphez lépett most Irinyi.

– E sajtót a nép nevében lefoglaljuk és követeljük kéziratunk kinyomatását.

– Az erőszaknak nem állhatok ellent – felelte Lan-

Petőfi Sándor

Jókai Mórhoz

Miért szeretsz te engemet,
Kit annyian gyűlölnék?
S én, aki annyit gyűlölök,
Téged miért szeretlek?
Szeretlek téged, oh barátom...
Nem, nem barátom!... megbocsáss,
Hogy e gúnynévvel illelélek;
Mert a jelenkor gyermekének
E szó, „barát”, csak gúnyolás.

Percenként jobban-jobban el-Sötétül láthatárom,
De én éltemnek éjjelét
Nem rettegem, sőt várom...
Hisz annál fényesebb a csillag,
Minél sötétebb az éjszaka.
Tudom, mert a szív mondja nekem:
Te lész sötét, kietlen éjem
Hamvadhatatlan csillaga.

Nem hiszek én már senkinek,
Nincs senkiben bizalmam,
Mert életemben sokszor, ah,
Oly sokszor megcsalattam.
Bizalmam várát fölgyújtották,
Ledöntötték az emberek;
Romjai között egy ép oszlop van:
Te állsz ott... csak te... magadban...
Téged le nem dönthetnek.

Szentül hiszem, ha a világ
Elfordul is szívemtől,
Ha a világnak ajakán
Rám átkok átka zendül:
A te ajkadról akkor is még
Reám csak áldás lebben el...
Ha az egész világ egy kéz lesz,
Mely eltaszít, miként dögvészest:
Kezed még akkor is ölel.

Tudom, hogy így tesz a világ,
Hogy így fog tenni vélem.
Fejemre köveket hajít,
Míg éltemet leélem.
S hóhéraim, ha halva fekszem,
Agyonveretve, egykoron:
Koporsómhoz majd odalépnek,
S melyet elébb megkövezének,
Babérral fődik homlokom.

Oh e babér, amellyel a
Világ magát gúnyolja,
Ez a babér, ez a babér
Velóm égetni fogja.
De nem soká tart égetése...
Te, lelkem megmaradt fele,
Hozzám te szinte eljövész,
És koszorúmra könnyet ejtesz,
S eloltod lángjait vele.

Pest, 1845. október 16. – november 25. között

derer ünnepélyesen, és megparancsolta szedőinek, hogy munkába fogjanak.

A kéziratokat apró darabokra metélték, hogy minél gyorsabban kiszedhessék, addig a nép türelmesen várt és ázott odakünn, anélkül, hogy esernyőjét használta volna. (...)

Végre ki volt szedve a kézirat, betették a gépbe, s Petőfi, Jókai tették az első mozdatulot a gépen, hogy mintegy jelképileg a magok munkájának vállalják az előállítás tényét is. Irinyi azon nedvesen kikapta a gép hengerei közül az első példányt, s rohant vele a néphez, ki az utcára.

Egyik kezében óráját tartván, másikban a nyomtat-

ványt lobogtatva, messze döngő hangon kiáltá:

– Március tizenötödike délelőtt féltizenkettőre nagy időszak a magyarok történetében. Íme itt van a sajtószabadság első példánya, a nép hatalmának első műve. Akármilyen szabadsága fog is lenni egykor a magyarnak, az a dicsőség mindig megmarad, hogy a legnevezetesebbet, a sajtószabadságot magunk vívtuk ki.

De már ez előtt a szentség előtt, e kis darabka sustorgó papír előtt még a kalapokat is levette a közönség s fedetlen fejjel állt ott az esőben, mintha imádkoznának. (...)

(Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár)

A természet patikájában

Folytatás a 13. oldalról

► **Min dolgozik mostanában?**

– Most épp a semmiből egy új jégkorongcsapatot teremtettünk. Tudniük hűsz éve megszűnt ez a sport Marosvásárhelyen. 2009-ben, arra számítva, hogy Vásárhelyen modern műjégpálya lesz – ami pénzühiány miatt befejezetlenül maradt –, nekikezdünk a szervezésnek, a tavaly ilyenkor volt hét hokibot, néhány korong, a többi felszerelést kölcsönkértük, hogy játszhasunk. Tízéveseket toboroztunk, akikkel az idén már az országos bajnokságban is részt veszünk. Újabbak is jönnek, akiket nem tudunk foglalkoztatni, mert az idő nem kedvez. A jégkorongszövetség segítségével, pályázatok révén, szponzorok támogatásával összejött a felszerelésünk. Talpraálltunk, most már minden pályán múlik.

► **Mi a helyzet a környezetvédelemmel?**

– Amikor elkezdtem a küzdelmet – sokaknak „cirkusz” csupán – a Maros medrében folyó kőkitermelés felfüggesztéséért, körülbelül húsz kőmosóállomás és ugyanannyi kotrógép dolgozott a folyóban. A „cirkuszok” nyomán eljutottunk oda, hogy a megyei tanács már évek óta nem ad ki engedélyt, és megszűnt a sóderhordás. Jelenleg sehol sem folyik marosi kitermelés, de múlt ősszel kiadott egy engedélyt a helyi vízügyi hivatal. Disznajónál átvágták a Marost, fémhidat építettek, áskálás, túrás-kotrás zajlott, az erdő alatt kőhegyek halmozódnak, teljesen elcsúfították a környezetet. Ilyen-olyan jogcímen, például árvízvédelem érvével folyik a környezetkárosítás. Onnan termelnek ki, ahol silány minőségű a kavics, árvízveszélynek pedig se híre, se hamva. Persze, építeni kell – de tessék száraz kitermelést nyitni, ahogyan másutt teszik. Ha nyugodni hagyjuk a folyót, akárcsak a Madarasi Hargita esetében, lehet, hogy a veszélyeztetett halfajok el is szaporodhatnak. Örök probléma, már egy tuatször felhívtuk rá az illetékesek figyelmét, az orvhalászat. És említhetném az erdővágások miatt lezúduló víztömeget is. Holott egyetlen fenyőfa akár egy tonna vizet is képes megkötni.

► **A tudomány területén?**

– Kiváló pácienseim vannak, könyvet is írtam számukra a teákról, hamarosan megjelenik. Többnyire barátok, családtagok fordulnak hozzám tanácsért. Én ezeket a teákat nem valamilyen diagnózisra szabom, gyógyvitalaim az emberre szabottak. Megnézem, milyen betegségeken szenved, egy kicsit az időben is visszamegyünk, felkutatjuk a betegség okait, tüneteit. Az anamnézis úgy teljes, ha az ember egyéniségét is figyelembe vesszük.

A szabadságharc eseményei

1848. február 23.

Párizsban kitört a forradalom. A pozsonyi diétán az ellenzékiek érkezettnek látták az időt a cselekvésre.

1848. március 3.

Kossuth elmondta híres felirati beszédét:

– az Ellenzéki Nyilatkozat azonnali elfogadását követelte,

– alkotmányt követelt a Habsburg Birodalom örökös tartományainak is.

1848. március 13.

Bécsben kitört a forradalom. Metternich megbukott, a császár ígéretet tett az alkotmányra, sajtószabadság lépett életbe.

1848. március 14.

A bécsi forradalom hírére a főrendek elfogadták a március 3-i felirati javaslatot, és elhatározták, hogy Bécsben országgyűlési delegáció fogja át átadni a királynak.

1848. március 15.

A bécsi forradalom hírére a pesti fiatalok a cselekvés útjára léptek. Reggel a Pilvax kávéházból indultak el történelmi útjukra.

Először az egyetemeket járták végig.

Lefoglalták a Landerer és Heckenast nyomdájának egyik gépét, és kinyomtatták a Nemzeti dalt és a tizenkét pontot.

Tizenkét pont:

1. Kívánjuk a sajtó szabadságát, a cenzúra eltörlését.

2. Felelős minisztérium Buda-Pesten.

3. Évenkénti országgyűlést Pesten.

4. Törvény előtti egyenlőséget, polgári és vallási tekintetben.

5. Nemzeti őrsereg.

6. Közös teherviselés, képviselést egyenlőség alapján.

7. Urbéri viszonyok megszüntetése.

8. Esküdtszék.

9. Nemzeti Bank.

10. A katonaság esküdjön meg az alkotmányra, a magyar katonákat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.

11. A politikai statusfogyók szabadon bocsáttassanak.

12. Unió, vagyis Erdélynek Magyarországgal egyesítése.

A Nemzeti Múzeum előtt nagygyűlést tartottak.

A pesti városháza elé vonultak és a városi tanáccsal elfogadtatták a tizenkét pontot. Így a petíció mint Pest város követelése mehetett Pozsonyba.

Megalakult a Közbátorsági Bizottmány. Elnöke Irányi Dániel lett.

A tömeg Budára vonult, hogy a Helytartótanács engedje szabadon a sajtóvétség miatt fogva tartott Táncsics Mihályt, és engedélyezze a Nemzetőrség szervezését.

A tömeghez ekkor már csatlakozott Nyáry Pál, Klauzál Gábor és a liberális nemesség más képviselői.

Táncsicsot lelkes diadalmenet kísérte Pestre.

Este a Nemzeti Színház díszelőadást tartott.

1848. március 17.

Az uralkodó nádori hatalommal ruházta fel István főherceget, aki a király szöbeli beleegyezésével Batthyány Lajost nevezte ki Magyarország első felelős miniszterelnökévé.

A Batthyány-kormány tagjai:

Batthyány Lajos miniszterelnök

Széchenyi István (köz-

munka és közlekedésügy)

Eötvös József (vallás- és közoktatásügy)

Szemere Bertalan (belügy)

Klauzál Gábor (földművelés, ipar és kereskedelem)

Kossuth Lajos (pénzügy)

Deák Ferenc (igazságügy)

Mészáros Lázár (hadügy)

Esterházy Pál (a király személye körüli)

1848. március 23.

Batthyány miniszterelnöki körlevelében elrendelte a jobbagyfelszabadítást, utólagos állami kárpótlással.

1848. március 28.

A március 28-i királyi leirat átdolgozásra javasolta az önálló magyar had- és pénzügyminisztérium tervezetét, illetve az urbéri törvényjavaslatot, amit azonban az országgyűlés nem fogadott el.

1848. április 11.

V. Ferdinánd szentesítette az új törvényeket (áprilisi törvények).

1848. július 5.

Pesten összegyűlt az első népképviselői országgyűlés.

1848. július 11.

Kossuth elmondta híres megajánlási beszédét. A legendás felkiáltás: „megadjuk” kétszáz ezer újonc és 42 millió forint hitel megszavazását jelentette.

1848. nyár-ősz

Harc a szerb felkelők ellen.

1848. szeptember 5.

Széchenyit megrendült idegállapotban Döblingbe szállították.

1848. szeptember 11.

Jelliasich horvát bán átlépte a Drávát, és a főváros felé nyomult. Batthyány beadta lemondását.

1848. szeptember 28.

Lamberg Ferenc császári biztost a pesti nép felkoncolta.

1848. szeptember 29.

A magyar csapatok fővezére, Móga János altábornagy Pákozd térségében legyőzte Jelliasich hadseregét. Közben Jelliasich tartalék hadosztályát, amelyet Róth és Philipovics vezettek, Perczel Mór és Görgey Artúr csapatai készítették megadásra Ozoránál.

1848. október 3.

Az udvar elfogadta Batthyány lemondását. Ugyanakkor a törvények ellenére feloszlatta az országgyűlést. Jelliasichot kinevezték teljhatalmú királyi biztossá.

1848. október 8.

A végrehajtó hatalmat ideiglenes jelleggel az Országos Honvédelmi Bizottmányra (OHB) ruházta a parlament. Elnöke Kossuth Lajos lett.

1848. október 6.

Bécsben ismét kitört a forradalom. A bécsi udvar Olmützbe költözött. Latour hadügyminisztert a bécsi nép meggyilkolta. A császári hadak főparancsnoka Windischgrätz herceg lett, aki a királytól teljhatalmat kapott a bécsi és a magyar forradalom leverésére.

1848. október 30.

Móga altábornagy vonakodott Jelliasichot egészen Bécsig üldözni, mivel a határ átlépése már több lett volna, mint önvédelem. (A hadsereg nem kapott egyértelmű felhatalmazást az országgyűléstől.)

ze a tisztikar egységét.

Kész volt a király által szentesített alkotmányosságot minden külső ellenséggel szemben megvédeni, követeli a hadsereg szakszerű irányítását: hadügyi kérdésekben ne az OHB, hanem a hadügyminiszter (Mészáros Lázár) döntsön.

1849. január-február

Görgey északi hadjárata.

1849. február 9.

A piski csatában Bem legyőzte Puchner hadait.

1849. február 26-27.

Kápolna térségében az újonnan kinevezett főparancsnok, Dembinski összecsapott Windischgrätz sere-

Széchenyi és Kossuth oda-vissza húzza a magyar szamarat (korabeli karikatúra)

Október 30-án Kossuth közbelépésére mégis előrenyomultak, de Schwechatnál a császári sereg megállította őket. Kossuth a lemondott Móga helyett Görgey Artúrt nevezte ki a feldunai sereg parancsnokává. Görgey ütőképes sereget kovácsolt a hadból.

1848. december 2.

Az udvarban lemondatták V. Ferdinándot, és helyébe Ferenc Józsefet ültették trónra. Az országgyűlés nem ismerte el törvényes királynak Ferenc Józsefet, mivel nem koronázta magát magyar királlyá.

1848. december 16.

Windischgrätz vezetésével körülbelül 44 ezer katona lépett országunk területére. A főváros felé tartó, túlerőben lévő sereggel Görgey nem vállalt csatát. Perczel Mór viszont, aki vállalta az ütközetet december 30-án csatát vesztett.

1848 vége

1848 utolsó napjaira világossá vált, hogy a főváros nem tartható. Az országgyűlés úgy döntött, hogy a képviselőházat és a kormányzatot Debrecenbe telepíti át, ami meg is történt. Eközben Erdélyben Bem seregei visszafoglalták Kolozsvárt, majd 1849 elején Marosvásárhelyt.

1849. január 5.

Windischgrätz bevonult Pestre. Hadjárata győztesnek vélte, Batthyányt fogságba vetette, és hozzálátott az 1847-es állapotok restaurálásához. Ugyanekkor Görgey Vácot nyilatkozatot adott ki (váci nyilatkozat), amelynek célja az volt, hogy megőriz-

ze a csata tulajdonképpen eldöntetlen maradt. A magyar had veszteségei nem voltak túl nagyok, de a sikertelenségért a tisztikar Dembinskit hibáztatta. (Dembinski valóban nem volt jó választás. A tisztikarral nem tudta elfogadtatni magát, nem tudta kihasználni csapattestei erejét, parancsai egymásnak ellentmondóak voltak.)

A kápolnai csata következményei

Windischgrätz a csata után azt hitte, ez már a végső győzelem volt. Ezt is jelentette az uralkodónak. Ekkor az udvar kiadta az olmützi „oktrojált” (kényszerített) alkotmányt. Ennek értelmében Magyarország a központosított birodalom egyik tartománya. E manifesztum soha nem lépett életbe.

A tiszafüredi magyar táborban a tisztek Dembinski leváltását, Görgey ismételt kinevezését követelték. Szemere Bertalan kormánybiztos, majd Kossuth is belátták, hogy a fővezér csakis ő lehet. Az OHB mégis Vetter Antalt nevezte ki fővezérnek, aki egy csatavesztés és betegség után távozott beosztásából. Március végén Görgey került a seregek élére.

1849. március 11.

Bem serege beveszi Nagyszombatot. Az ellenséges erők kimenekültek az országból: Erdély felszabadult.

1849. április-május

A tavaszi hadjárat:

április 2. Gáspár Sándor győzelme Hatvannál.

április 4. Klapka és Damjanich győzelme Tápióbicskénél.

április 6. Isaszegnél a magyar főereg is győzött.

Az udvar a vereség hírére Windischgrätz helyébe Welden tábornagyot nevezte ki.

április 10. Görgey győzelme Vácnál.

április 19. Görgey győzelme Nagysallónál.

április 26. Komárom felmentése a császári ostrom alól.

május 4-21. Buda sikeres ostroma.

1849. április 14.

A Függetlenségi Nyilatkozat. A debreceni református Nagytemplomban kimondták a Habsburg-ház történel-

erőrendszerre támaszkodva kell csapást mérni az osztrákokra és lehetőség szerint áttörni Bécs irányába.

Áttörési kísérletek: június 16. Zsigrádnál, Sempténél (vereségek). Június 21.: Perednél győzelem, de az áttörést megakadályozza egy orosz segélycsapat.

Június 26-án Kossuth elfogadja Görgey tervét a komáromi csapatösszevonásról.

Június 28-án a honvédsereg vereséget szenvedett Gyórnél.

A győri vereség hatására Kossuth új haditervet akar. Június 29-én egy Pesten tartott tanácskozáson elvetette a Komárom melletti csapatösszevonás tervét, és úgy határozott, hogy a sereg a kormányt fedezve Szeged irányába vonuljon vissza.

1849. július 2.

Haynau támadását Görgey igen kemény csatában visszaverte. Ő maga is súlyos fejsérülést szenvedett. Görgey csapatával ezután észak felé fordult, megkerülő hadművelettel sikerült kijátszania Paszkievics seregét, majd sikeres manőverek után augusztus 9-én érkezett Aradra, hogy egyesüljön a többi csapatosttal.

1849. július 28.

Az országgyűlés elfogadta a nemzetiségi törvényt. Ezt megelőzően több tárgyalás történt a románokkal, egyezség született a szerbekkel is. A törvényt már nem tudták végrehajtani.

1849. augusztus 9.

Miután a magyar főereg Dembinski vezényletével Szőreg mellett csatát vesztett, a fővezérséget Kossuth Bemre bízta. Bem augusztus 9-én Temesvárnál veszi át a parancsnokságot, ahol a magyar csapatok megütköztek Haynauval. A csatában elfogyott a tüzérség lőszer, Bem megsebesült, így a magyar sereg elvesztette az ütközetet.

1849. augusztus 13.

Kossuth a reménytelen helyzetben lemondott, a haditanács és a kormány Görgey teljhatalommal ruházta fel. Augusztus 13-án Görgey Világosnál Paszkievics seregei előtt letette a fegyvert.

1849. augusztus-szeptember

Utóvédharcok:

Damjanich János augusztus 17-én Aradon,

Desseffy Arisztid augusztus 19-én Karánsebesnél,

Vécsey Károly augusztus 21-én Borosjenőn tette le a fegyvert.

Munkács augusztus 26-án, Pétervárad szeptember 5-én, végül a komáromi erőrendszer október 2-án nyitotta meg kapuit. (Klapka György elérte, hogy a várvédők sértetlenül távozhattak.)

1849. október 6.

Haynau parancsára ezen a napon Aradon kivégeztek tizenhárom honvédtábornokot, és ugyanezen a napon Pesten kivégezték Batthyány Lajost is.

S itt vagyunk 2012 márciusában

Történelem

A szerk. NÉPSZABADSÁG

Ennek nem kellett volna megtörténnie. 2010 nyarán Európa bizalommal tekintett Orbán Viktorra. Befolyásos barátai voltak, akik örültek választási sikerének, és a kétharmados többségben is inkább láttak lehetőséget, mint veszélyforrást. A kontinensen határozott fölénybe kerültek a konzervatív erők, a baloldal nem nagyon talált választ a gazdasági válság – tágabb értelemben a globalizáció – által felvetett problémákra. Minden amellett szólt, hogy a magyar kormány uniós támogatással meg tudja valósítani terveit.

Azután kiderült, hogy nincsenek tervek, ami van, az a gazdaságban a pusztító rög-tönzés. A kiadások féken tartása helyett következett az egykulcsos adó és a miatta kieső 500 milliárd pótlására az új bevételi források erőszakos bevonása. Ágazati adók, a nemzetközi cégeket egyoldalúan sújtó intézkedések, a magánnyugdíjalapok államosítása, nyakon öntve a demokrácia játékszabályainak felrúgásával, a médiatörvényvel, a független intézmények felszámolásával, a jobboldali hatalom egy kézben koncentrálására és a végtelességig való biztosítására irányuló új alkotmánnyal. Amikor a Nyugat előbb tapintatosan, majd egyre erősebb hangon figyelmeztetett arra, hogy ez együtt így rossz irányba mutat, akkor Angela Merkeltől Hillary Clintonig, José Manuel Barrosótól Daniel Cohn-Benditig mindenki alaposan megkapta a magáét.

A folyvást a nemzeti érdekekre hivatkozó kormányzatnak sikerült elérnie, hogy az Európai Bizottság ne csak kezdeményezze a nekünk járó pénz felfüggesztését, de végül egyenesen ragaszkodik Orbán példás megbüntetéséhez. Olyan szankcióhoz, amelyre az uniós történelemben még nem volt példa. Már van. Történelmet írtunk.

Európában ilyen böszmeget még ország nem csinált.

Kóceráj

Mátyás Győző
Azért azt úgy elképzelem, ahogy Barroso, teszem azt, az alsócseszmegei csehót irányítja; az év bártendere címet elnyert alkalmazottat kirúgja, a részeges csaposnak viszont, aki a vendégek nyakába önti a sört, jutalmat ad, ő maga külön felhívja a vendégek figyelmét, hogy itt vizezik a pálinkát, a könyvelője meg – bizonyos Olli Rehn – akkurat bevallást készít minden filérről, és a „szalon” megy is

168 óra

a csődbe. Hiszen megmondta a miniszterelnök úr: azzal a mentalitással, ahogy ezek ott az Európai Unióban ténykednek, egy vidéki kőcseréjt sem lehet élvezetni. Márpedig ha egyszer a mi bölcs vezetőnk ezt mondta, akkor az maga a napnál fénylőbben tündöklő igazság.

Csak hát tartok tőle, az Unió illetékesei éppen ezeket a világló politikai bölcsességeket unják már nagyon. Ami azért sem jó, mert véleményem szerint az uniós szervezetekkel való újabb egymásnak feszülés alkalmával számos esetben a magyar kormány álláspontja nagyon is védhető, sőt. At nem láthatom például, hogy mondjuk a bírók nyugdíjazásának ügye miképpen is fenyegetné összeomlással az európai demokratikus rendet. Pontosan tudjuk, hogy természetesen az egész ügy mögött meglehetősen sunyi hatalmi számítás áll, s a cél lojális bírakra cserélni azokat, akik esetleg komolyan vennék a hatalmi ágak szétválasztásának doktrínáját. De ettől még formálisan bizony megállja a helyét az az érv, hogy ha egyszer van egy általánosan érvényes nyugdíjkorlát, akkor az úgy nem működik, hogy ez a törvény mindenkire vonatkozik, kivéve a gyevi bírót. (...) Nagyjából ez vonatkozik a jegybankelnöki fizetésre is. Egyfelől szerintem kétféle forintos fizetéssel is baromi független tud lenni egy bankvezér. Másfelől meg, ha van egy törvényben szabályozott fizetési plafon, akkor megint csak értelmezhetetlen, hogy ez mindenkire érvényes, kivéve azt, aki együtt szokott ebédelni az EKB szenátusával. Az eskütétel meg kifejezetten neuralgikus pont. Ertem én, hogy az Európai Bizottság a magyarok esetében – akikről azért immár szinte bármit feltételezni bírnak – különösen ragaszkodik mindenféle formalitáshoz. Csak így én sem találnám túlzásnak azt a replikát, hogy akkor a poszt viselőjét ne a Magyar Nemzeti Bank elnökének, hanem az EKB helytartójának hívjuk ezentúl. Szóval a részletekben tulajdonképpen sok igazsága van a magyar kormánynak, csak éppen az egész menthetetlen. És láthatóan a vezér és csapata egyszerűen nem érti, hogy ez miért van így.

Egyfelől valószínűleg azért, amit a bevezetőben idéztünk. Azért, mert a vezér hol egy suflí menedzselésre is alkalmatlan diletánsoknak, hol meg sallerérett izgágáknak titulálja partnereit, akik természetesen a kettős mérce illegitim szakszerűtlenségének örvé... de hagyjuk is ezt. Félreértés ne essék, nem az az Unió vezetőinek baja, hogy állítólagos szövetségeseik folyamatosan sértegetik őket ebben a stílusban. Ezen azért ők képesek túltenni

magukat. Inkább az ejti gondolkodóba őket, hogy ha a magyar politikus trollok ezt a süketelést komolyan gondolják, akkor ott súlyos mentalitás- és észjárásbeli gondok vannak. Ehhez mérten nagyon érdekes fejlemény, hogy a minap került nyilvánosságra a német kormány egy, Az emberi jogok korlátozása Magyarországon című interpellációra adott válasza. Miszerint „bár a kormánynak a magyar Országgyűlésben meglévő kétharmados többsége a választóktól kapott világos felhatalmazás az ügyek intézésére, ám az a szövetségi kormány felfogása szerint nagy körültekintést és különös érzé-

hullámhossz, ahol a kormány ellenében még mormoghat valaki, ha mindjárt nem kárhoztatja vele éhhalálra a szabad véleménynek helyet adó orgánumot! Mert a bebetonozott, egyszínű politikai felügyeleti testületek jóindulatára bízott, s nem a jogra alapozott sajtószabadság nyakán ott feszül a gazdasági huromok. A hatalom alig látható, de annál érezhetőbb szorítása.

Ám a sajtószabadságról szóló vita nemcsak a hatalom érveinek silánysága okán impotens, hanem mert a sajtó szabadságát önmagában számon kérni ma már karikatúrja a XVIII–XIX. század lelkes polgári követe-

oktalanság volna: aki a nép hatalmát igényli, nem vetheti meg ugyanazt a népet, mert közügyekben éppen érdektelen. Vigasztaljuk magunkat, hogy még a beteg demokráciák is képesek túlélni polgárai közömbösségét. A többség amúgy ma vagy kidobná a politikusokat, vagy rájuk hagyna mindent, esetleg meg akarná dönteni a rendszert. Ám, politika nélkül semmi sem fog menni. Ha pedig rájuk hagyunk mindent, annál nagyobb lesz a csábítás, hogy a demokráciát valamely politikai erő autokratikusan kisorsolja, s öntelten azt gondolja: a polgárok csakis az ő bölcsességére bízták a sorsukat. A „takarodj!” meg erőtlen, amíg nem tudjuk, mit és kit akarjunk a regnáló helyébe tenni.

A mai hatalmat nem elsősorban a sajtószabadság, hanem a demokrácia megcsontítása miatt kell kritizálni. Azért, mert megveti, semmi-re sem tartja a demokráciát a sajtószabadsággal együtt, mert minden erővel azon van, hogy az egyén autonómiájára épülő szabad közönséget kisajátítsa. Amíg a polgár erre ismét rá nem ébred, marad a fáradhatatlan cellabeli séta és a kiabálás az ég kékjéről.

A Milla utolsó dobása

Szegő Péter

hírszerző

A Milla március 15-i tüntetésének résztvevői valószínűleg demokraták, ebből következően nem hívei sem a Fidesznek, sem a Jobbiknak. Ezen túlmenően azonban nyilvánvalóan teljesen heterogén társaságról van szó. Valamennyi demokrata megszólításához pedig minimális programra lenne szükség. A Milla tizenkét pontja azonban szétfeszíti ennek a minimális programnak a kereteit. Egy szabadelvű számára például a negyedik, az ötödik, a kilencedik és a tizenegyedik pont elfogadhatatlan. Ha a Milla nem a politikai süllyesztőben kívánja végezni, akkor kizárólag a jogállam helyreállítására fókuszál, azokra a pontokra, amelyekkel egy LMP-s, egy szocialista, egy DK-s ugyanúgy egyetért, mint egy – egyelőre – pártot magának nem találó szabadelvű vagy egy konzervatív. (Igen, konzervatív: rendkívül fontos lenne, hogy konzervatív honfitársaink képviseltessék magukat ezen a megmozduláson. Sokan, akik 1990-től kormánypartiak voltak, majd a Fidesz bázisát jelentették annak 1993–95 közötti konzervatív fordulata után, esetleg egy részük még 2010. április 11-én is nemzeti együttműködött, teljes

mértékben elutasítják az elmúlt szűk két év ámokfutását.)

Egy ilyen szövetségnek – az LMP nyári javaslata után nevezzzük akár Jobbik nélküli technikai koalíciónak – lehet jövője, de akkor a Szolidaritás március 10-i tüntetésén elhangzottakat sürgősen el kell felejtetni. Ott ugyanis – egyebek mellett – szó volt az elmúlt huszonekét év szörnyűes voltáról, a képviselők visszahívhatóságának szükségességéről és az LMP aláírásgyűjtési akciójának támogatásáról.

Nézzük.

Az elmúlt két évet az előtte lévő hússzal, de, akár még az előtte lévő nyolccal is súlyos tévedés egybecsomni. 1990 és 2010 között Magyarország ugyanis – számos hibája ellenére – jogállam volt. A jogállami keretek megbontásáért pedig a most kormányon lévők a felelősek. (...)

A január 2-i operaházi tüntetés szervezői nagyon jól tették, hogy szónoknak fölkérték Majtényi Lászlót. Ezzel ugyanis azt üzenték: az 1990 és 2010 közötti húsz év mégsem a szemétkosárba való. Reményt keltő, hogy az Eötvös Károly Intézet elnökeként Majtényi szónoka lesz a tüntetésnek. Az elmúlt szűk két év gyalázatos kormányzati teljesítménye – e sorok íróját arra sarkallja, hogy minden, fönt leírt aggályát zárójelbe téve részt vegyen a Milla március 15-i tüntetésén. A januári kormányparti „békemenet” százezres tömeget vitt utcára. Bár a kormánypart az elmúlt másfél évben szavazóinak közel felét elvesztette, nyilvánvalóan még mindig van akkora bázisa – plusz szervezetsége, pénze és infrastruktúrája –, hogy turbómagyar értelmiségi holdudvara képes ennyi embert az utcára vinni, ha nagyon akar, márpedig a jelekből ítélve nagyon akar. (...) Nota bene: a kormányparti tüntetés, mint műfaj épp olyan, mint a . Summa summarum: a szerzőnkél van a Millának még egy dobása.

Dopemant, meg az egész alternatívelnök-választási mizériát viszont jó lenne sürgősen elfelejtetni.

Egy mondat a zsarnokságról

Várkonyi Endre NÉPSZAVA

Ahol egy ember zavaros álmából, annak a bizonyos kétharmadnak egy gombnyomásából 24 óra alatt törvény lehet, ahol ellenségé nyilvánítják azt, akinek a kormányától eltérő a véleménye akármiről, ahol egy év alatt több mint háromszáz törvényt hoznak, de azok közül egyetlenegy sem foglalkozik milliók nyomorával, gyerekek éhezésével – ott zsarnokság van.

Tüntetésre hívó Milla-plakát

kenységet követel azokat az alapjogokat és értékeket illetően, amelyek iránt mi Európában elköteleztettek vagyunk”. Ez ugyan diplomatikus finomsággal, de elég egyértelműen megfogalmazott üzenet.

Sebaj, a mi csudás képességű politikai vezetőink majd lehülyézik a német kormánnyt is.

Az ég kékje

Friss Róbert NÉPSZABADSÁG

Az éppen kormányzó jobboldalnak a sajtószabadság meglétét bizonyító legfőbb érve, hogy annak „állítólagos” hiányát szabadon szóvá lehet tenni. Mintha a cellájában „szabadon” araszoló rab valóban szabad volna, mert a horizont kékjéről dörmöghet. És ha kiabál, még a falakon kívül is hallatszik. Örüljünk, hogy akad egyáltalán papír, képernyő,

lésének. Ez ugyanis a szabadság, egyenlőség, testvériség elvont „szentháromságához” illesztette oda mindig a nagyon is gyakorlati követelést, a sajtó szabadságát. Mint a demokrácia konkrét alapkövét. A sajtó ugyanis sohasem volt, nem is lehet szabad a médiánál sokkal tágabb értelmű nyilvánosság teljes szabadsága nélkül. Másfelől anélkül, hogy a polgárok ne igényelnék a saját tájékozódásuk és beleszólásuk jogát a közügyekbe.

A közélettel szemben közönyös embert nem visszahúzódnak, hanem semmi-revalónak tartjuk – mondja Periklész. Igaza lehet, de mi mégsem követjük. A közügyekről szóló közgondolkodás ugyanis húsz év alatt szétmállott. Lassan nincs honnan visszahúzódni. A magyarok többsége néma. Csalódott a demokráciában. Elvesztette hitét abban, hogy befolyásolni tudja saját és közönsége életét. A közönyös polgárt kárhoztatni mégis

Miért kell fizetni a nyugdíjhivataloknak?

Czédly József

A *Hivatalos Közlöny* február 22-i, 129. számában jelent meg az Országos Könyvnyugdíjpénztár 1. számú végzése (Decizia nr. 1 a Casei Naționale de Pensii Publice), amely kötelező illetékek és jutalékok (komissziók) kifizetését írja elő a nyugdíjhivatalok azon szolgáltatásaiért, melyek nem kötődnek közvetlenül a nyugdíjak és más szociális juttatások megállapításához és kifizetéséhez.

Az érdekeltek jól tudják, állandó jelleggel nagy sorbaállítás vár az ügyes-bajos ügyeiket intézők számára. Feltehetően ezen is kíván segíteni a fent említett szabályozás, mely egyes szolgáltatások elvégzését a jövőben csak pénzbeli megtérítés ellenében fogja biztosítani, és ezáltal eltávolítani a tudakozó ablakoktól azokat, akik sokszor minden komolyabb ok nélkül növelik az ügyfelek számát.

A végzés a következő illetékek és jutalékok kifizetését írja elő:

1. A nyugdíjhivatalok által a nyugdíjakat terhelő különböző, harmadik fél által megszabott levonásokért, a hivatal az érdekelt nyugdíjából, a levonás 3%-kal egyenlő jutalékok (komisszió) van le.

2. Az alább felsorolt szolgáltatásokért a következő illetékeket kell a szolgáltatás elvégzése előtt befizetni:

a) 15 lejt, egy olyan bizonylat (certificat) kibocsátásáért, mely igazolja a

nyugdíjalaphoz való hozzájárulás időtartamát (stagiul de cotizare) és az évente megszerzett nyugdíjpontok (punctaj anual) értékét;

b) 15 lejt bizonylatonként, mely igazolja a nyugdíjstátust, az ebből származó jövedelmet és/vagy a nyugdíjalaphoz való hozzájárulás időtartamát;

c) 17 lejt személyenként, azokért az igazolásokért, melyeket a bírósági végrehajtók vagy a bankok igényelnek a kötelező végrehajtások (executării silite) érvényesítése esetében.

3. Csak egyszeri 15 lejt értékű illeték befizetése kötelező az alábbi esetekben:

– a nyugdíjas, illetve a szociális juttatásban részesülő, ugyanabban a kérvényben több, a

fenti a) és b) bekezdésben felsorolt esetekre kér igazolást;

– amennyiben a kérvényező több megyében tevékenykedett, így szükséges több megyei nyugdíjhivatal által kiállítandó igazolás.

4. Amennyiben létező dokumentumokról igényelnek másolatot a kifizetendő illeték 0,5 lejt oldalanként.

Kivételt képeznek és nem kell illetéket befizetni a következő esetekben:

– azoknak a nyugdíjasoknak illetve személyeknek, akik nyugdíjas státusuk, illetve nyugdíjuk/szociális jövedelmük nagyságának az igazolását kérik, és akik ezeket a jogokat különleges törvények (legi speciale) alapján szerezték meg;

– egy másik területi nyug-

díjhivatal által kért, a nyugdíjalaphoz való hozzájárulás időtartamára vonatkozó igazolásért;

– a biztosított vagy munkaadója által igényelt okmányért, mely az európai közösség államai közötti megállapodások alapján igazolja a nyugdíjalaphoz való hozzájárulás időtartamát;

– a Munkaügyi Minisztériumhoz alárendelt más intézmények által kért információkért, kivéve a személyi nyilvántartószámra (cod numeric personal) vonatkozókat;

– az igazságügyi, büntügyi, pénzügyi szervek és más

olyan hazai és külföldi intézmények által kért információkért, melyek az érvényben levő szabályozások értelmében illetékmentesek.

A civil szerződések alapján végzett szolgáltatások megadóztatása

Ugyancsak a *Hivatalos Közlöny* február 22-i, 129. számában jelent meg a Pénzügyminiszter 24/2012. sz. rendelete, mely előírja, hogyan kell eljárni azon szolgáltatások/tevékenységek megadóztatásánál, melyek a Polgári törvénykönyv (Codul civil) alapján megkötött szerződésekből fakadnak. A

szabályozás szerint:

Azok a természetes személyek, akik független tevékenységet folytatnak, mint engedéllyel rendelkező természetes személyek (persoane fizice autorizate), egyéni és családi vállalkozások, valamint azok a természetes személyek, akiknek, mint egyének vagy társulásoknak tagjai, a jövedelme szabadfoglalkozásból ered, kötelesek az illetékes adóhivatal által megállapított módon, évközben adóelőleget fizetni. A becslés alapján meghatározott, megadóznandó jövedelem nagyságát az előző évi nettó jövedelem

függvényében állapítják meg. Nem vonatkozik ez az előírás azokra az esetekre amikor a törvény adóelőleg levonását írja elő a jövedelem kifizetésekor (reținere la sursă).

Amennyiben a természetes személyek jövedelme a tulajdonukban levő javak eladásából származik, az évenkéntként megállapítandó előzetes adó nagyságát az adóhivatal az adófizető nyilatkozata alapján állapítja meg.

A természetes személyek által a 2011. október 1. előtt jutaléki szerződésekből (contracte de comision), kereskedelmi megbízásokból (mandat comercial), bizonysági szerződésekből (contracte de consignatie), Kereskedelmi törvénykönyv alapján megkötött kereskedelmi szerződésekből (contract comercial) eredő jövedelmük után az adót a civil szerződések alapján szerzett jövedelmek adózási rendszere szerint kell megállapítani. 2012. február 22-e után a következő esetekben a 2011. október 1. után szerzett jövedelmek kifizetésekor adóelőleget kell felszámolni (reținere la sursă): jutaléki szerződések, kereskedelmi megbízások és bizonysági szerződések (contract de agent). A szellemi tulajdonból (proprietatea intelectuală) és a szakértői véleményezésből (expertiză de specialitate) eredő jövedelmek után továbbra is a jövedelmek kifizetésekor kell az adóelőleget felszámolni.

Az elévülésről (2.)

Deák Levente

Ismeretöm első részében megpróbáltam rámutatni az elévülés és a jogvesztő határidő közötti alapvető különbségre (prescriptia extinctivă și decădere). Bár mindkettő határidőhöz kötött, az elévülés bármilyen polgár jogi követelés perelhetőségének (bírósi úton történő érvényesíthetőségének) elvesztését jelenti, de az elévülés esetén meg is szakadhat, vagy esetenként „nyugodhat” is, majd pedig az ezt kiváltó ok megszűntével az első esetben az elévülés újraindul, a másodikban „csak” folytatódik. Ezzel szemben a jogvesztő határidő leteltével a jog végérvényesen érvényesíthetetlenül válik, s a határidő soha nem szakad meg és felfüggesztése sem következhet be.

Az új Ptk. a 2547. szakaszban azt a helyzetet szabályozza, amikor sem a tör-

vény szövegéből, sem a felek közötti egyezségéből nem derül ki, hogy a közöttük létrejött vagy létrehozott jogviszonyban elévülésről vagy jogvesztő határidőről van szó. Ilyen esetben – rendelkezik a törvénykönyv fent említett szakasza – a határidő mindig elévülési, amiért mindig az elévülés keretszabályai az irányadóak és az alkalmazandók.

Még mielőtt az elévülési határidőket sorolnám, feltétlenül említenem kell a Ptk. 2516. szakasza 1. és 2. bekezdésében olvasható másik elvi jelentőségű szabályt. Az első bekezdés szerint az elévülésről alkotottak az anyagi polgári jog szabályait foglalják magukban („... constituie dreptul comun în materia prescriptiei extinctive”, míg a második bekezdés szerint a bírósági és a döntőbírósi határozat, valamint minden más, ún. végrehajtható végzésnek minősülő

aktus végrehajtásának elévülésére a polgári eljárás törvénykönyv rendelkezései az irányadóak, amennyiben ezek elégségesek (Mert ha nem – teszem én hozzá azt, ami a szövegből csak kikövetkeztethető –, ilyen esetben az elévülésre vonatkozó, az anyagi jogot tartalmazó Ptk. az irányadó. Tudni kell, hogy jelenleg van egy elfogadott, kihirdetett, de hatályba egyelőre még nem léptetett polgári eljárás törvénykönyvünk, közelebből a 2010. évi 134. törvény, amiért a polgári törvénykönyvnek említett rendelkezését a ma még hatályos „rég” eljárási törvénykönyvben foglaltakkal összevetve kell/lehet alkalmazni.

Az elévülési határidőket a Ptk. 2517–2520. szakaszaiban találjuk meg. Az általános elévülési határidő jelenleg is 3 év, amennyiben – mondja ki a 2517. szakasz – a törvény nem ír elő más ha-

táridőt. Tízéves az elévülési határidő azokban a dologi jogokhoz kapcsolódó vagy kapcsolható jogvitákban (esetekben, ügyekben), amelyek a törvény ugyan nem nyilvánított elévülhetetleneknek, de nem is kötött ki ezekben más elévülési határidőt. Továbbá, 10 év alatt évülnek el azok az erkölcsi és/vagy anyagi kár megtérítéséért, megítéléséért indított polgári jogi keresetek, amelyek a sértett fél elleni barbár cselekedetek, kínzás, erőszak, valamint azok is, amelyek kiskorú, védekezni képtelen vagy akaratgyenge személy ellen elkövetett szexuális erőszak miatt indíthatók. Végül a környezetkárosító cselekedeteket próbálja védeni a jog azzal is, hogy az ilyen károkozás elévülésére a leghosszabb a 10 éves elévülési határidőt mondja ki, mindenik fent említett esetben, az új Ptk. 2518. szakaszának 1–3. pontjában.

Kétéves az elévülési határidő – a 2519. szakasz szerint – a biztosítási és újrabiztosítási jogviszonyokban, valamint azokban, amelyek a közvetítőknél járó díjak megítélésére vonatkoznak, a felek között megkötött/lehető közvetítői szerződés alapján.

Rövid, csupán 1 éves az elévülési határidő azokban az ügyekben, amelyek tételes felsorolását a Ptk. 2520. és 2521. szakaszában olvashatjuk. Felsorolásom már csak azért sem lehet teljes, mert a törvénykönyv az elévülésről szóló címében leginkább itt részletező. A szolgáltatásokkal kapcsolatos követelések „vezetnek”, legyen szó az idegenforgalomhoz, a vendéglátáshoz kapcsolódó külföldi szolgáltatásokról. De e viszonylag rövid elévülési idő alatt tudják perben érvényesíteni jogaikat az ügyvédek, a közjegyzők, az orvosok, a műépítésszek, azaz a

szabadfoglalkozásúak, a bírósági végrehajtók. De a kárvallottak ugyancsak 1 év alatt követelhetik vissza a valamiért meg nem tartott előadásra elővásárolt jegyeik árát, s ugyanez a rövid elévülési idő alatt érvényesíthető azok a követelések, amelyek jogalapja valamilyen egyedi áruszállítási szerződés, történjék a szállítás vasúton, légi vagy vízi úton. Amennyiben viszont a szerződés folyamatos áruszállításra kötött, és akkor is, ha ún. kombináltra, vagyis a szállítás ugyanazzal vagy különféle szállítóeszközzel történik, az elévülés nem 1, hanem 3 év. Ilyen esetben, tehát ha a szállítási szerződés, maga a felvállalt szolgáltatás egy egészét alkot, az elévülés az utolsó szállítás díj-szabásának esedékessé válása napján indul be, a Ptk. 2526. szakaszában foglaltak szerint.

Folytatjuk

Az orvos válaszol

A látás romlása és a gépkocsivezetés közti összefüggésről szeretnék többet tudni. Ha a hajtási engedély megszerzése után romlott a látás, mi történhet?

A férfiak többsége nem foglalkozik azzal, hogy a vezetői engedély megszerzése óta romlott a látása. A nők inkább vállalják a látáskorrekcióra van szükségük. A vezetői engedély megszerzéséhez alkalmassági vizsgálatra van szükség. Azt is ellenőrzik, hogy a tanuló szemüveges-e vagy sem. A látás élessége, a felbontási képesség nagyon fontos, a külső ingerekre ugyanis 80-85 %-ban a szemem keresztül figyelünk fel. A periférikus látás sem elhanyagolható, hiszen sok külső információ a szemem keresztül érzékelünk ebben a zónában (pl. figyelmen kívül hagyjuk). Ahogy az életkor előrehalad, a funkciók romolhatnak, de a tapasztalat és az óvatosság némiképp pótolhatják a hiányt. Mivel a látás erősen szubjektív, és a teljes folyamatban a figyelem nagy szerepet játszik, elképzelhető, hogy a mindennapi életben nem okoz problémát a kissé gyengébb látás. De saját magunk is ellenőrizhetjük látásunkat, ha letakarjuk az egyik, majd a másik szemünket, és elolvassunk egy szöveget közelről és távolról. Ugyanolyan jól látjuk? Valamelyik szem mindig dominánsabb. Ha észrevesszük, hogy a látásunk megváltozott, forduljunk szemészhez mielőbb, és ne várjunk az orvosi vizsgálatig, akkor sem, ha a jogosítvány még évekig érvényes. Az is igaz, hogy létezik, az ún. „közlekedési látás”, és ha valakinél ez nem alakul ki, akkor gyakran ez lehet baleset oka, hiába van rajta szemüveg. A közlekedésben az van biztonságban, aki nagyobb tapasztalattal rendelkezik, betartja a szabályokat, megfontolt, de tud gyorsan dönteni és cselekedni.

Dr. Györi György

Szaglásvesztés: mi az oka?

A szagérzékelés rendkívüli mértékben gazdagítja az életünket. Olyannyira, hogy ízérzékelésünk 90 százaléka valójában a szaglásból ered. A szaglás esetleges veszélyekre is felhívja a figyelmünket, megérezzük a füst- vagy gázszagot, és kiszagoljuk a romlott ételt. Egyes betegségek azonban szaglásvesztéssel járhatnak, lássuk, melyek ezek.

Szagérzékelésünket a különböző anyagokból felszabaduló mikroszkopikus részecskék váltják ki. A sejtek elektromos jelet küldenek az agy alsó részén elhelyezkedő területre, a szaglógumóba, amely kifejezetten a szaglásért felelős. A szaglás az étel rágása is kiválthatja a szájpadlást és az orrot összekötő csatornán keresztül.

A szagérzékelést a nátha gyakran befolyásolja ideiglenesen, mert a légutak a többletnyáktól elzáródnak, az orr nyálkahártyája pedig gyulladásba jön és megduzzad. A szaglásvesztés azonban egyes esetekben állandósulhat. A szakértők szerint e problémák többsége kezelhető, amennyiben idejében felfedezik. Éppen ezért javasolt, hogy ha nátha vagy influenza után hat hétnél tovább tapasztalunk rendellenességet, vagy hirtelen érzékelünk valamilyen problémát, feltétlenül forduljunk orvoshoz.

A szakértők számos olyan okot ismernek, amelyek akár ideiglenes, akár maradandó szaglásvesztést okozhatnak. Ilyen például a túl sok takarítás. Az erős tisztítószeres heti néhány-szori használatából eredő toxikus gázok károsíthatják az orr finom nyálkahártyáját és az orr érzékelősejtjeit. A szaglás helyreállása attól függ, mióta tapasztalja a beteg a rendellenességet, és milyen mértékben károsodtak a sejtek – a szaglásvesztés akár maradandó is lehet. További betegségek, okok

amelyek szaglásvesztéssel járnak:

Diabétesz

A cukorbetegség egyik hosszú távú szövődménye, a neuropátiának nevezett idegkárosodás gyakran jár a kézfejen, lábszáron és lábfejen érzett fájdalommal és zsibbadással. A károsodás azonban egyes esetekben az orr érzőidegeire is kiterjedhet.

Terhesség

A nők közel 30 százaléka tapasztal szaglásvesztést a terhesség időszakában, különösen a második és harmadik

dik harmadban. Ennek oka az, hogy a megemelkedett ösztrogénszint fokozott véráramlást eredményez a szervezetben. Ennek hatására aztán az orr nyálkahártyájának hajszálerei megduzzadnak, és elzárják az orrba kerülő apró részecskék útját.

Vérnyomásgyógyszerek

A magas vérnyomás elleni gyógyszerek javítják ugyan a szívműködést, a szagérzékelést azonban nem. Bár ritka, de egyes szívgyógyszerek dokumentált mellékhatásaként jelentkezhet szaglásvesztés. Szerecsére ez a rendellenesség a gyógyszer cseréjével gyorsan helyreállítható.

Öregedés

A látás és a hallás romlása mellett a csökkent szagérzékelés is az öregedés velejárójának számít. A rendellenesség a 60 éven felüliek közel 25 százalékát érinti, és ez az arány 80 és 97 év között 62,5 százalékra is emelkedhet. Ez azzal magyarázható, hogy az öregedéssel a szaglógumóban lévő rostok szá-

ma csökkenni kezd, ezért kevésbé érzékenyé válnak a szagokra.

Fogbetegség

Nem érdemes sokáig túrni a fogfájást – nemcsak fájdalmas, hanem szaglásunkat is befolyásolhatja. Fertőzés akkor alakul ki, amikor a baktériumok elszaporodnak a fogakban vagy a fogínyben. A baktériumok az arcüregbe is áttérhetnek, ahol gyulladást, fájdalmat, lázat és szaglásvesztést okozhatnak.

Vitaminhiány

A B12 vitamin egyik legfontosabb feladata kétségtelenül a vörösvérsejtek termelése, de a szagérzékelésben is szerepet játszik. A vitamin segít megővni az idegeket körülvevő és védő hüvelyt, és létfontosságú szerepük van az elektromos jelek továbbításában, beleértve az orr és az agyi szaglóközpont között átadott jeleket. A rendellenesség akkor alakul ki, amikor az élelmiszerekben található vitamin nem szívódik fel a vékonybélben, amit általában az öregedés

és a refluxbetegség elleni gyógyszerek okoznak.

Idegi rendellenességek

A kutatók régóta próbálnak olyan módszereket kifejleszteni, amelyekkel a legkorábbi stádiumában kimutatható a Parkinson-kór. A legújabb kutatások azt mutatják, hogy a szaglásvesztés már akár évekkel megelőzheti a klinikai tünetek megjelenését. A szaglásvesztést ugyanaz a betegségfolyamat okozza, amely a Parkinson-kór jellegzetességének számító mozgásproblémákhoz is vezet. A betegség alapvetően a dopamintermelő agysejtek számát csökkenti. Ez a vegyület szabályozza az idegsejtek közötti kommunikációt. A szagérzékelés elvesztése az Alzheimer-kór, egy másik neurodegeneratív betegség esetén is az egyik legkorábban jelentkező tünetnek számít.

Orrpolip

Az orrmelléküreg-gyulladás fejfájáshoz, lázhoz és szaglásvesztéshez vezet, ami súlyosabb, mint amit egyszerű nátha esetén tapasztalunk. Ha az orrmelléküreg-gyulladása makacs és nem kezelik, orrpolip alakulhat ki. Mivel ezt krónikus gyulladás okozza, az orvosok általában szteroidokkal vagy műtéttel kezelik. A beteg szagérzékelése általában helyreáll.

Fejsérülés

A Montreali Egyetem egyik kutatása szerint a közepes súlyos fejsérülések bármelyike okozhat szaglási rendellenességet. A fejet ért ütés következtében ugyanis az agy elmozdul a koponyában, melynek következtében az orrot és az agyat összekapcsoló finom idegrostok elszakadnak. Ilyen esetben sajnos nincs gyógymód, de az esetek közel 39 százalékában az idegek regenerálódnak, ez azonban akár három évig is eltarthat a sérüléstől számítva.

Programajánló

Bemutató: Képmás

Helyszín: Székelyudvarhely, Udvarhely Táncműhely próbaterme, Székelyudvarhely, Tamási Áron u. 15. Időpont: március 16., péntek, 19 óra.

Elkészült a *Trilógia*-projekt harmadik része, a „Képmás”. Kísérleti előadásról van szó, melyben az alkotó szabad, elvárásoktól, sztereotípiáktól mentes önkifejeződésének megvalósulására adódott lehetőség. Képzelt, gondoktól, gyötrődéstől mentes, szemet-lelket gyönyörködtető, mégis unalmas világ ütközik, hol meg összesimul a földi halandó gör-

csös, „sárizú”, de izgalmasnak mondható életével.

A Fűszál együttes Csíkszeredában

Helyszín: Csíkszereda, József Attila Általános Iskola díszterme, Miron Cristea utca 1. sz. Időpont: március 17., szombat, 18 óra.

Az együttes zenéje főképp a fiatalokat célozza meg, de a megzenésített versek minden korosztály számára élményt nyújtanak. A repertoárban fellelhetők Ady Endre, József Attila, Szilágyi Domokos, Áprily Lajos, Weöres Sándor és a csíkszeredai Ferencz István mű-

veire írt dalok, valamint saját alkotások egyaránt.

Szent Patrik-nap

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Bod Péter Megyei Könyvtár. Időpont: március 17., szombat, 15 óra.

Írország védőszentjéről e napon emlékeznek meg világszerte, Sepsiszentgyörgyön második alkalommal ünneplik meg, a Caritas önkéntes központja névadójának tiszteletére. Ez alkalommal az íróirodalom és táncszíneibe-izeibe is belekóstolhatnak a résztvevők.

Hadtörténeli kiállítás

Helyszín: Bereck, Művelődési Otthon. Időpont: március 16., péntek, 16 óra.

A berecki közönség Bene Zoltán és Bíró Attila lemhényi gyűjtők munkájából szervezett hadtörténeli kiállítás tekinthető meg. A kiállított tárgyak érdekessége, hogy nagy részük a hajdani harcterekekről került elő.

Ego Sum-koncert

Helyszín: Kézdivásárhely, Art Caffé. Időpont: március 17., szombat, 20 óra.

Elsősorban akusztikus zenét játszanak, amit főképp klubkoncertek és színházi produkciók formájában prezentálnak.

Borkóstoló

Helyszín: Csíkszereda, Hunguest Fenyő Szálló Szalvia terme. Időpont: már-

cius 16., péntek, 19 óra.

A ménesi Wine Princess borait mutatja be maga a borsász dr. Balla Géza nemzetközi borbíró. Terítéken lesznek: Királyleányka 2011, Szürkebarát 2011, Rosé 2011, Kadarka 2009, Pinot Noir 2008, Kékfrankos Premium 2006, Cabernet Sauvignon 2006, Kadarisszima 2008.

Dundo Maroje

Helyszín: Kolozsvár, Kolozsvári Állami Magyar Színház. Időpont: március 16., péntek, 19 óra.

A *Dundo Maroje* Marin Drzic reneszánsz kori horvát komédiaíró legismertebb és leggyakrabban előadott vígjátéka, amely szellemsen és ironikusan mutatja be

a római divatot majmoló dubrovnikiakat.

Hangverseny

Helyszín: Csíkszereda, Szent Kereszt-templom. Időpont: március 16., péntek, 19 óra.

A ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium Leánykarának hangversenye. Vezényel: Soltész Lédecz Judit.

Folk koncert

Helyszín: Szatmárnémeti, G.M. Zamfirescu Kulturális Központ. Időpont: március 16., péntek, 19 óra.

Fellépnek: Vlad Pop, George Negrea, Florin Micaș, Sorin Boroș, Carmen Bratosin, Sorin Bălaj és Octavian Bud. Belépés ingyenes.

Pácoljunk!

A pácolás lényege, hogy általa egy egyszerű alapanyag különleges, ízletes étellé változzék. A roston sütésre szánt húsokat, zöldséget néhány órával korábban pácoljuk be, időnként forgassuk meg a páclében. Ha lehet – lefedett edényben – hagyjuk pácolódni egész éjszakára.

A nehezebben sült húsok számára ideális az ecetes, a citrusos és a boros pác: az olajalapú pácok hatására sütés közben a hús nem szárad ki, különösen szárnyasokhoz és sertéshúshoz alkalmasak. A bepácolt ételmisszer az aromaanyagokat magába szívja. A felületére tapadt fűszereket, páclévet sütés előtt azonban távolítsuk el, itassuk fel, nehogy feketé, keserű kéreg süljön rá.

Citromos-boros páclé Szárnyasokhoz és bárányhúshoz

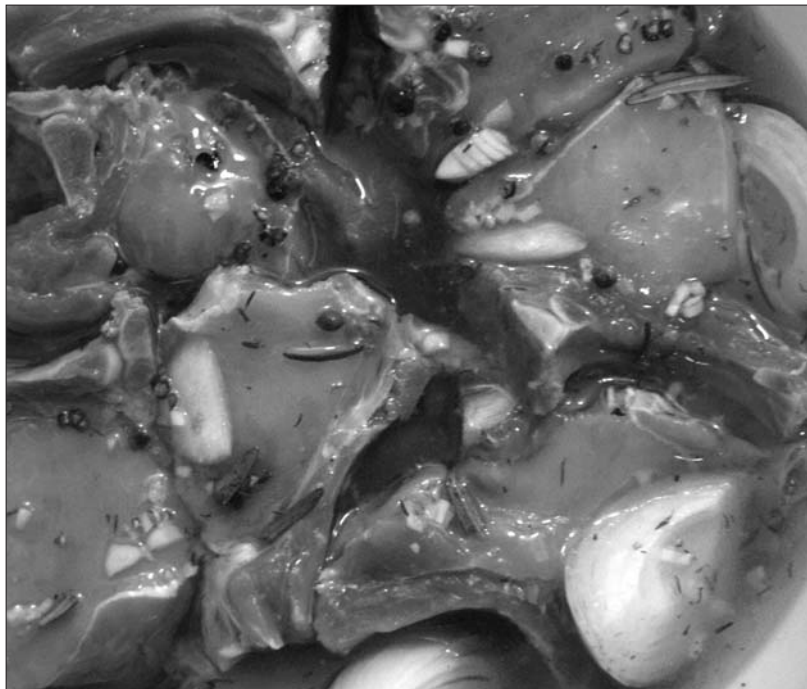
Hozzávalók: 2 evőkanál citromlé, 2 teáskanál reszelt citromhéj, 1 gerezd fokhagyma összezúzva, 1 dl fehérbor, 1 dl olívaolaj, 2 evőkanál barna cukor, 1 evőkanál rozsmaring, finomra vágva, 1 evőkanál kakukkfű, finomra vágva

Mustáros-zöld fűszeres pác sertés-, marha- vagy bárányhúshoz

Hozzávalók: 1 dl olívaolaj, 2 evőkanál balzsam-ecet, 2 teáskanál barna cukor, 2-3 teáskanál dijoni mustár, 2 teáskanál provençe-i fűszerkeverék (vagy 1 evőkanál friss, vegyes kerti zöldfűszer), 1 teáskanál törött bors.

Vörösboros, zöldfűszeres páclé natúr vagy füstölt tofúhoz

Hozzávalók: 3 evőkanál vörösbor, 6 evőkanál olíva- vagy napraforgóolaj, 2 evőkanál citromlé, 1 evőkanál mustár, 1 evőkanál vágott petrezselyemzöld, 1 teáskanál őrölt fehér bors, 1 teáskanál oregánó, 1 teáskanál kakukkfű, 1 teáskanál rozsmaring, 1 teáskanál konyak, 2 gerezd zúzott fokhagyma.

Páclé vadhúshoz

Hozzávalók: 2,5-3 liter víz, 2 dl ecet, 40 dkg vegyes zöldség, 2 nagy fej hagyma, 2-3 gerezd fokhagyma, 20 szem bors és koriander, 8-10 szem borókabogyó, 1-2 babérlevél,

só. A páclébe kevés erős-paprikát (cseresznye) is főzhetünk.

Csípős-paradicsomos pác Csirkeszárny, csirkecomb

Hozzávalók: 1 dl balzsam-ecet, 3 ek ketchup, 2 ek

cukor, 2 kk csiliszős, bors.

Sárgabarackos-hagymás páclé marha- vagy bárányhúshoz

Hozzávalók: 6 kimagozott, friss sárgabarack (felaprítva), 1 teáskanál Worces-

ter-szós, 2 evőkanál olaj, 1 teáskanál vörösborecet, 1 dl fehérbor, 1 gerezd fokhagyma, összezúzva, 3 szál kis darabokra aprított újhagyma, 1 késhegynyi fehér bors.

Fokhagymás-gyömbéres pác csirkehús, pulykahús, sertéshús

Hozzávalók: 1 fej hagyma, 2 ek szójaszós, 1kk cukor, 1kk gyömbér, 3 gerezd fokhagyma.

Paprikás pác

Hozzávalók: sertéstarja, sertéscomb, 0,5 dl olívaolaj, 2 kk mustár, 1dl tej, 1kk delikát, 1db csipőspaprika.

Barna pác sertéshúshoz

Hozzávalók: 5 ek ketchup, 5 ek méz, 3 ek szójaszós, 0,5 dl olívaolaj.

Joghurtos pác

Csirkehús, pulykahús
Hozzávalók: 2 dl joghurt, só, 0,5 dl olívaolaj, 3 gerezd fokhagyma.

Worcester pác

Sertéshús, marhahús
Hozzávalók: 2 kk worcester szós, 0,5 dl borecet, 2 ek mustár, 0,5 dl olívaolaj, 2 gerezd fokhagyma, 1 kk csiliszős, 1 kk babérlevél, bors.

Első a gyerek biztonsága

Jó, ha olyan biztonságossá tesszük a gyermek környezetét, amennyire csak lehet, hogy felfedezhesse anélkül, hogy folyamatosan tiltásokba kellene ütköznie. Ha sikerül a gyermek korának megfelelő környezetet kialakítani, az nemcsak a gyermek számára lesz biztonságosabb, de könnyebbé és szebbé teszszük vele a család életét is.

A balesetet szenvedő gyerekek nagy része abból a csoportból kerül ki, akik éppen elkezdnek mászni és járni.

Ők egyrészt nem képesek még eléggé kontrolálni a mozgásukat, másrészt nincs elég veszélyérzetük. Ugyanakkor olyan érdeklődők, aktívak és találmányok, hogy a felnőtteknek elég nagy gond kitalálni, és előre látni a veszélyhelyzeteket, amibe a gyermek keveredhet.

Vizsgáljuk át a szobákat, és tegyük el a veszélyes tárgyakat. A hamutartók, lámpák, mérgező és szúrós virágok, kötőtűk, olló, nehéz vázák, asztalterítő, melyeket a

gyerek magára ránthat, mind-mind felesleges és veszélyes tartozékok gyermek életének ezen korszakában.

Minden magas székelt fel lehet dönteni. Ha a gyerek fel tud benne állni, használjunk „biztonsági övet”, legyen egy pánt a gyermek lába között is, hogy a lecsúszást megelőzzük. Soha ne hagyjuk a gyereket magára egy magas székben. Kerüljük azokat a játékokat, amelyekről apró részek leválhat-

nak, a gyerek szájába kerülhetnek. Vegyünk engedélyezett játékokat, és a vásárlásnál mindig a gyermek életkorának megfelelő választunk. Tartasuk az ollókat, késeket olyan helyen, hogy a gyerek ne férjen hozzá. Nézzük át a fiókos szekrényeket, amelyeket a gyerek elérhet, kinyithat, és vegyünk ki belőle mindent, ami megsértetheti őt. Jó, ha a tiltott dolgokat tartalmazó fiókok biztonsági zárral záródnak. Győződjünk meg róla, hogy

a tűzhely stabilan áll, nem borul fel akkor sem, ha a gyerek rácsimpaszkodik a sütő ajtajára.

A padló a legjobb játszótér. Nézzük meg, milyen tárgyak vannak a mászás magasságában. Figyeljünk arra, hogy semmiféle elektromos készülék, vezeték ne lógjon bele a gyermek játszótérbe. Különös figyelmet érdemelnek azok a vezetékek, amelyek nehéz tárgyakban végződnek, ezeket ugyanis a gyermek magára ránthatja.

A vasaló nagyon veszélyes.

Az orvosságot zárt szekrényben tartunk. A vitaminok és a vastabletták is legyenek a gyermek számára elérhetetlen helyen, mert ha ezekből túl sokat eszik, akkor is mérgezést szenvedhet.

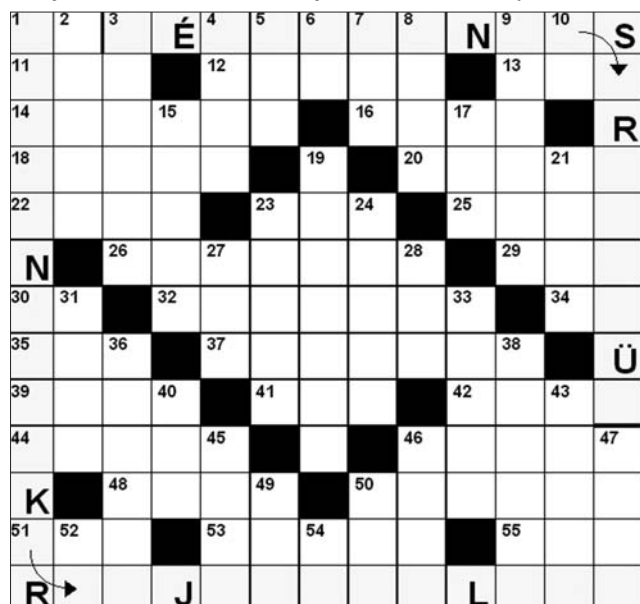
A víz nagyszerű dolog, de ne feledjük el, hogy a gyerek akár 10 cm-nél sekélyebb vízbe is belefulladhat. Mindig legyünk a gyerek mellett, ha vízben pancsol. Ne hagyjuk egyedül a kicsit nagyobb testvéreivel sem.

Hazai medicina

A körzeti rendelőben csöng a telefon:

– Kérem, nagyon rosszul érzem magam. Ki tudnának küldeni egy orvost a lakásomra?

– Sajnos már késő van. Fáradjon talán be személyesen.

– Az lehetetlen. Lázás vagyok, és jártányi erőm sincs.
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. Bentről hajít! 3. A poén első része. 11. Évezredes. 12. Valahová invitál. 13. A szív régijs és nyelvjárási alakja. 14. Rigó ...; híres cigányprímás. 16. Alaktalan. 18. Motoros vagy vitorlás hajó. 20. Apró rezgéseket végez. 22. Flipper ...; énekes v. 23. Washingtoni levegő. 25. Fajta. 26. Többször egymás után átkarol. 29. ... it be (Beatles). 30. Földönkívüli filmhős. 32. Tárgy elhordása. 34. Magyar jog (röv.). 35. Fed, takar. 37. Fát tárolnak itt. 39. Kazah állóvíz. 41. Ókori balkáni nép. 42. ... Floyd; angol rockegyüttes. 44. ... a pap, ... a papné; közmondás. 46. Ágat letép. 48. Olajmárka. 50. Gabonaszemet borító levélke. 51. Német fizikus (Georg). 53. Vörös ékkő. 55. Nemi gyönyör.

Függőleges: 1. A poén második része. 2. Asimov személyneve. 3. Ritka női név. 4. Lusta. 5. Elemér becézve. 6. Millihenry (röv.). 7. Ki ... tud? 8. Elefántcsont. 9. Magához tér, ocsúdik. 10. Motorkegypár-márka. 15. Dél-amerikai ország, fővárosa: Santiago. 17. Református (röv.). 19. Folyósabbá tevés. 21. Alkotórész. 23. Koagulál. 24. Hónapos növény. 27. Francia olajmárka. 28. ... Aviv; izraeli város. 31. Harangozó ...; magyar táncdalénekesnő, az 1965-ös Ki mit tud? felfedezettje. 33. Vékony vászon. 36. Kalapfajta. 38. Értéktelen dolog. 40. A -lag képzőtársa. 43. Fejlődés. 45. ... Gligorov; makedón elnök volt. 46. Alul. 47. Grafikus készíti. 49. Angol kocsmá, söröző. 50. Olasz női név. 52. Hagyományok Háza (röv.). 54. Budapest Bank (röv.).

						2	7
		2			5	9	1
	6				7		
4							
	5		4	3		8	
			9		2	6	
				2		1	
3				1		7	9
				9			

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

2	3	9	1	4	6	7	5	8
1	5	4	9	7	8	3	6	2
6	8	7	2	5	3	4	1	9
4	9	3	8	2	1	6	7	5
7	6	2	4	3	5	8	9	1
5	1	8	7	6	9	2	3	4
3	4	5	6	9	2	1	8	7
8	2	6	5	1	7	9	4	3
9	7	1	3	8	4	5	2	6

Lett népmesék

A kincslátó és a kisbíró

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy ember, akinek egy fazékban volt egy olyan kenőcs, amivel bekenve a bal szemét, már messziről meglátta, hogy hol rejtettek el valamilyen kincset. Egyszer a kincslátó a fenyőerdő szélén meglátott egy nagy folyótorkolatot, ahol kincs volt elrejtve. Akkor elment a kisbíróhoz, hogy hívja össze az embereket a lovakkal, hogy a nagy kincset elhozzák, a kisbíró azonban magának tartotta az ember felfedezését.

Amikor összegyűjtötték az első tíz rakományt, azonnal mondta: „Ez az enyém, egy az enyém!” és megparancsolta az embereknek, hogy vigyék be a községhez.

Tovább gyűjtöttek. De amikor a kocsi ismét megtelt, ő megint kiáltotta: „Ez az enyém, ez az enyém!”

Végül összegyűjtötték a maradékot. A kincslátó reménykedett, hogy az már az övé lesz. De nem, a kisbíró megint így kiabált: „Ez az enyém, ez az enyém!”

Fogta a fazekát és üres kézzel indult haza a szegény ember. A kisbíró megkérdezte: „Figyelj csak! Mi van a fazekadban?” „Ez meg ez” magyarázta a kincslátó.

„Akkor kend be az én bal szememet is!”

Igen, igen, hogyan is szállhatott volna szembe a kisbíróval. Bekente. De a kisbíró-

nak ez még nem volt elég: „Kend be a jobb szememet is!”

„Azt nem teszem meg, mert még bajba kerülsz.”

„Úgy? Nem fogadsz nekem szót? Azonnal kend be a jobb szememet is!” – kiáltotta a kisbíró. Rendben. De amikor bekente a szemét, azonnal megvakult. Később, mint egy vak koldust vezette a kisbíró, és amikor megkérdezték: „Mi történt a szemével?” – ő maga válaszolt: „A szemem túl sokat összegyűjtött, végül maga üres maradt.”

A róka meg a nyúl

Hol volt, hol nem volt, egyszer az erdőben találkozott a róka a nyúllal. Mindketten nagyon éhesek voltak. Akkor a nyúl meglátta, hogy egy ember megy az úton egy nagy darab hússal. A nyúl szólt a rókának, hogy menjen az út szélére, és várjon, amíg tüsszögni kezd, de maga odament az öregemberhez és beszélgetni kezdett vele, és ketten együtt mennek tovább.

Miután megtettek egy darabot, a nyúl tüsszögni kezdett. Az ember megkérdezte: „Mi bajod van, talán megfáztál?”

A nyúl fintorogva mondta: „Nem tudom, minek van ilyen szaga, nem tudom elviselni, ahogyan szinte marja az orromat.”

Mindketten elcsodálózkodtak, majd folytatták az útju-

kat. Egy kicsit később ismét tüsszentett a nyúl többször is, míg az öregember is tüsszögni kezdett, és megállapította, hogy a húsnak nem jó a szaga. De mit tegyen? Nem meri így hazavinni, talán van valami módja, hogy megszabaduljanak ettől a szagtól. A nyúl azt tanácsolta, hogy

spárgára kell kötni és a földön húzni hazáig, úgy biztosan jó lesz. De az öregnél nem volt semmiféle spárga.

Ekkor a nyúl bement a bokorba és szólt a rókának, hogy nagyon gyorsan fonjon növényi szálakból kötelet. Egy idő múlva a nyúl előjött a bokor mögül egy hosszú

kötéllel. Ekkor a húst rákötözte és húzta. A nyúl odament a húshoz és mondta, hogy mögötte fog menni, ne hogy valaki levágjon belőle, és elkeresse a legyeket. Rendben, az öreg nyugodtan ment tovább.

Egy idő múlva a nyúl egy követ kötött a hús helyére és

a hússal bement az erdőbe a rókához. Egy kicsit eltávolodva az úttól, leültek és elkezdtek falatozni, de a nyúl, amikor beleharapott, azt mondta, hogy az egész szája tele van homokkal, ezért el kell mennie inni, hogy tovább ehesen, és el is ment, átszaladt a hegyen, és mindjárt jött is vissza, és mondta, hogy ivott. Ekkor a róka megkérte, hogy neki is mutassa meg az utat a forráshoz, hogy ő is elmehessen oda. A nyúl mondta, hogy eredj csak arra, és mutatta neki az utat. A róka elindult, de akárhol is kereste, meg nem találta. Közben a nyúl elrejtette a húst, letört egy hosszú ágat és csapkodva vele ment a róka felé, de amikor azt meglátta, eldobta a botot, lihegve megállt, és azt mondta, hogy futniuk kell, mert az öreg elvette a húst, és kergeti őket.

A két barát ekkor futott, ahogy csak a lábuk bírta. Végül úgy döntöttek, hogy el kell válniuk, és ekkor mind-egyik a maga útján ment tovább, de a nyúl körbement a húshoz, evett belőle, a maradékot ismét elásta, és ment tovább. A róka azonban éhen maradt, mert a nyúl ravaságban túljárt az eszén.

Az öregember pedig közben hazaért, de látja, hogy a hús helyén egy kő van, és csak ekkor értette meg, hogy becsapták, de már bottal üthette a nyúl nyomát.

(Fordította: Dabi István)

Tizenkét hónap a természetben

A fagyos éjszakát hűvös reggel követte, de ezzel nem törődött az a nagy fakopáncs, amelyik a jegenyefa felső szakaszában „dobolt”. Januárban már hallottam a harkály dobolását, és mostanra biztosra vehető, hogy a környék le van foglalva számára. A harkályok nem tudnak énekelni, mint az énekes madarak, ezért folyamodtak a dobolásához ez helyettesíti az éneket, amivel tudatja faj-

társaival, hogy a terület birtokosa és természetesen szól a tojónak is udvarlás gyanánt. Azonban rendszerint akad egy-egy ifjú betolakodó, mint ez alkalommal is, akinek megtetszik a korhadt farész, ahol kitűnő hangzást lehet elérni, és akkor kitör a csetepaté. Kergetik egymást a madarak, hangoskodnak.

A közelben tartózkodó balkáni gerle nem törődött a fakopáncsok perpatvarok-

dásával, mély bűgő hangon turbékolt társának, és hogy még hatásosabb legyen az udvarlása, nászrepüléssel nyomatékosította azt. Hangos szárnycsapásokkal emelkedett fel a magasba majd széttárt szárnyakkal félkörívben visszaérkezett a tojó közelébe. A tojó még egy kicsit kérte magát, mert elrepült, de a hím rögtön követte.

A közelben ficsergő han-

gokra lettem figyelmes, az utcai világító lámpatesten seregélyek összebújva ültek, nemrég érkeztek meg vándorútjukról, az egyikük halcan karicsált. Túl hideg volt, hogy hangosabb legyen. Másként a seregély éneke változatos és feltűnő, mindig megállok, ha valahol seregélyt hallok, hosszasan figyelem, mivel jó hangutánzó, számos madárfaj hangját beleszövik a csivitelésükbe, izgalmas azokat kihámozni. Hallottam már macskanyávogást, füstifecske vészhangját, sárgarigó-kiáltást és egyebeket. A márciusi „huncut a bírót” sárgarigó kiáltás biztos, hogy seregélytől származik, még ha élethűen is hangzik, ugyanis a sárgarigók később, májusban érkeznek meg.

A város szélén haladva megpillantottam, idén első alkalommal, egy mezei pacsirtát. A barna testű madár alacsonyan szállt, és egyre távolodott tőlem, végül csak távcsővel tudtam kísérni, de míg figyeltem nem szólalt meg. Később egy másik pacsirta Uzon határában dalolni kezdett, hirdelve, hogy megérkezett, és vele együtt a tavasz is.

Kelemen László

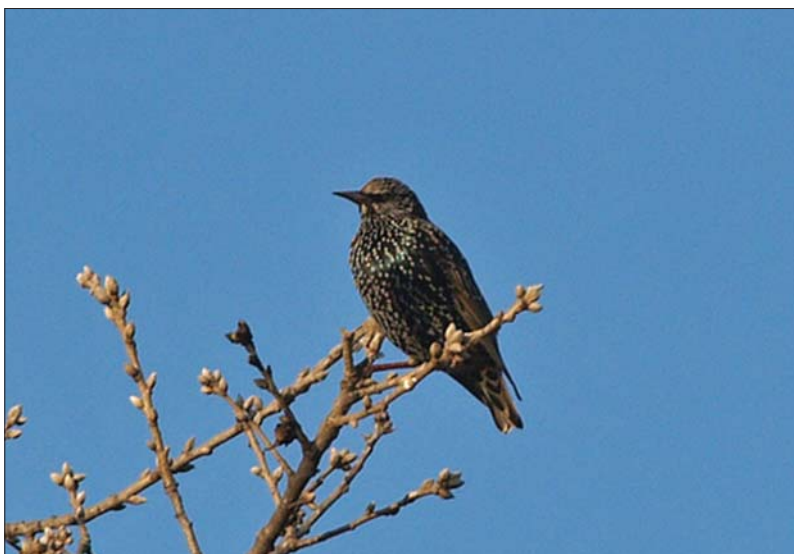
Színes bagoly

Készíts magadnak egy vidám bagolyt, aki éjjel-nappal őrködni fog az ágyad felett.

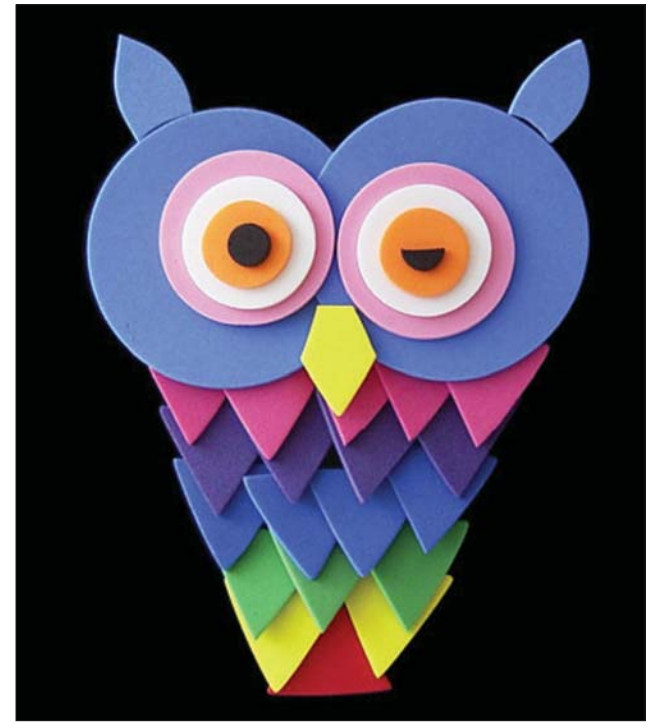
Szükséges eszközök: többszínű színes kartonlap, olló, ragasztó, körző, ceruza, zsinór.

Elkészítés: A színes kartonokból vágd ki a képen látható formákat, három-

szögeket, valamint a bagoly orrát és fülét. A kerek formából lesz a bagoly feje és szeme. Ehhez használhatsz körzőt vagy valamilyen kerek sablont, kisebbet és nagyobbbat. Amikor megvan a formáid, ragaszd össze őket papírragasztóval. Végül pedig rögzíts rá egy zsinórt, amivel falra akaszthatod. Jó szórakozást!

Seregély

Hétfévi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette